

Opraváři pomatených duší.

**Motto: Neurotici si staví vzdušné zámky, psychotici se do nich
stěhují a psychiatři, tak ti tam vybírají vstupné.**

/Jan Herálecký/

Za spolupráci zvláštní
poděkování patří:

Vladimíru Justovi
Martinu Ryšavému

lékařům a pacientům
Psychiatrické léčebny v Kroměříži

Věnováno MUDr. I. R.

Úvodem:

Byla jsem prostě zvědavá, jak to vypadá v blázinci. Odjakživa mě fascinovali divní lidi a divný prostředí. Byla jsem zvědavá, jestli se tam skutečně mění něco lidem v mozku, jak jsem o tom četla a slyšela. A jestli tam dělají elektrošoky a svazují lidi do svěrací kazajky. Když jsem se dostala na oddělení 18 B - pavilonu pro léčbu neuróz kroměřížské psychiatrické léčebny, nedávali mi elektrošoky ani svěrací kazajku. Bezvadně jsem si tu odpočinula od světa "normálních" lidí. Získala přátele se kterými se stýkám dodnes a dověděla se " Že tu / a myslí se tím na světě/, nejsem proto, abych žila podle představ těch druhých."

Hodně mi to dalo. Jen ty divní lidi jsem tam nějak nenašla a uvědomila jsem si, že mezi jejich a našim světem vede tak úzká linka , že místy není ani vidět. A vůbec, jaký jejich a náš svět...

Ve skutečnosti se to sice takhle nestalo, realie jsou skutečné. Patřím totiž k lidem, co si neumí příliš vymýšlet .

Jana Dohnalová

Dříve než začnete číst:

Lehněte si pohodlně na lůžko, tak aby vás nic netlačilo ani netísnilo. Paže leží volně podél těla, těla se však nedotýkají, špičky poklesávají volně od sebe.

Nyní je čas uvolnit se - relaxovat. Zapomenout na všední starosti a i bolesti všedního dne, a pouze vnímat dokonalé uvolnění vašeho těla. Zvuky z venčí nás při tom nebudou rušit, ale naopak budou umocňovat vaše uvolnění. Představte si, že vaše tělo zvolna těžkne. Nejprve ucítíte tíhu v ruce. Praváci v ruce levé a naopak. Říkejte si pomalu se mnou " Moje pravá ruka je těžká, moje pravá ruka je těžká." Tíha v pravé ruce. Zvolna cítíme tíhu i v ruce levé "Moje levá ruka je těžká, moje levá ruka je těžká." Tíha v levé ruce. Cítíme tíhu v obou nohou. nejprve v levé a potom v pravé ozve. Obě naše nohy jsou těžké. Tíha přechází od končetin do celého vašeho těla. Těžknou nám ramena, šíje i hlava. Tíha v celém našem těle. Váš dech je klidný a pravidelný. Klidně a pravidelně se vám dýchá. Při nádechu se vám zvolna zvedá hrudník. Nádech. Výdech.

Vaše tělo se začíná volna prohřívat. Představte si, že ležíte na rozkvetlé louce, zalité letním sluncem. Klidnou krajinu s lesem a bublajícím potůčkem. Je teplo a klid. Vaše pravá ruka se prohřívá. Teplo v pravé ruce. Zvolna cítíte teplo i v ruce levé. teplo se vám rozlévá od konečků prstů do celé paže. teplo v levé ruce. Teplo se pomalu od konečků prstů rozlévá i do vašich nohou. Cítíte příjemné teplo v břiše a naopak na čele příjemný chlad, jakoby lehounký vánek přelétl nad prohřátou loukou. Celé vaše tělo je těžké a prohřáté.

Nyní je čas pro vaši individuální formulku, kterou si několikrát na sebou zopakujem.

A budeme zvolna končit autogenní trénink. Únava, ospalost zvolna mizí a na její místo přichází svěžest a radost z nového dne. Z hluboka se nadechneme. vydechneme, posadíme se a několikrát protřepeme ruce.

1: Neurotik první kategorie

Autobus městské hromadné dopravy je plný důchodců. Strkají se, šlapou mi po nohou a vrhají významné pohledy na má zavazadla. Nic není agresivnějšího než důchodci v dopravních prostředcích a obchodcích. Ještě, že už vystupuju. Vyvalím z autobusu napěchovanou krosnu, div ze schůdků nepadnu až na chodník. K vrátnici léčebny je od zastávky jen kousek. Pro jistotu vylovím doporučení k dobrovolnému léčení.

Doufám, že nic nepoznají. Mýho známého psychiatra by stálo místo, kdyby zjistili, že nejsem pacient ale novinářka. Dostala jsem totiž na starost reportáž o životě na psychině. Nic se nevyrovná prožitku na vlastní kůži. Klidně bych odjela i na poušť. Jen mít možnost psát lepší reportáže než ostatní. V redakci mi svěřují jen nezajímavý, podřadný věci. Jedinou akční reportáž-vzpouřa vězňů na Ruzyni-jsem dostala jen proto, že byla kolegyně nemocná.

Muž na vrátnici právě obědvá z hliníkového ešusu. Prohlíží si doporučenku, aniž by přestal přežvykovat. Něco se mu nezdá? Jestli přijdou na to, že sem nepatřím, tak mě ten můj známý asi osobně mě zaškrtní. Uff... Vrátný si nacpe do pusy něco jídla, aby mu snad nevyhládlo a jde otevřít „,Tak rovně a na třetí odbočce doleva, oddělení 18B.“ Mávne rukou a poprská mě rozžvýkanou rýží. Hned se zase zavře k svému ešusu. Ani ho nestačím požádat, jestli by mi nepomohl s báglem. Já si to teda odnesu sama ,ty hovado. Tebe k tomu nepotřebuju. Vztek mi dodá tolik síly, že si batoh hodím na záda jako pírkó.

Žlutě natřené budovy jednotlivých oddělení se střídají se zelení rozlehlého léčebenského parku. Pěkný bludiště. Brrr! Zamřížovaná okna, zažloutlý

neudržovaný dlaždičky umýváren. Společný sprchy. Smrad zapraného prádla rozvěšeného na mřížích. Jako na Ruzyni.

Kolem prošel malý mužík s divně rozšklebenou tváří v pantoflích a v teplákách cihlové barvy s vytahanými koleny. Tak to je můj první blázen! Obchází mě ze všech stran a prohlíží si mě pichlavým pohledem, jako nový přírůstek.

Dělám, že jej ignoruji, ale ve skutečnosti mě také zajímá.

Udržím se, nezačnu si hned dělat poznámky do minibločku. "Pěkně tě to tam změní. Nechceš si to rozmyslet" řekl mi před odjezdem můj kamarád psychiatr.

Budu vypadat takhle? Snad ne.

Jsem přesvědčená, že to je dobrý nápad. Kolegyně jezdí na dovolenou do Chorvatska a já jedu do blázince. Terrence Rogers se nechával spouštět v drátěné kleci do akvária plného žraloků, aby mohl věrohodně popsat pocity uprchlíka z lodi přepravující vězně. My novináři, jsme všichni tak trochu exhibicionisti a nevynecháme jedinou příležitost abychom se mohli předvádět. Rychle tu seženu materiál a stejně rychle vypadnu.

Oddělení 18B najdu těsně u garáží. Parkují tu žluté sanitky s okny z leptaného skla, aby nebylo vidět dovnitř. Budova je žlutě natřená jako ostatní.

Jenom mříže jsou novější. Mezi dvěma poklidně kouřícími komíny budovy prosvítá mladé jarní sluníčko. Nevzhledné schody pokryté ošklivým zeleným linem vedou do jakési přijímací haly.

U stolu tam sedí plešatý asi padesátiletý muž, před sebou rozložené papíry.

Po jeho pravici sedí mladá uhovitá holka. Oba mají na prsou přišpendlenou papírovou šerifskou hvězdu. I bez hvězdy připomínají vedoucí pionýrského tábora. Chlapík se navíc přiblížle usmívá, jakoby nechtěl, abych se něčeho nevyděsila. Co jsou zač ti lidé? Zaměstnanci nebo pacienti? Jak se k nim chovat?

Na moje "Dobrý den" mi odpoví jen „Ahoj“. Cizí lidé mi říkali naposledy Ahoj, když jsem chodila do školky. Zpozoruje mé rozpaky „Všichni si tady tykáme, a všichni budou tykat tobě“

Co teď? Co tu se mnou budou dělat? Budou mi na noc dávat uspávací injekce a svěřací kazajku? Nejsem blázen, ale co když ho ze mě udělají? Tak od teď, mám psychosomatickou neurózu, přikážu si a začínám si připadat jako ve dívám se na sebe odkudsi zpozvdálí, jako bych se sama sobě promítala na plátně kina. Začínám hrát roli, kterou jsem si sama vymyslela.

Muž má před sebou hromádku kartiček s obrázky. Takové si malují děti ve školce. Vybidne mě, abych si jednu kartičku vybrala. Doufám, že to není žádný další test, těch jsem už dělala spousty, když mě můj známý psychiatr připravoval. Vyberu si narychlo nakreslenou hlavu-červený ježatý kruh se dvěma tečkami očí. Plešoun se jen ironicky usměje a kartičku si přisune ukazovákem k sobě po desce stolu.

„Jaké chceš jméno“?, zeptá se. Do ruky si připraví propisovačku, jemným cvaknutím vymáčkne hrot náplně. „Co že..“ Nechápu, co po mně chce. Trpělivě se usměje, asi ví, že s bláznou je nutné jednat pomalu a opatrně. "Jak chceš, aby jsme ti tady říkali, já jsem třeba Roman a jsem tu momentálně šerif.“ Nejsem schopná se soustředit. Jak se vlastně jmenuju? „Jak se jmenuješ“?, „Jana“, vzpomenu si ,ale zpocená jsem, jako bych právě vyřešila rovnici o dvou neznámých. A to matematiku nenávidím .

Šerif Roman se podívá na svou sousedku. „Tak jí říkat nemůžeme, Janu už tu jednu máme, to by se pletlo.“ Mluví o mně, jako bych ani nestála před ním „Můžeme ti říkat třeba Janičko“? Zeptá se holka-šerifka. „Ne, Janičko ne!!“ Skoro to vykřiknu. Tak mi posměšně říkali spolužáci na základce. Oba zbystří. „Napadá tě teda něco jiného?“ Dusí mě jak u tabule.

„Co třeba Janka“? Navrhne najednou uhrovitá šerifka. Janka je pro mě přijatelná. Připomíná mi jméno zpěváka Ledeckého, kterého jsem dřív poslouchala. Šerif mi vybrané jméno napíše na kartičku vedle červené ježaté a ušaté hlavy. „Tuhle kartičku budeš nosit, všichni je tu musí nosit, než si vzájemně zapamatují, jak si mají říkat. Tak a teď se pojď podívat, kde budeš bydlet“.

Můj pokoj je vysoký, u stropu visí dva kulaté lustry a v okně nezbytná mříž - tentokrát emailově natřená. Na mobilu mi zapípá přijatá zpráva od Petra. Můj miláček byl poněkud v šoku, když jsem mu sdělila, že jedu do Francie bez něho. Kdyby věděl, že jsem v blázcinci.....Kde jste? Jaka je cesta? Libam te. Styska se mi . Petr. Petr by mě do blázcince nikdy nepustil. No, je od něj hezké, že na mě pořád myslí. Cesta celkem ujde. Za chvíli překrocíme hranice Rakouska. Jana. Když lhat tak věrohodně. Jak jen jsme jeli do Paříže tehdy se školou? Jo, přes Rakousko. Jedna chyba a lež je odhalena. Z tašky si vylovím blok a tužku.

Stoupnu si k oknu. Proč u něho není klička? Snad aby se na ní nemohl nikdo oběsit. Přes mříž hledím na prostorný dvůr, jde po něm několik lékařů v bílých pláštích, zabraných do živé debaty. Prochází se tu i pár pacientů v teplákových soupravách. Snažím, se představit si místo toho všeho že jsem skutečně v Paříži.

Za Seinou vykukuje skoro na dosah špička Eiffelovy věže. Po řece projede z houkáním parník. Je tam hlučná restaurace, zrovna se podává oběd. Po něm bude dlouhá siesta, taková, jakou mívají jen v Paříži. Prší-neznám tohle město za jiného počasí.

Ruka sestry v bílém plášti hbitě jezdí myší počítače na gumové podložce v tmavé kanceláři vyšetřovny. „Jméno a datum narození“. Vyštěkne na mě, je nervozní asi nemá čas, jsem zřejmě jedna z mnoha nových pacientů, které dnes ještě musí

nat'ukat do databáze. Je slunečné odpoledne, a ona se potí v dusné kanceláři v rozepjatém plášti . Je na ní jasně vidět, že už chce mít po práci.

Chvíli potom se na posteli snažím usilovně zachytit první zážitky: "Při vstupu na psychiatrii vám hned nedají svěřací kazajku, jak si mnozí myslí..." začnu obšírně. Když se na dveře ozve zaklepání, chci dělat, že tu nikdo není. Ve dveřích se objeví hlava silnější dívky. Její malá očka se zvědavě rozjedou po pokoji. Na masitém prsu má připevněnu cedulku s nakreslenou žížalou a ozdobně napsaným jménem Evička.

Rychle a nenápadně vsunu bloček pod komínek vybalených triček na posteli. „Pojď s námi na klubovnu“ řekne. Nemám chuť kamkoli chodit, chci si to dopsat, než to zapomenu. Je to povinný?“ zeptám se Evičky. Zkoumavě se na mě podívá. Zřejmě sonduje, jestli to má považovat za provokaci. „Zeptám se šerifa“ prohlásí stroze a zase zmizí.

Ticho na chodbě najednou přeruší rána. Poplach? Co se děje? Zmateně vyběhnu ven. Z pokojů už vyhlíží několik stejně vyjukaných tváří. U gongu na chodbě stojí šerif s paličkou. Tak to byla ta rána. "Všichni, co dneska nastoupili léčbu, na klubovnu!!!" Je nás tu osm, těhotná dívka může být tak v sedmém měsíci. Všichni máme poslušně připevněnu kartičku se jménem a obrázkem. Šerifové nás přišli seznámit s řádem léčebny.

1. Budíček v 5.00.

2. Udržuj si pořádek na pokoji

3. Rozcvička začíná v 6.00. a je povinná pro všechny

4. Snídaně v 6.30, oběd ve 12.00, večeře v 18.00

5. Je zakázáno opouštět léčebnu mimo oficiálně povolené vycházky

6. Žádný sex během terapie.

7. důležité povinné věci vyhlášovány úderem gongu. Uslyšíte-li ho, odeberte se do klubovny vydávat signál má právo jen šerif

8. večerka je v deset večer.

9. Po večerce je zakázáno zdržovat se mimo pokoj

10. zákaz alkoholu.

11. žádné elektrospotřebiče na pokoji

12. respektujte pokyny šerifů i zdravotnického personálu...

„Za každé nedodržení tohoto řádu se platí pět korun pokuty. Zdůrazňuju, že večerka je v deset a po ní nemáte na televizi nárok.... Ne ani na seriál South Park. V rámci psychoterapie je také nutné vést si vlastní deník.“ Na stole přede mnou přistane prázdný nelinkovaný sešit. „Deník se pravidelně odevzdává terapeutům a píšeme do něho všechny své pocity.“

No, tak až v blázinci bude někdo číst všechno, co napíšu. Na deník se vyloženě těším, určitě tu budu mít zase nejlepší slohy ze všech...Upřeně hledím na kýčovitou malbu mořské panny s růžema na místě očí. Tady to fakt vypadá jak pionýrská klubovna. Naproti mě se v křesle rozvalí žížalka Evička a upřeně se na mě dívá. Snažím se její pohled vydržet, ale na moment znejistím. Že by vytušila, kdo ve skutečnosti jsem?

Šerif Roman se rozejde mezi námi, nově příchozími a pasuje nás dřevěným žezlem, zakončeným dvěma vyřezávanými prsty, na neurotika první kategorie. "TTTTak, a jsme v ttttom a jsme v pr... Zdrrrrhout je příliš pozdě." Pošeptá mi celkem pohledný kluk vedle mě, který v řeči nepřeslechnutelně zadrhává a na kartičce má jméno Jarda.

Uhratá šerifka jde hned za šerifem s pasovacím žezlem a každému nováčkovi pověsí na krk papírový přívěšek s obrázkem Ferdy mravence. Když zdobí krk mně, všimnu si, že má stejný úsměv, se kterým mě přijímala. Nebudu se taky za pár dní neustále takhle přiblíže sladce culit?... Jaká budu vlastně, až odsud budu odcházet?

„A teď vás naučíme naši písničku“ Prohlásí dívka se širokými boky a na červeno obarvenou hlavou. Začne starší skupinu dirigovat a všichni radostně zpívají :„Máme doma blechu, raz, dva ,tři, ta má uši z plechu, raz, dva, tři...“ „Můžu místo uši zpívat prdel?“ žadoní vesele žížalka Evička. „Povoluje se..“ Rozhodne dirigentka, která má na cedulce bouřkový mráček a jméno Marta.

Gong zve na rozcvičku- přesně šest. Nechce se mi vstávat tak brzo, dlouho jsem psala své postřehy a teď se cítím unavená. Ještě, že mám pokoj sama pro sebe a můžu večer svítit a pracovat, i když je po večerce.

Venku na dvoře, na čerstvém ranním vzduchu, prosyceném vůněmi jara a ještě trochu prostydlém, jde všem od úst pára a zahřívají se hopsáním. Trochu mě to probere a ten pocit je docela příjemný. Přijde mi divné, že na rozdíl od školy nikdo nedozírá, jestli se neulejváme. Ale.. Vždyť to vlastně není nutné, protože tohle dělá každý pro sebe. Něco takového mě tam venku nikdy nenapadlo.

"Docvičit! Raz, dva, pochodem vchod...Husím pochodem se vracíme zpět na oddělení.

Šerifka odpočítává...raz, dva,... levá, pravá,... cement, beton..“Na sobě má plandavé kraťasy a vytahané batikované triko. Někteří pacienti zívají, jiní si vychutnávají nezbytné ranní cigárko.

Po rozcvičce se všichni v jídelně scházíme na snídani. Vychrtlá Veronika udýchaně lamentuje:„Chtěj nás tu všechny zabít!“ Koktavý Jar da se přidá:„Tak...takhle ppo ránu, tttolik pohybu není zdravý..zzzzvv..zvlášt' na hh.hladovo.“„Jestli chceš, máma mi dala s sebou klobásy.“nesměle se z rohu místnosti ozve chlapec se sklopenýma očima jménem Mirek.„SSSSem s nima...“Jardovy oči se rozsvítí jako dítěti o vánocích.

„Hoši, co se cpete, za chvíli je snídaně...“pokárá je s úsměvem vrchní sestra, naditá v o číslo menším zdravotnickém oblečku, když prochází jídelnou.Těhotná Stáňa je od rozcvičky oprostěna a tak teprve přichází svěží na snídani, u které ostatní odfukují zmožení pohybem.

Ranní studený vzduch udělal své, zhrou tím se v přívalech kašle. Můj soused Dan, kterého svým chrchláním vyruším z četby-jsou tu velmi tenké stěny-, mi přinese hrnek horkého čaje.

„ Neměla by sis dojít na ošetřovnu pro nějaké léky“? řekne mi s péčí v hlase. „Nemám je ráda, jedno léčí, druhý škodí“ příkře odsekávám. Vduchu si říkám, co se staráš magore? Co po mně chce? Dan se omluvně usměje, pokrčí rameny a tiše odejde. Co když tím nic nesledoval a byla to ta obyčejná lidská solidarita Vdnešní době a zvlášt' v novinách se na tyhle věci rychle zapomíná.Upíjím čaj z puntíkováného hrnku, a píšu si další postřeh: "Venku na druhé straně mříží, se ke mě už strašně dlouho nikdo nezachoval tak mile jako Dan."

Úder do gongu. Pár spolupacientů se plouží na klubovnu, kde bude další program. Znejistím, protože pokoj se nedá zamknout, co když jsou mezi náma i kleptomani. Ve strachu schovám mobil do nočního stolku. Petr teď naštěstí nepíše. Určitě spokojeně žije v domnění, že se teď chystám na výlet kolem Seiny. Ještě, že jsem se v novinách naučila takhle lhát. Ne, lhát ne, říkejme tomu zaobalovat pravdu.

Na klubovně už po stranách malého pódia sedí v bílých pláštích několik lékařů. Na pódiu stojí v pruho vaných kalhotách a ve vlněném svetru tlustá žízalka Evička. Přivřenýma očima se na nás pozorně dívá. Ti, které si vybere, ztvární rodinu, v níž vyrostla. Matku která jí o hlavu rozbíjela talíře a nadávala jí: Ty krávo a otce, který utekl od matky když jí byli tři.

Scéna se odvíjí od její poslední vzpomínky na otce. Toho hraje vytáhlý Dan. Sestřička jim odmyká skříňku vedle pódia, ze které jim vyhazuje na podlahu pár pískačích gumových hraček. Oba si kleknou na kolena, prolézají pod fiktivním stolem, štekají na sebe, ale nikdo se nesměje. Je to pro mě něco zcela nového a doufám, že nic podobného tady nebudu muset předvádět.

Dan si na ruku nejprve navléká maňáska krále bez koruny a s vousama, které se legračně chvějí jen polovině brady. Nikdo se nesměje. Žížalka začíná žvatlat jako kdyby jí byly tři. Ani to není komické. Jejich hru, stejně jako před lety surově přeruší matka-šerifka Simona. Žížalka, kterou tahle bolestná vzpomínka zjevně dojíká, se najednou na pódiu rozbřečí. Když znovu zvedne obličej, u nosu jí visí nudle. Někdo jí z hlediště podá balíček papírových kapesníků. Žížalka hlasitě smrká. Stejně jako několik pacientů v hledišti

„Kde bys chtěla být ty mezi svými rodiči?“ zeptá se najednou hlas jedné z terapeutek sedící v řadě mezi lékaři. „Chtěla bych je mít oba a být mezi nimi“ pípne ubrečeným hlasem žížalka. „Tak si tam stoupni“ řekne s úsměvem terapeutka a sotva to udělá, vstanou dvě lékařky a vši silou slisují Žížalku a její fiktivní rodiče k sobě. Žížalku ihned přejde pláč, dokonce se začne smát. Sevření ale nepovoluje, Žížalka postupně rudne, pak zfialoví. „Dusím se..!!!“ Vykřikne konečně. Lékařky nehodlají své sevření povolit, možná ještě přitlačily a Evička už jen lapá po dechu jako kapr na suchu

„Tak takhle si představuješ být mezi nimi, takhle chceš, aby tě měli rádi?“ Ptá se jí s klidným úsměvem terapeutka. „Takhle, ale ne tak moc“ hlesne žížalka z posledních sil. Sevření naráz povolí.

„Tak vidíš, láska může někdy i dusit, být nepříjemná, proto možná i tvůj manžel chce uniknout z dosahu tvé lásky, možná i tvoje děti ti to dávají za vinu, jako ty jsi dávala za vinu matce, že vyštvala otce“. Evička zůstává jako opařená, ten pohled na lásku, z druhé, té odvrácenější strany jí zřejmě hodně šokoval. Najednou sklopí oči a znovu se rozbřečí. „Takže já když říkám, že dávám lásku, si vynucuju, aby jí dával někdo mě.“ Vidím, že děláš pokroky“ Usmívá se na ni terapeutka.

Ano, tak tohle by měla vidět moje máma. Jak se vrátím, musím jí říct, že láskou se dá i dusit, i zabíjet a ona láskou zabíjet umí a zabíjí s ní mě: To je to, co jsem se snažila vždycky pojmenovat a nikdy nenacházela ty správné příklady. Je to přece tak prosté. Zvednu se ze svého křesílka teprve až když se za mými zády ozve otázka, jestli nejdu na oběd. Nevnímám ,co jím. Celá se ještě chvěju z toho, co se právě odehrálo na klubovně. Nejsem sama. Při obědě všichni hledí do prázdna, možná i jim příběh Evičky připomněl nějakou epizodku z vlastního života. Proplešlý Pavel prohlásí „Vážení, tak do téhle doby to byla mateřská školka, ale tohle bylo fakt drsný“.

"Pokud jde o léčení neurotiků, je situace tak špatná, že se terapeuti rozcházejí, nejen v teoriích, ale i v hodnocení výsledků. Téměř nikdo se nepokusil ověřit výsledky léčení vědeckým způsobem."

2: Doktor Přemysl

Po obědě se má naše skupina nováčků seznámit s lékařem, kterého budeme mít jako osobního terapeuta po dobu léčení. Vroucně si přeju, aby to byl mladý, hezký svalovec. Místo kulturisty se u nás objeví asi čtyřicetiletý muž s bříškem, neupravenými černými vlasy a hlubokýma černýma očima s přísným pohledem. Vypadá, že se neustále našťvaně mračí. Na zevnějšku si tedy moc nezakládá. Jak jeho plášť, kalhoty i jeho polorozpadlé bílé boty nesou stopy dlouhého užívání „Jsem váš osobní terapeut. Jmenuji se Přemysl, ale můžete mi říkat Přemku“. Mluví k celé skupině najednou a jeho našťvaný výraz při tom zůstává beze změny.

No, nazdar! Tenhle chlap tu asi není proto, aby vzbuzoval v lidech optimismus. „Á, my už se známe.“ Dívá se pronikavým pohledem černých očí na anorektickou Veroniku. „No, vidíš, že jsi bez těch odebraných léků neumřela“. Pro ni neodpustitelná ironie. „Bez těch prášků se mi furt motá hlava“ odsekne vzdorovitě. „Motala by se ti i s nima, je to následkem přechodu na jiný režim, než na který seš zvyklá. Některým pacientům se hlava motá, jiné bolí, ale to se srovná během prvního týdne.“

Řekne sebejistě a vyzve nás, abychom se představily. "Ne jménem. To si přečtu na kartičkách. Zajímají mě vaše potíže. Tady možná zjistíte, že svoje potíže nemáte sami, a to může být pro úspěch vaší léčby velice důležité." Nastane hrobové ticho, nikdo nechce promluvit jako první. Konečně začne mluvit těhotná dívka Stáňa v květované košili. "Je mi 24 let a sem jsem se dostala proto, že neumím a nemůžu být sama. Už nemůžu jít sama ani nakoupit. Jednou jsem už byla tak zoufalá, že jsem chtěla vyskočit z okna i se svojí tříletou dcerou..." rozbere se. Třesou se jí ramena, až jí sousedka podá papírový kapesník.

Jemně mě zamrazí v zádech. V novinách jdou reportáže o tragédiích na dračku. Tahle žena by byla soustředěním pro nějakého pisálka... myslím tím sebe? Trvá dobře pět minut, než se Stáňa trochu utiší. Zvuk, který teď vydává, zní jako tlumené škytání. Je neschopná dál mluvit. Další je na řadě Ivuška, Stánina soucitná sousedka. Té je dvacet šest, ale má drobný skoro dětský obličej a tak vypadá o dost mladší. Je ještě svobodná. Při vyprávění žmoulá nervózně cíp vikslajvantového ubrusu. Na nikoho se nedívá, oči má sklopené k zemi. Nemůže se vyrovnat se sebevraždou otce. "Pořád jsem ho viděla před sebou, doma i na ulici, až jsem si myslela, že se z toho docela blázním...no vida a zbláznila jsem se o dva roky později." Mírně se při té poznámce usměje.

Vytáhlý Jarda má tu výhodu, že jeho psychická porucha je slyšet-neouróza se u něj projevuje koktáním. Vedle ní sedí už zralá i když celkem štíhlá a pohledná žena- Květuška. Ta se přiznává k tomu, že po odchodu jejích dospělých dětí z domova, ztratila smysl života. Mladíkovi se sklopenýma očima-Mirkovi očividně dělá problémy komunikace. Ani nepromluví. Jen nepřičetně zrudne a nevypraví ze sebe ani slovíčko. To já udělat nemůžu, nerada bych příliš upoutala pozornost. Co jen řeknu, až na mě dojde řada?

Proplešlý Pavel se otevřeně přiznává ke svému problému-kariéristická manželka mu tak dlouho předhazovala, jaký je póvl, až začal pít a zbil ji. Nikdo ho tu za to neodsoudí, to mu nejspíš dodá odvahy, ale ostatním se do očí dívat nedokáže. Nečekaně promluví třesoucím se hlasem anorektička Veronika.: „Pavle připomínáš mi hrozně mého manžela, seš mu hrozně podobnej, od začátku se tě trochu bojím...“ „To je mi líto“ Usměje se hořce „Ale u mě není běžný mlátit lidi, měl jsem z toho a mám trauma, které mě dostalo až sem a které mě možná poznamenalo na celý život.“

Pak dojde řada na samotnou Veroniku. Při bližším pohledu na její obličej je možno pozorovat propadlé tváře pod vystouplýma lícníma kostma. Připomíná malé vystrašené zvířátko. V zelených očích se skrývá strach. Její rysy ale prozrazují, že musela být velmi hezká. Teď tu sedí a zimničtě se chvěje schoulená do klubička v tlustém svetru. Za šest let soužití se sadistickým manželem váží ve svých třiceti letech sotva čtyřicet kilo.

"Když odjedou rekreanti z našeho hotelu, stává se pro mě domem hrůzy, po kterým mě kolikrát honí z kudlou v ruce. Někdy když se s ním rozejde jeho milenka tak mi brečí na rameně, že chudák musí zase zůstat se mnou a já kráva jsem kvůli němu nedodělala Karlovku... nikdy nevím co můžu zrovna čekat, někdy mi zakazuje kouřit v koupelně a pak si tam jde sám zapálit. Jednou po mě dokonce hodil popelník a pak si tam šel zakouřit a mě z rozbitou hlavou přemlouval abych šla taky..."

...a pak jsem se jednou dívala na televizi a on mi z ničeho nic rozbil o hlavu talíř, dodneška vůbec nevím, čím jsem ho tenkrát vlastně vyprovokovala..." Z Veroničina příběhu jsou všichni docela vyplašení, ani Stáňa už nebrečí, co je to proti jejímu strachu z vycházení. Ještě si ale utírá oči a hekavě popotahuje.

„A co máš ty“? Nevydrží Přemysl pauzu mlčení a osloví mě. „Takže jo... Jsem neurotička, konfliktní typ.“ Řeknu stroze, na poslední chvíli. „Přibliž nám to trochu“. Řekne Přemysl, když vidí, že se nechystám k dalšímu hovoru. "

„Dětství jsem prožila mezi milujícími rodiči-trochu despotickou matkou a ušláplým otcem na samotě. Nástup do školy byl šok. Učení mě nebavilo a hlavu jsem měla pořád v oblacích. Snila jsem, že budu slavnou spisovatelkou a vymýšlela si různé příběhy. Děti si mě brzy přestaly všimnout. Abych nebyla tak sama, vymyslela jsem si i dvě mladší sestry Jiřinu a Barboru. Už ani nevím proč. V patnácti se rodiče proti mé vůli z rodného domu na vsi odstěhovali na periferii malého městečka. To jsem poprvé utekla z domova, abych vyjádřila svůj protest. Hledali mě policajti dva dny a já byla schována jen kousek od domu v sousedovic včelíně. Když mi bylo sedmnáct zamilovala jsem se do místního povaleče a ochlasty, o třicet let staršího. Když už jsem vydělávala, potřeboval dvacet tisíc. Ty jsem mu samozřejmě půjčila, vždyt' jsem ho milovala. Už mi je nikdy nevrátil. Tak vzniknul první velký konflikt s matkou. V osmnácti jsem podruhé odešla z domova a už se nevrátila. Bydlela jsem pak po podnájmeh u známých i neznámých mužů. Po vystudování novinářiny jsem dostala práci v redakci, asi týden se mi zdálo, že se splnil můj sen o psaní a jsem byla opravdu šťastná. Až po psychickém zhroucení jsem si uvědomila, že je to jen nudné přepisování zpráv, při kterém na mě řve šéf. Toho hrozně nesnáším. Stejně jako partnera, kolegy, rodiče. Ale zároveň je ke svému životu potřebuju. Petra, abych nebyla sama. Mámu, abych měla občas teplý jídlo. Kolegyni Sandru abych chtěla být lepší novinářkou. Nikdy si to s nikým nevyříkám, protože se mi zdá, že to přece jen není tak hrozný. Partner mě přece miluje a dělá pro mě první a poslední. Ale mně vadí i, jak si váže tkaničky u bot, jak mluví i jak si lžičkou míchá kávu. Loni v létě jsem si vyřídila dovolenou v Řecku. Skoro brečel, když jsem mu s klidem řekla, že jedu sama a v autobuse už pro něj stejně není místo. Chtěla jsem být chvíli sama. On by se omě pořád staral, zařídil by spousty věcí, vyžadoval patřičnou vděčnost za

to, že on se dře a já se válím na pláži . Dokáže i ponižovat. S tvou prestižní školou bys neměla dělat v novinách jenom obyčejnýho poskoka. Měla by ses víc snažit. Za ty dva roky v novinách jsi už mohla být aspoň šéfredaktorkou. To ale říká jen, aby se moh před známýma vytahovat, koho to zrovna vede za ruku. Jinak je na něj spoleh, nepije a nebije mě . Vlastně je to zlatej člověk . Krmí mi doma kočku, zatímco jsem pryč. Neumíme spolu žít, ale nechceme se rozejít. Hledejte někoho ve třiceti. Tak nějak jsme na sebe zbyli. Bojím se rozchodu, že budu pak mít depresi, stejně jako spousta mých kamarádek.

Překvapí mě zájem, s jakým mě spolupacienti poslouchali. Neméně mě překvapuje, že to všechno je pravda.

"Už před více než padesáti lety přišel Freud na to, že dáme li neurotikovi možnost podrobně o sobě hovořit v objektivním prostředí, můžeme dosáhnout toho, že se pacient bude cítit mnohem lépe..."

Připravuje se příjezd rodinných příslušníků na týdenní pobyt. V rámci terapie se do léčebny totiž zvou příbuzní, aby si to s nimi člověk mohl za asistence terapeutů vyříkat z očí do očí. Snižuje se tak pravděpodobnost, že někdo někoho zabije „Mě asi nikdo nepřijede“. Povzdechne si vykulená Veronika. „Můj manžel, kdyby jen zjistil, že se tu vůbec o něm chystám mluvit, tak bych už se s ním asi nemohla tak hladce rozvést...Při slově rozvést zase mírně sklopí oči. „A dluhy jsou napsaný na mě „ dodá.

Po večerce bývá na oddělení dokonalé ticho. Pacienti leží na postelích a poslouchají relaxační hudbu z tlampače zavěšeného nad dveřma. Do hudby se ozve příjemný, výrazně artikulující mužský hlas: „Lehněte si pohodlně na lůžko, tak aby vás nic netlačilo ani netísnilo. Paže leží volně podél těla, těla se však nedotýkají, špičky poklesávají mírně od sebe. Nyní je čas uvolnit se - relaxovat. Zapomenout na všední starosti a i bolesti všedního dne, a pouze vnímat dokonalé uvolnění vašeho těla...“ Náhle si vzpomenu na něco, co jsem si ještě nestihla zapsat. Naráz vstanu, ačkoli je nařizeno po relaxaci zůstat ležet. Zážitek je tu hodně, nestíhám si je zapisovat. Rozsvítím a chvíli poslouchám, jestli někdo nejde. Celé oddělení už spokojeně oddychuje . Jen z vyšetřovny se ozývá klapot psacího stroje.

...Neurotici jsou lidé, které běžně potkáváte na ulici. Nesedí pořád u stolu a neřukají neustále nervózně prsty. Bez bližšího poznání se nedá ani odhadnout, jaký problém způsobil jejich neurózu. „Janko, co tady děláš? Zhasni! Hned!“ Sakra, prozradil mě proužek světla pod dveřmi. Rychle zasunu pod polštář sešit. Noční sestra se tváří výhruzně, vypadá, že čeká , až zhasnu a tak se jen velmi neochotně vysoukám z postele.

Taky mě to mohla nechat dopsat, už jsem potřebovala jenom pár řádků. Nedovolím si ale znovu rozsvítit po jejím odchodu a tak píšu po tmě a po paměti, jako bych byla slepá a doufám, že to ráno po sobě přečtu.

"Průměrný neurotický pacient věnuje hodně času a energie probírání své rodinné situace..."

Psycholožka mě ve své ordinaci posadí do pohodlného křesla a sama si sedne do otáčivé židle za stůl s počítačem. „Sedí se ti pohodlně?“ „Z čeho jsi tak nervozní?“ Pokrčím rameny. Nemůžu jí říct, že mám strach z odhalení. Z toho, že už ví, co jsem zač.

Očima tčkám po bílé místnosti s jedním vyšetřovacím lůžkem a zamykací prosklenou skříní s plnými policemi léků s názvy, které normální člověk ani nedokáže vyslovit. Psycholožka se jmenuje Markéta. Její dlouhé černé vlasy ostře kontrastují s jejím bílým pláštěm. Na rozdíl od doktora Přemysla je mladá a hezká. Na očích se jí lesknou skla kulatých brýlí

„Vyprávěj mi něco o svém dětství“ vyzve mě klidným pomalým hlasem. „Vyrostla jsem, jako jedináček, v úplné rodině, myslím, že mě vždycky měli rádi, zvláště matka, ta to se svojí láskou někdy až přeháněla... Když moji vrstevníci jezdili na kole, já jsem nesměla, abych se náhodou někde neodřela. Za každou nezbednost přišel spravedlivý trest. Vařečka přicházela nejčastěji ke slovu, když jsem nechtěla ráno vstávat do školy a zdržovala matku, která pospíchala do práce“

Zadívá se na mě pozorněji. „Tvoje matka je dosti agresivní typ, jak tě tak poslouchám“. Nikdy jsem si neuvědomila, že bych se na věci mohla dívat i takhle, ale psycholožka by mohla mít pravdu.

„A co tvůj otec“ Zajímá se dál. „Zemřel před dvěma lety, s matkou se nikdy nehádali, nebo jen výjimečně, možná taky díky tomu, že otec s matkou moc nekomunikoval, než by jí odporoval, raději se zavřel do své garáže a něco kutil“ Psycholožka semkne rty a natuká zápis do počítače za kterým sedí.

„...A maminka... má pořád o tebe takový strach.“? Zamžiká přes brýle. „Jo, myslím, že ano“.

„Jaký je váš vztah teď?“ „Teď, teď už dobrý“ Usměju se při představě neustálých hádek. „Matka přesně ví, co potřebuju, a přesně ví, co mi je. Moje nynější stavy se snažila vysvětlit jako bolesti žlučníku, že na pravé straně jí taky bolelo než jí vyoperovali kameny... Když jsem jí někdy v noci říkala, že se mnou cloumá zimnice, přinesla teplý čaj a Acylpyrin, protože jsem se zcela určitě nachladila, tenkrát jak jsem si teplý svetr, ale jenom košili.“

Snad trochu přeháním, ale ono je to všechno pravda. Příznaky neurózy jsem si nastudovala u svého známého psychiatra, a teď to můžu konečně uplatnit. A moje matka? Ta dlouhé hodiny vydrží stát u mé postele a dávat mi přednášku, jak bych měla žít lépe, že ona mi dala všechno, co mohla. že se mi celá obětovala a nic si sama neužila. Někdy je mi jí až líto.

..Maminka mě prostě dohání k šílenství. Zkusila jsem všechno, výčitky, prosby i ironii... Stěžuje si na mě Petrovi, ten je samozřejmě na její straně. Vysvětlil mi to tak, že maminku by si těžko udobřoval, zatímco já to vždycky nějak skousnu. že mě už od sedmnácti měli učit, že se o mě nebude nikdo starat. Že ze mě dělá blbce a že si vedle něho připadám méněcenná, na to už jsem si zvykla, alespoň dělám, že jsem si na to zvykla.

Pozoruju z profilu obličeje psycholožky. Její prsty rychle rejdí po klávesnici počítače. Je to trochu jako zkouška u tabule. Snad jsem uspěla. „Takže ses od matky odstěhovala“

Kývnu. „A pomohlo to?“ „Jo..alespoň ze začátku se naše vztahy hodně zlepšily, ale stejně po dvou dnech s ní jsem zrala na týden pobytu tady u vás...“

Jednou mi na mé vyznání, že ji mám ráda, matka odpověděla „Nemáš, kdybys měla, tak neutrácíš za takový kraviny, jako předvěrem ten kopec zmrzliny, vždyť víš, jak je drahá.“ Matka dokázala směřovat city a peníze s neuvěřitelnou elegancí. Nikdy v životě bych neřekla, že je něco takového možný. Matka stále řeší nicotné věci- křivě pověšený ručník, špatně dovořená

dvířka u kuchyňské linky. Vždycky říkala: „Co ty budeš dělat, až já tady nebudu. „No, Jano, jestli to takhle povedeš dál tak vod tebe každej chlap uteče“. S posledními slovy už šátrala v kapsách zástěry, aby našla kapesník, kterým by si mohla otřít vybledlé oči plné slzí pro nehodnou dceru, která jí pořád ubližuje. Nesnášela jsem matčin pláč. Bolel až kdesi v nitru, dostávala jsem z toho třes do celého těla a nemohla spát.

Tu poznámku přejde psycholožka mlčením a začne přede mě pomalu rozkládat několik barevných kartiček, modré, žluté, zelené a červené. Požádá mě, abych barvy seřadila podle stupně sympatie, kterou ve mně vzbuzují. Začnu tmavě zelenou. Psycholožka cosi intenzívně ťuká do počítače, pak vezme kartičky, sklepe je na jednu hromádku a aniž by cokoli řekla, pokyne mi, že můžu odejít.

Každou středu je samostatná relaxace, bez hudby a uspávajícího mužského hlasu z rozhlasu hlasu. Ležím na posteli a pak zaslechnu přes tenkou stěnu hlas kluků z vedlejšího pokoje:

Nejprve začne Roman, ale vzápětí se přidá Dan ve vzácném souznění. Že by si to nacvičili? „Jste stále lehčí a lehčí, vaše tělo mrzne, představujete si místo prosluněné krajiny, že ležíte na ledovci, zima je větší a větší a vy máte intenzívní pocit strachu. Blíží se i pocit štěstí, ale vy jej snadno zaplašíte, protože víte jak je nebezpečný...“ Za tím pak následuje prskavý výbuch smíchu i z dalších pokojů. Na oddělení je přes tenké stěny všechno neuvěřitelně dobře slyšet, občas až do vyšetřovny...

Vycházka po dvou dnech pobytu na oddělení je pro všechny tak trochu šok. Stáňa už od rána shání někoho, kdo s ní půjde ven. „To víš, že tě nenecháme jít samotnou“ chlácholí jí Ivuška, ale Stáňa se stejně několikrát přijde, jestli to myslí doopravdy a jestli na ní nezapomněla. „Kkonečně si dám nnněněco ppořádného k jídlu“ Mne si spokojeně ruce Jarda. Na rozdíl od těhotné Stáni chci jít na vycházku sama. Mám pocit, že si ode všech musím aspoň na chvíli odpočinout. Taky už je na čase si nakoupit propisky do zásoby. Poslední mi dopsala včera v noci.

Počkám, až všichni odejdou a na oddělení zavládne klid. Teprve potom si navlékám džíny a tričko, vyjdu na prázdnou chodbu a jdu kolem ztichlých dveří pokojů. Mám najednou neskutečně blažený pocit, jaký už jsem dlouho nezažila, jako by se mi volněji dýchalo. Venku není valně, spíše to vypadá, že každou chvíli sprhne.

Těsně před vrátnicí mě dohoní doktor Přemysl, předejde mě a mříž mi zabouchne těsně před nosem. Neandrtálec! Co můžu čekat od cvokaře! Zuřím. Taková ignorance!! To mu vrátím co nejdřív!! Vrátný už zase něco přežvykuje. Usměje se na mě, ale mě se zdá, že to celé viděl a teď se mi vysmívá.

Před vrátnicí se zhluboka nadechnu a vykročím do městské zahrady, kde nejsou zkoumavé pohledy ani psychiatři. Z kapsy vylovím walkmana a sluchátka si dám na uši. Ozve se uklidňující komorní hudba a z nebe se zvolna snese několik dešťových kapek. Na chvíli zavírám oči, abych mohla přemýšlet, lépe se soustředit. Jenomže mám pocit, že mě napadají samé nesmysly, jako proč mají všechny lékařky i sestry v léčebně, s výjimkou blondáté terapeutky Zdeňky, na černo obarvené vlasy. Snad kvůli tomu, co se o blondýnách říká?

Hned potom mé myšlenky přeruší příval deště. Do sluchátek zní Smetanova Vltava. A já jsem za chvíli promočená na kost. Prší celou cestu až k léčebně. Na pokoji se suším u

studeného topení. Z okna přes mříže je vidět, jak se po dvoře prochází po podél plotu obrovský černý kocour. Nízko nad zemí se dál valí rozlehlá černá oblaka. Vypadá to, že každou chvíli už musí znovu začít obrovský slejvák.

Na mobilu mi bliká došlá esemeska. Jak je v Parizi?. Libam te . Styska se mi . Petr. V Parizi prsí a neda se jit ven, jeste, ze mam pokoj s vyhledem na Eiffelovku. Jana. Pak se posadím na květovaný potah postele a otevírám školní sešit, který jsem dostala hned první den a kam si mám denně zapisovat své myšlenky a pocity. Z recese vyplním kolonku předmět-Psychodeník. Na první nelinkovanou křídově bílou stránku napíšu:10.4. Těší mě, že se tu každý den dovidám něco nového. Dneska jsem se dověděla, že slovo neurastenie ze starých ruských románů je vlastně obyč. neuróza.

Po obědě vezme Ivuška do ruky kytaru a pár holek se přidá k jejímu hlasu. Sedím vedle nich a jen tiše poslouchám. První trojka z hudební výchovy na základní škole způsobila, že se zpěvu raději vyhýbám. Stydím se. Raději pozoruji Ivušku, která na odřeném hmatníku zkušeně mačká akordy

Nácvik sociálních dovedností vyplňuje středeční odpoledne a každý si tu může vyříkat cokoli s kýmkoli a s čímkoliv. Protějšky jsou samozřejmě zase jenom fiktivní. Akorát že tentokrát se nestojí na pódiu, ale sedí v hloučku mezi ostatními. Nejdřív si učitelka Marta řeší spor s despotickou ředitelkou. Tu představuje žízalka Evička. Důrazně vytýká Martě, že nosí na krku křížek a tím neblaze působí na své žáky. Marta začne brečet a není schopná dál hrát, musí se jít posadit.

Jsem si jista, že já bych raději odešla než se nechala takhle ponižovat. Jenomže čím víc o tom přemýšlím, tím víc zjišťuju, že mě v práci moje kolegyně taky ponižuje a přesto nejsem ochotna se té práci vzdát.

Kudrnatá Jana napřed oznámí , že si bude řešit svůj dlouholetý konflikt s matkou. "Janko, mohla bys..."To je pro mě šok. Když si představím, že budu muset improvizovat, potí se mi dlaně a polévá mě horko. Evička řekne do ticha klubovny: „Janka má podobnou mámu, ta ti jí zahraje dobře“ Sedím uprostřed místnosti a všichni se na mě dívají. Terapeutka říká Janě, aby mi ve stručnosti vysvětlila, jak se její matka chová. „Je hrozně starostlivá, úplně zbytečně a furt má vo mě nějakou péči, taky úplně zbytečně“ Pohodí vlasatou hlavou.

„Takže, kde jsme?“ „Sedím u mámy v kuchyni a ona mi vytýká, kde sem byla tak dlouho, že mám neupravený vlasy atd.atd.“ Jana rozhodí rukama. „Takže jo, do útoku!“Vzpomenu si, jaké výtky jsem slýchala od mámy. Zapomínám na spoustu lidí v místnosti a začínám chrlit „Podívej Janičko v kolik si přišla, co to máš s těma vlasama, takhle chodíš po ulici.“Dostávám se do ráže. Tvář Jany naproti mě nepřičetně rudne vzteky. „Dost! Stop! Já už nemůžu“. Vymrští se ze židle a pára jí vychází i ušima. „Jano ty se ale musíš své matce snažit vysvětlit, že máte odlišný vkus, ale nemůžeš přece při každé hádce utíkat“ poučuje ji terapeutka.

Po nácvičku ke mně přijde Evička. Že se jí moc líbilo, jak jsem hrála, že ona by to nedokázala. "Pamatuješ na to tvoje psychodrama? To na mě moc zapůsobilo." Začala jsem nejistě a opatrně. „Tak já mám opačnej problém...“ Nic jsem nehrála, jen jsem odříkala, co mi moje maminka říká od malička. „Pokračovala jsem dál...“ Zahmuje mě tak láskou a péčí, že se dusím. „To potom není láska, ale sobectví“ řekla mi Evička s hořkým úsměvem a hlas měla o poznání příjemnější, než včera. „Víš máma vůbec, že si tady...“? Zavrtěla jsem hlavou a ona chápavě pokývala. „To můj muž to ví, ale všude vykládá, že jsem v lázních. Syn, ten to řek dětem ve škole naplno, že jsem v blázinci...“

Na pokoji dlouho do noci nemůžu usnout a nemůžu ani psát, poslední zážitky mě nutí myslet na mámu a na to jaký vztah to spolu vlastně máme. To je věc! Že mám mámu, z které jsou zděšení i v blázinci, to jsem fakt netušila. Nikdy jsem se k ní nemohla pořádně přiblížit. Jako by měla ostny. Od dětství neustále říkala věci, které se bolestně zabodávaly do srdce jako hroty šípů. „Vona je tak blbá, že většího blbce snad není“ Vykládala s oblibou udrbané sousedce. Tu jsem nenáviděla, protože se ke mně chovala, jako bych měla vážnou nakažlivou chorobu.

Každé matčino slovo bylo svaté a já se užírala tím, že jsem největší nemešlo a blbec pod sluncem. „Podívej se na druhé, co dokáží, všichni jsou chytrější než ty, ty nic neumíš a nikdy se nepoučíš: takhle dopadneš moc špatně, věř tomu. Uvidíš, že jsem zase měla pravdu“. Odtud nejspíš pramení má touha něco dokázat. Právě jí chci už bezmála třicet let dokázat, že jsem lepší než ostatní.

Než to domyslím, po tvářích se mi koulí slzy. Proboha, co to tu se mnou udělali, nebrečela jsem už asi sto let a nikdy jsem nebyla takhle sentimentální. Rychle si otírám slzy. Jsou dvě po půlnoci a mám pocit, že po chodbě chodí noční sestra. Přikryju si hlavu peřinou, jako když jsem byla malá a chtěla se cítit v bezpečí před všemi strašidly. Teď nechci na nic myslet, chci rychle usnout.

Ivušce přišel na oddělení hned po ránu dopis- veliká naditá obálka. Na hnědém recyklovaném papíře je krasopisně vykroužena adresa Psychiatrické léčebny a Ivuščino celé jméno, kterým ji tu nikdo neoslovuje. „Vod nějakýho milence, co?“ Hádá těhotná Stáňa.

Ivuška otevře obálku. Z ní vypadne hrst novinových výstřížků. Začne je házet rozčileně po desce jednoho z jídelních stolů. Veronika jeden vezme do ruky. Čte nahlas velkými tučnými písmeny nadepsaný titulek. „Bible a maminka odvrátily zkázu naší rodiny“ Další: „Bůh ti dává svou lásku“ Koutky úst jí zvolna sjedou dolů.

Ivušce z očí srší blesky, když vytahuje z obálky krasopisně napsaný dopis. Štítivě jej drží mezi dvěma prsty. Čte nahlas: „Moje milá Ivunko: " "Ježíš Ivunko“ zaúpí „...posílám vám všem něco na zamyšlení, všechny také moc zdravím, ať vás hodně moc ochraňuje Bůh a buďte vděční za každý den s ním... Maminka“ Ivušce zvolna poklesnou ruce i z dopisem na stůl a kolem zavládne hrobové ticho

V rámci pracovní terapie jdeme všichni okopávat květinové záhonky před oddělením. Jsou posety centimetrovými sazenicemi. Za Jardou a Pavlem zůstává jen holá poušť, považují všechno za plevel. Ivuška pracuje úporně a nehledí napravo ani nalevo. Půda je po včerejším

dešti příjemně kyprá a vzduch průzračně čistý. Když se vracím s rukama obalenýma hlinou, na chodbě tam stojí Přemysl a baví se s černovlasou terapeutkou Soňou.

Snažím se otevřít zavřené dveře jídelny a přitom je celé neušpinit. Ani ho nepadne, že by mi pomohl. Dveře jídelny mi otevře Soňa. Rozhodnu se, že vyhlásím Přemyslovi válku...

„Jen počkej!“ říkám si pak těsně před skupinovou terapií a před zrcadlem se navlékám do nejupjatějších a nejkratších šatů jaké tady mám. Řasy si protáhnu do malého obloučku směrem vzhůru řasenkovým kartáčkem, rozpustím si vlasy. Tahle hra mě začíná bavit.

Na skupině si pak sednu těsně naproti němu a nohy natáhnu do prostoru, Přemyslovi až téměř pod nos. Když zvednu oči, zjistím, že si mě prohlíží. Pocit vítězství, sice malého, ale přece vítězství. Snažím se představit si, že uvnitř prožívá muka... „Tak a máš to!“ Pomyslím si.

Psychodrama si tentokrát vzal Pavel. Baví se se svoji fiktivní ženou, která s ním nechce chodit do společnosti. Přemlouvá a škemrá. Jeho žena, - Marta ze druhé skupiny, se pořád vymlouvá na únavu a nenadálou bolest hlavy. Pokusím se sama na chvíli vžít do té nešťastné chudinky Pavlovy ženy, ale na jejím místě nepociťuju únavu, ale neskutečný vztek na to kňourající hovado Pavla. Také to, hned jak dostanou diváci prostor vyjádřit se k celé situaci, ventiluju nahlas. „Ty, Pavle, já bych ti asi na místě tvé ženy dala pěstí.“ Všichni se na mě otočí a Přemysl otevře ústa dokořán... „To jsme rádi Janko, že ses konečně zapojila. A vy ostatní si pamatujte, že vztek není nic špatného“ Promluví jako první psycholožka Markéta. Vztek není nic špatného, to je dobré vědět. Poznamenám si to na pokoji do svých poznámek.

Ráno je vzduch krásně pročištěný nočním lijavcem. Na vlhkém dláždění nám podkluzují gumové podrážky tenisek. Při tom vznikají nezvyklé pištivé zvuky. Všem od úst stoupají obláčky páry. Kudrnatá Jana se jako obvykle ulejšvá, většinou jen stojí a pokuřuje cigaretu. Veronika nabalená ve čtyřech svetrech si párkrát dřepne a hned se napije z velkého hrnku s ranní kávou. Při upažování postaví hrnek na chvíli na zem, ale sotva cvik skončí, hned hrnek křečovitě chytne a zhluboka se napije horké tekutiny. Takhle nějak trosečníci svírají svůj záchranný pás.

Rána jsou přece jenom trochu chladná a nutí i ryze nesportovní typy poctivě cvičit. Květuška chtěla osvobodit od rozcviček. Nebylo jí vyhověno a tak se její čtyřicetileté klouby musí nutit do pohybu spolu s námi mladšími. Já cítím obrovský příval energie, svěží a pročištěnou mysl. Ve svém běžném životě nic takového neznám. S únavou vstávat, s únavou usínat. Komíny teplárny na obzoru vypouští kudrnaté, vybělené obláčky páry.

Psychogymnastiku máme opět společně s druhou skupinou. Pod vedením terapeutky Zdeňky a doktora Přemysla máme pantomimicky předvést svůj běžný den. Nezaměstnaní se stočí v rohu do klubička a dělají, že dlouho spí. Dělán, že píšou článek na počítači. Po chvíli zjistím, že fiktivní předvádění mě vyčerpává úplně stejně jako všední dny tam venku. Všeho raději nechám a sleduji, co dělají ostatní. Podle toho, co předvádí uhrovitá šerifka, poznávám, že je ve svém povolání fotografa. Pozoruji jí hodnou chvíli, protože to pantomimicky předvádí úplně dokonale: Zakládá film, aranžuje si zákazníky na židli.

Veronika se najednou nic rozbrečí. Protože v místnosti je dokonalé ticho, její pláč slyšíme všichni. Na dotaz terapeutky vůbec nereaguje. Jarka z druhé skupiny přichází k Veronice a obejmě ji. Teprv v Jarčině náruči začne brečet naplno. Proč vlastně brečí, není Veronika schopná říci. Ke konci se trochu uklidní. Ale když terapeutce máme sdělit, jaké pocity jsme při předvádění zažili. Znovu se rozbrečí a utíká na chodbu.

Sedím v rohu místnosti a mírně se chvěju. „A co je s tebou Janko, je ti dobře?“ Zajímá se terapeutka. „Vzalo mi to úplně všechnu energii, jsem vyčerpaná a zase mě bolí hlava.“ říkám stručně.
„Tvoje reakce je normální, je to reakce člověka, který se nadměrně zahluje prací, měla by jsi o tom mluvit na skupině“

Veronika přichází až na odpolední skupinu, kde už všichni sedí dokola kolem doktora Přemysla. Zato tady se hned v úvodu chopí s vervou slova. Trávila celé dny se sadistickým manželem, a proto bylo pro ni tak těžké znovu si jej vybavit .

„Ze začátku to nebylo tak hrozný,....manžel měl rád různé zcestnosti, jako, když jsem se v kožichu nahá producovala po bytě. Říkala jsem si, že nic proti gustu, že někdo rád krajky, jiný třeba zase kožichy... jenomže po tom jsem zjistila, že jediný, co mého manžela vzrušuje je smrt. V posteli chtěl abych mu četla různé příběhy z války, třeba jak věšeli zajatce... párkrát mě přiškrtil.....

I Přemysl ten příběh poslouchá s velkým zaujetím. Nikdo ani nedutá.

Po terapii odchytím doktora Přemysla na chodbě a požádám jej, jestli bych od něho nemohla dostat něco na bolení hlavy. Kývne „Teď ale máme na vyšetřovně poradou, přijď si za deset minut“. Už to není přehlíživá ironie, že by přece jen smíření?.

Sedíme naproti sobě na vyšetřovně a jeho podmračený obličej mi nepřipadá ani tak nepřátelský, jako spíš přemýšlivý a pro věc zaujatý. „Chtěla bych spíš nějaké cviky, protože to mám určitě vod krční páteře. Stejně tak mě bolí, když jedu autem... prášky moc nechci, mám alergii“ „Hm, cviky“ Někdy je jeho obličej až usilovně přemýšlivý. „Zkoušela jsi někdy dělat zásuvky“

Zavrtím hlavou. "Co?" „To je na uvolnění krční páteře, prudce hlavu předsouváš a zase zasouváš“

A hned mi cvik také předvede, připomíná to pohyby hlavy které dělá kačer. Dá mi hodně práce zachovat vážnou tvář poslušného pacienta, který přišel poprosit lékaře o radu. Přemysl mi takhle připadá roztomile komický. Chvilí děláme proti sobě zásuvky, až se do dveří vsune hlava mladé sestřičky, která se smíchu neubrání.

Večer v kuchyňce jsme si udělali dělá do oprýskaného hrnce tmavý až černý kopřivový čaj.

O kopřivy není nouze. Nejvíce jich roste kolem pavilonu psychotiků. Evička stojí bosá na dlaždicích v pruhaných pyžamových kalhotách a v podprsence . Nalévá nám, co stojíme s hrnkem ve frontě, sběračkou černou močůvku.

Z vyšetřovny vychází sestra a pokládá na stůl v jídelně přečtené deníky. Postavy s kouřícími hrnkem si je postupně rozebírají a mlčky si sedají za stoly. Každý beze slov začíná

listovat tím svým. Přes páru kopřivového čaje hledím na ostatní spolupacienty. Snažím se uvědomit si, co sem všechny tyhle lidi přivedlo. Vidím šťastně se smějící Ivušku. Veronika jí totiž zešíroka vypráví něco vtipného...

Mé myšlenky náhle přeruší telefon, který začne zvonit ve vyšetřovně „Já tam dojdu a zvednu to“ už to nevydrží Pavel. „AAAA ccco řekneš, hahahahaló tady blááázen“ Šklebí se Jarda. To haló tady blázen řekl s takovým výrazem, že polovina lidí poprská kopřivovým čajem jídelní stoly.

V nitru se mi rozlívá příjemné teplo, které není způsobeno horkým čajem. Uvědomím si jak dobře se tu cítím, snad nikdy v životě jsem se nikde tak dobře necítila a nebo už je to hodně dávno. Zároveň si uvědomím, jak paradoxní je něco takového zažít za mřížemi psychiatrické léčebny

Ve čtvrtek před večerkou se ozve zaklepaní a do mého pokoje vzápětí strčí hlavu Jarda. „Neeerrruším?“ Optá se gentlemansky. Zavrtím hlavou a zaklapnu sešit. „Uuuz máš ně-něco vtipného na tten přiblíblej veččírek?“ No jo, vtipnou scénku, málem bych na to zapomněla. Včera vstrčil do kuchyně svou plešatou hlavu šerif Roman a chtěl na pátek nějakou vtipnou scénku. Nic mě nenapadalo, jen jsem ohlodávala tužku a tak jsem nakonec využila svoji starou nepublikovanou povídku. Tu také ukážu Jardovi. Chňapne po papíru a dá se do čtení

Mmůžu si tto ofotit ? zeptá se po chvilce "To víš, tůdle nůdle, jestli se ti to líbí, tak ti to dám ,ale až po večírku..." „Tttak jjo, je to fakt dobrý“ Řekne nadšeně . Že by se mu to fakt líbilo? Náhle mi poskočí srdce samou radostí. „...na-napíšešš mi i věn-o-věnování “ Chvíli zkoumám jeho obličej, jestli si nedělá legraci. „Tak jo"

Na zítřek se docela těším. Konečně bude někdo číst ,co napíšu a hlavně budu mít okamžitou odezvu. Na to jako novinářka nejsem moc zvyklá. Při usínání se přitulím k medvědovi, kterého mi dal vlastně půjčil Dan. Ten má postel tak zaplněnou plyšákama, že si ani sám nemůže lehnout. Tohohle bílého obrovitého medvěda mi ochotně půjčil ,avšak nezapomněl zdůraznit" Ale jen do konce léčby."

V jídelně je momentálně prázdná. V rohu místnosti stojí opuštěně zeleným vixslajvantem přikrytý, psací stroj. Posadím se a abych nevyšla ze cviku, začnu zpaměti přepisovat povídku na dnešní večer. Klapání psacího stroje, které se ihned rozletí po celém oddělení, přiláká do jídelny těhotnou Stánu. Posadí se mlčky na židli, aby nerušila, upřeně mě pozoruje. Možná by chtěla také umět psát na stroji. Všimla jsem si, že seděla včera stejným způsobem u šerifky, když tady psala.

„Když já nic nevymyslím, vy všichni umíte tolik věcí a já neumím nic.“ Vykládá zoufale Květuška . Jde si spolu s hubenou Veronikou zakouřit na terasu léčebenského areálu. „Neboj něco vymyslíme, nebo třeba zazpíváme...“ Utěšuje jí Veronika.

Zaklepaní . Do pokoje vklouzl Mirek. „Hele, já vím ,že to má bejt překvapení, a nemáme si to číst vzájemně...“ zeptal se celý rudý. se skloněnou hlavou. „Ale já chci jen vědět, jestli to je dobrý:“ „Tak honem, nemám moc času. Mirek začal drmolit slova písničky „... Vymyslel jsem

spoustu nápadů, ať, jak v blázinci zvednout náladu.,hod' deprese do kanála,raduj se i z toho mála haů..Svou neurózu netypicky, s citem pro věc jako vždycky zamknu teď na sedm západů haů"

Večírek uvádí oba šerifové v převleku za muže a ženu, kteří se sešli doma po práci. Šerifka má ve vlasech namotáno několik natáček a na sobě župan. Šerif se na pódium znuďně vybatolí jen tak v dírovaném tílku a v trenýrkách se širokou nohavičkou.Pod paží si nese umyvadlo s teplou vodou. Na pódiu usedá na židli a do umyvadla vrazí bosé nohy. Už tohle vyvolává u přítomných opakující se salvu smíchu. Šerifka dělá, že pustila televizi., v ní se za znuďněných, odsuzujících připomínek začíná střídat jednotlivá čísla, která si každý povinně připravil.

Sedím na okraji pódia a čtu svůj výtvar:*Jednou jsme se známými jeli na dovolenou kamsi ke hradu Buchlovu nahoře na kopci nad kempem Smrďavkou / ten se tak jmenuje podle sirných pramenů, které vyvěrají nedaleko a protékají přímo kolem něho/. Jejich dvě ratolesti nejvíce zajímala místní hospůdka. Tedy spíše staříček džubox co tam měli. Po vhození pětikoruny nakrápě vyluzoval tehdejších hity od Jandy, Davida, Tučného a dalších.Děcka pořád chodily somrovat bura.Na plný pecky se kempem snad až k hradu Buchlovu nesla kempem písnička "Né pětku, né", kterou tuším v té době zpíval Pavel Horňák.*

Přidalo se k nim několik dalších dětí, společně oblehly džubox na dlouhé hodiny a řádily kolem něho, až se sklenice na barpultě chvěly. Rodiče je nemohli dostat ani k obědu a ani ke spánku. Doma ve městě začala sousedka rvát hned, jak trochu nahlas pustily rádio. Tady uprostřed lesů si maximálně mohli stěžovat veverky a zajáci a taky ostatní z odmítání špatné známky položení obyvatel kempu.

Jednou se nám, ani nevím jak, podařilo děti přemluvit k výletu na hrad.Neustále brblaly-vedro,kopec. Když jsme dorazili na nádvoří, hned běželi hradní hospůdky vdomění, že tam mají také takový džubox jako dole v kempu. Neměli a znechucená dítka musela absolvovat prohlídku. Zpátky do kempu se hnaly střemhlav, aby si mohli pustit opětkovanou písničku za pětku. Už to začínalo být na pěst. Tak to tenkrát připadalo nám dospělákům. Nebyli jsme sami.

Už z dálky jsme viděli jak číšníci vlečou obrovskou bednu džuboxu z hospody ven. " Mami, mami..." přiběhl za známou její desetiletý syn Vítek, který byl dole dřív než my a tak už stačil zjistit, co a jak, " Voni..." ukazoval na číšníky, "...říkali, že už tu naši písničku nemůžou poslouchat a chtějí džubox shodit ze skály"...? " Taky dobře...", řekla známá, ale když viděla, jak to jejího syna i ostatní děti vzalo, zastavila číšníky, kteří funěli a červenali pod tíhou nákladu a řekla jim, že jestli by, než to shodí z té skály, jestli z toho nejde nejdřív vyndat ta deska s tou Horňákovou písničkou. Číšníci se na sebe podívali a pak kývli, jako, že jasně, že to samozřejmě jde. A rázem byli všichni spokojeni, protože číšníci se zbavili desky, známá zachránila místním štamgastům džubox,šťastné byly i děti, které skákaly dva metry vysoko.

Pro moji známou to byly poslední zbytky klidu. Děti ihned po příjezdu narvaly černou vinylku do gramofonu a "Pětka né" přehlušila rázem bouchání všech sousedů.

Po týdně jsem šla k nim na návštěvu, jdu takhle po chodníku kolem jejich domu, z okna vyhlédla známá, ani se nerozhlídl, těsně přede mnou přistál gramofon, rozletěl se na součástky ale černá vinylová deska přežila a i s vylomeným kotoučem se dokutálela doprostřed vozovky.Děcko, které se svojí maminkou zrovna přecházelo přes přechod, nadšeně vykřiklo "Jé koukej mami deska, můžu si jí vzít? Že jo?"

Klubovna bouří smíchy. Sebemenší náznak vtípnosti vyvolává odezvu, které by sotva dosáhl jinde. Viděla jsem, že se jim líbí, když při čtení dělám nejrůznější grimasy

a tak jsem toho využila. Salvy smíchu mě stejně jako potlesk, který následoval, příjemně hřály u srdce. Asi potřebuju ke své práci publikum a jejich okamžitou odezvu. Škoda jen, že tohle nevidí mí kolegové. Je to malicherné a nicotné, ale mám dobrý pocit a to je hlavní. Ještě když jdu před večerkou na pokoj, sdělují mi kolemjdoucí s úsměvem, žeto bylo „Fakt perfektní.“

Večer si pro povídku přichází Jarda. Píšu mu do ní věnování „Jardovi - Janka“. Byl to vydařený večírek. Mirka na chodbě poplácává po rameni šerif Roman. „No vidíš chlape, ty máš básnický střevo.“ „Nezřetelné,“ „Hm“ je jedinou reakcí nesmělého se Mirka. „Píšeš takhle někam...?“ „Ne, ale...chtěl bych.“ „Mirek nesměle kývl.“ „A zkusil jsi to třeba někam poslat...?“ „Hm, zkoušel, ale nic, ani mi neodepsali...“

3: Rajóny

Dostávám první rajón- úklid klubovny. Šerif Roman mě přijde zkontrolovat. „Na těch vysokejch skříních se taky utírá prach“. Zarazím se. Všimne si toho. „Co pak je?“ „Víš, já se bojím vejšek“ Usměje se „Tak ukáž“ Příjemně mě překvapí, jak obratně šplhá po židlích nahoru, jako nějaký akrobat v cirkuse. Je těžké uvěřit, že je počítačovým inženýrem a ne skutečným artistou. Najednou mi dochází, co u něho Evička hledá, proč si ho vybírá, aby hrál jejího manžela i proč je mu na blízku kde může. Vždyť ona u něj docela určitě hledá tátu, toho tátu, kterého vlastně nikdy pořádně nepoznala.

Maluju se na pokoji. Myslím při tom na Přemysla. Už to není válka ani vztek. To snad není možný, že se chovám jako nějaká pubertáčka. Ano, je mi zase sedmnáct místo třiceti a je to skvělý pocit. Úsměv na tváři mi naskočí v momentě, když si pomyslím, že bych se s tím asi měla svěřit svému Psychodenníku, kam si mám psát denně vše na co myslím... a oni by si to přečetli a...a přeřadili by ho do druhé skupiny nebo na jiné oddělení. Dodělávám linky a řasy protahuju načerněným kartáčkem řasenky. Malovala jsem se snad hodinu.

Terapeutka Soňa představuje mladou dívku- studentku třetího ročníku psychologie z Olomouci. „Tady slečna Květoňová by potřebovala dva dobrovolníky z řad našich nováčků, kteří by jí vyplnili takový dotazník... Dívka se sebejistě usmívá. Očekává nejspíš les hlásících se rukou, ale všichni zarytě mlčí. „No, nic tak to necháme na závěr, rozmyslete se během skupiny“, snaží se situaci zachránit Soňa.

Aktualitu si bere Veronika: „Při relaxaci se mi dělá špatně, když má následovat pocit tepla v břiše, chce se mi zvracet...“ Vyčítavě se dívá na Soňu. „Tak si zkus říkat, že máš pocit příjemného tepla v břiše. Stejně, jako si můžete při relaxaci říkat že jste úspěšní, mladí a krásní, úspěch je totiž stav duše, když se budete cítit úspěšně budete úspěšní...“ „Přesně tak to udělala i moje žena, řekla si, že bude úspěšná a je..Řekne hořce Pavel.

Odpolední sport tentokrát vedla Marta. Venku bylo ošklivo a tak rozhodla odsunout židle na klubovně. Na modrém koberci nacvičovalo kreace aerobiku pár bosých lidí. Jen Mírek si na cvičení přinesl parádní tenisky, které kontrastují s jeho zmuchlaným, Oneupraveným zjevem. V podřepu si šněroval nekonečné bílé tkaničky „Máš hezký tenisky“ řekla mu bosá Ivuška. Přešel to sklopením očí a obvyklým „Hm“

Na test slečny Květoňové se nehlásil nikdo. Terapeutka musela slíbit, že ti, kteří se zúčastní testu budou osvobozeni od sportovního odpoledne. Hurá! A tak teď sedím v jídelně s Květuškou, která chodí po každé zodpovězené otázce kouřit na chodbu Test je asi dvacetistránkový Chci to mít rychle za sebou a tak nekoukám napravo ani nalevo.

Jedna otázka zní: Máte pocit, že lidé ve vašem okolí jsou šťastnější a spokojenější? Bez váhání zaškrtnu „Ano“. „Jste rádi zapojeni do kolektivu?“ To už jsem snad někde vyplňovala, listuji testem a mám pocit, že z toho hloupnu. Jsem ráda, že test neprožívám tak jako Květa. „Zdá se vám život nesnesitelný?“ „Ano“

„Deš si taky zakouřit?“ Mrká na mě Květuška a v prstech nervózně žmoulá krátkou Startku. Zvednu tázavě oči, zavrtím hlavou a hned se začnu zase věnovat testu. Ještě dvě stránky vtíravých otázek a mám to za sebou. V rohu jídelny se slečna Květoňová houpe na dřevěné židli, čte, asi se učí na zkoušku. Její profil ozařuje slunce, které si na chvíli proklestilo cestu tmavými bouřkovými mračny.

Na pokoji se z rozhlasu ozývá uklidňující hlas. „Ruce leží volně, těla se však nedotýkají...“ Slyším přes tenkou stěnu medový hlásek-Romanův „Janko jsi tam? Dneska večer ti to moc slušelo, myslíš, že za tebou můžu do pokoje“ Škemrá „Ne“ Odmítnu rezolutně „Proč ne“ Škemrá dál „Nejsem namalovaná!“

Po obědě uklízí kuchyňku Žížalka Evička s vytáhlým Milanem a rozčepýřenou Janou. Ohlušující rána tříštěného skla rozbila naráz i úsměvnou poobědovou pohodu. Všichni vyděšeně hledí od jídelních stolů směrem ke kuchyňce, kde si žížalka rudá vzteky v ústech cumlá pořezaný ukazováček. Jarda nevydrží a vyrazí do kuchyně na výzvědy. Já zůstávám sedět u stolu. Za chvíli Jarda přichází s tím, že Milan kritizoval žížalčin úklid a to, že jí tak rozhodilo. Žížalka, teď už zcela klidná, prochází jídelnou do úklidové místnosti a když se vrací, nese si v ruce malý smetáček a lopatku. Už zcela klidně a vyrovnaně na ni nametá střepy.

Tu chvilku, co Jarda odešel, jsem se cítila hrozně osamělá. Dostala jsem strach. Venku jakožto Jana strach cítím málo kdy, spíše jen takovou otupělost. Asi si strach bojím připustit, nechci dávat najevo svoje slabá místa. Tady se ale bojím. Snad je to tak správné

Pod oknem jídelny s hlukem kličkuje malý traktor mezi vzrostlými stromy ústavní zahrady. Muž v montérkách hází ke každému stromu šedo zelené kuličky hnojiva. Obzor pomalu halí mračna a docela hezký den se začíná kazit. Při odpolední relaxaci, kdy oddělení dokonale ztichne, je slyšet dopadání velikých kapek na parapety. A vycházka je zase v háji.

Zatmělo se tak, že při skupinové terapii Přemysl už z dálky hlaholí: „Snad nedržíte černou hodinku?“ „Je dnes nějak obzvlášť dobře naložený. Kdosi na stěně dlouze hmatá vypínač a pak klubovnu ozáří dva velké lustry u vysokého stropu. „Má dnes někdo nějakou aktualitu“. Jeho zrak přehlídí ostře každého z nás. „Já“ „Hlásí se Veronika. Jeho oči se na moment zastaví, vyčkávají. „Pořád se nedovedu uvolnit při relaxaci, když máme cítit teplo v břiše, tak se mi pořád dělá špatně...“ „vychrlí to na něho naráz, jedním dechem. Přemysl vypadá zamyšleně.

„Už jsi někdy před tím, než jsi sem přišla, cvičila relaxaci“ „V hlase má najednou porozumění.

Veronika zavrtí hlavou. „Určitě to chce jenom svůj čas, uvidíš, stejně jako to, že se ti už nemotá hlava... řekneš mi za týden, jestli se to zlepšilo.“ Veronika pokývá hlavou, už na něho neudělá obličej, jako na začátku. Uvědomila si, že ty prášky, co jí vzal, opravdu nepotřebuje, že se bez nich dokonce cítí lépe a to ji docela změnilo pohled na něho.

„Takže kdo nám dneska poví svůj příběh?“ „Jeho oči zase bloudí z jednoho na druhého, nastane hrobové ticho. Hlásí se těhotná Stáňa. Vypráví pak příběh plný strachu, strachu ze samoty.

„Připadám si nemožná, jsem tak k ničemu. Nejsem schopná jít ani sama nakoupit... Nevím proč se bojím chodit sama ven. Vážně se mi tam nikdy nepříhodilo nic nepříjemného...“ „Posloucháme mlčky. Všichni hledíme do země, jen Přemysl pátrá ve tváři těhotné dívky, jako by tu hledal odpověď na její trápení.

„Co na to tvůj manžel, ví to, co jsi nám tady řekla“. Stáňa kývne. „Trápí ho to a proto jsem tady, musím se toho nějak zbavit, já nevydržím být sama ani pět minut. Když je manžel v práci, musí u mě být švagrová. Zbláznila bych se sama...“ „Odmění se, z očí se jí spustí zvolna slzy.

„Tak, vyslechli jsme příběh Stáňi, co jí k tomu řeknete“. Otočí se Přemysl na skupinu. „Možná, že se bojíš samoty proto, že tě v dětství rodiče často opouštěli, říkala jsi, že hned po práci odcházeli do hospody a vraceli se opilí až pozdě v noci.“ Promluví po dlouhé pauze nejstarší ze skupiny Květuška.

„Možná“. Připustí plačtivě Stáňa. „Některý rodiče by měli střílet“. Prohlásí kategoricky Veronika. „U nás sice chodil do hospody jenom táta, ale pak mlátil mámu, až z toho skončila na psychině, jako teď já potom, co mě mlátil můj manžel“ „Semkne rty, ale nesklopí oči, spíše se upřeně a pronikavě zahledí do očí doktora Přemysla.

V tu chvíli oblohu prořízne první blesk, je oranžový a na obloze zazáří jen krátce, zato rána která následuje, doznívá v dlouhých ozvěnách.

Večer se všichni objevíme na klubovně. Postupně si sedáme do kroužku, nohy zkřížíme v tureckém sedu. Terapeutka Soňa nám rozdá prázdné papíry. „Napište větu, kterou jste v dětství nejčastěji slyšeli. Dlouho dumám a nemůžu si nic vybavit. Ohlodávám mimoděk konec keramického pera a celá ta situace mi připomíná dobu dávno minulou, dobu školních písemek. Zdá se mi, že všichni něco píšou. Usilovně se zamyslím.

Matka mi často říkala, že svým zlobením jednou utrápím babičku. Matku matky, která mě dostávala na hlídání. Říkala, že se nechovám jako ostatní děti a já jí vlastně ani pořádně

nerozuměla, moc dětí jsem v té době neznala, jelikož jsme bydleli skoro na samotě. Babička zemřela, když mi bylo pět let. Za vydatných matčiných plačtivých výlevů jsem se dověděla, že jsem ji svým zlobením konečně sprovodila ze světa. „Nezlob babičku, nebo nám umře“. To byla asi nejčastější věta, kterou jsem slýchala v dětství od matky. Nejsilnější trauma neútlejšího dětství - vražda babičky

Bolestnou vzpomínku na dětství náhle přerušil opět hlas terapeutky. „Tak, a jestli máte hotovo, tak pod to napište větu, kterou jste v dětství nejčastěji slýchali od otce.“ „Otec měl dílničku kam si vždycky zalez, když doma byla mela. Byl domácí kutil, který spravoval televize, rádia, ale taky lopaty a kropící konve. Nikdy nechtěl abych mu pomáhala. Ale já mu tolik chtěla pomáhat, že jsem si vsugerovala, že otec vlastně chtěl abych mu pomáhala. Přitom na co jsem sáhla já, to jsem zkazila

„Chceš se mnou pracovat...“? nakonec napíšu jako nejslýchanější větu od otce. Dobře vím, že to není pravda, ale zase si začínám hrát a celé mé tělo prostoupí slastné mrazení. Mě, Janu, otec sice ignoroval, ale proč by tuhle větu nemohl říci Jance, takže vlastně ani tak nelžu...

Když máme všichni napsáno, vyzývá nás terapeutka, abychom povstali a prošli se po místnost se svými papíry a abychom se sdružili do skupinek, podle toho, kdo má podobné věty z dětství. Nakonec zakotvím ve skupince samých kluků. Sedí tu šerif Roman, Pavel i Jarda. Dívky si mě zvědavě měří. Vždycky jsem vlastně toužila řídit s místními uličníky, ale nikdy jsem k tomu nenašla odvahu. Jsem hrdá na to, že alespoň teď můžu patřit do jejich skupinky. Cítím, že to kolem mé osoby vyvolává jakési tajemno, už si zase hraju, tentokrát jsem zlobivá Janka.

„Tak a teď si každý dejte své skupině nějaký název“. Vyzývá nás terapeutka. „My se budeme jmenovat Zlobidla, to je jednoduchý“. Říká Roman, který se tím pádem sám zvolí mluvčím skupiny.

„To my budeme Zlatička. Protože nás mámy od dětství oprašovaly, aby se nám nic nestalo.“ říká mu v odpověď učitelka Marta, která už všechny naučila chytlavou písničku o bleše a ta se teď vesele nese po chodbách oddělení i z úst nováčků.

Všichni se začínají předhánět, aby terapeutce představili svoji skupinu, jenom Jana, jindy divoká jako obrovská přívalová vlna, živelná tak, že mi naháněla strach, je teď tichá a klidná, jen hledí tupě do prázdna. Terapeutka se zastaví těsně u ní. „Ty nepatříš do žádné skupiny, pojď ukaž nám svojí větu“. Jana jen velmi neochotně otáčí svůj list papíru do prostoru, tak, aby si jej mohli všichni přečíst. Má na něm velkými písmeny rudou fixou napsáno: „SEŠ KURVA“.

Všechny najednou zamrazí, i na terapeutčině tváři se zračí nehraný úlek. „Kdo ti takhle říkal?“

zeptá se po chvíli, když znovu nabírá dech. „Máma... škoda, že jsem tenkrát ještě nevěděla, co to je... a táta, když se v kuchyni hádali mi říkal: vypadni ty krávo...“, Nastává hrobové ticho, všichni si naráz Janu prohlíží, ale ona se nedívá na nikoho, hledí přes mříže kamsi do dále.

„Hádky před dětmi, a vůbec léčení si na nich vlastních komplexů, ano, to je velký problém...“

Pokývá vážně hlavou terapeutka a já jsem najednou ráda, že u nás doma byl celkem klid. „... lidé si často myslí, že účelem hádky je zahnat soupeře do kouta...“ vyruší mě ze zamyšlení hlas terapeutky. „... to ale není jejím účelem. V hádce by jsme si měli navzájem vyjasnit, co konkrétně nám vadí, a nalézt společné řešení s tím, že na konci jsme zase partneři. Toto je hádka konstruktivní, zatím, co ten druhý způsob je hádka destruktivní...“

V duchu si představuji, jak se konstruktivně hádám s šéfredaktorem u kterého je běžné, že při hádce prokopává dveře a ničí nábytek. Většina lidí totiž žije v domnění, že účelem hádky je právě zdeptat protivníka až do morku kosti. Konstruktivně se jde hádat jen s tím, kdo není

psychopat. K podobnému závěru došla i Veronika, která se s manželem přestala hádat už po prvním roce jejich soužití, protože vždycky po něčem takovém končila v nemocnici s různými zlomeninami nebo otřesem mozku.

Až když sedím na pokoji u svých poznámek a všude je ticho jako v hrobě, napadá mě, že i já mám podobnou zkušenost jako divoká Jana. Jenomže mě máma neříká kurvo ale děvko. Říká mi to pořád, i teď ve třiceti, kdy už s ní nebydlím a to hlavně když se někam chystám bez jejího vědomí. "Kam zase jdeš ty děvko". Někdy to řve i na ulici, před lidma, u nás na malém městě.

Cítím bolestné sevření kdesi uvnitř. Nikdy nikdo se to tady nedoví a já sama se k tomu stydím přiznat. Naštěstí, tady to vlastně nejsem já hraju tu svou roli ...Janku.

Těsně před večerkou se loudám se zubním kartáčkem na umývárku. Touto dobou, už ten největší nával zmizel. Je tu klid, dotáhnu několik roztočených kohoutků aby nekapali. Nesnáším, když někde jen tak zbůhdarma kape voda. Ve sprše, za plentou z matného plexiskla, zaregistruji míhání se nahého růžového těla. Podle oblečení, které visí na věšáku venku, odhaduji, že je to anorektická Veronika. Sprchuje se dosti pozdě, zřejmě také nemá ráda větší společnost. Když se plenta zvolna odsune, těžko skrývám svůj úlek.

Neviděla jsem ještě nikdy Veroniku nahou. Neženská postava desetiletého chlapce. Vystouplé lopatky na útlých zádíčkách..Když zaregistruje mé zděšení, trochu se omluvně usmívá. „Podívej, nemám ani gram tuku“ říká a do dvou prstů bere kůži na předloktí sevře a zatáhne, rázem se jí zvedá kůže na celé ruce, jako když vezmeš za kůži králíka a nebo kočku. Dělá se mi z toho mírně nevolno..„Ale svaly mám, podívej“ a Veronika pustí kůži a zatne pěst, na bicepsu jí nabíhá rychle modrá žíla. „ To mám z toho, jak furt pingluju po place“, usmívá se.

„Léééky“!!!! Rozlehne se náhle chodbou hlas z vyšetřovny a Veronika se rychle obléká natahuje si miniaturní hadříky na kosti potažené kůží. Bere tu léků stále nejvíce ze všech. „Teď mi vysadili eště ty malý zelený a mě se zase motá hlava, musím to říct Přemkovi“ Řekne mi ještě a rychle vychází z umývárky, aby se postavila na konec fronty, která se zatím kupí před vyšetřovnou.

Je sobota!V sobotu nejsou terapie, dopoledne se celé oddělení uklízí a odpoledne je vycházka, delší než v jiné dny. „Nejlepší to máte jít do zámecký zahrady, ta je fakt nádherná“ nabádá při snídani žížalka nováčky, kteří to ještě venku, v okolí léčebny, pořádně neznají.

„Ještě jednou mi sem někdo přinese rohlík a dám mu pěstí. Jak vám mám do prdele vysvětlit, že nejsem hubená, proto, že nejím...“Křičí u stolu Veronika. Vypadá, že to myslí bez legrace.

Po snídani nafasují kluci od vrchní sestry veliké pastovací kartáče na masivních holích..„Jídelna musí být jako zrcadlo“Směje se.

Ostatní mají za úkol důkladný úklid pokojů, vytržení chodby, úklid sesterny a vyšetřovny. Uklízí se z gruntu a všechno, každá škvíra, každý kout, jen jedna místnost -ordinace doktora Přemysla- zůstává zamčená a víkendovému generálnímu úklidu se nepodvolí. O to víc vzbuzuje zvědavost a touhu po průzkumu.

Jdu se kbelíkem pro vodu na umývárku a z jídelny slyším pískot a hlasitý dívčí smích. Nahlédnu dovnitř a vidím, jak kluci na pastovacích kartáčích vozí Ivušku a Veroniku, o tu se dokonce dohadují, protože je lehká a každý jí chce svézt. „Jé, já chci taky svézt“ vyletí ze mě. Mám najednou pocit, že jsem malá školačka a jako taková si můžu dovolit být spontánní, nezahlcena konvencemi.

„Tak pojď“ Sedím na kartáči a držím se masivní dřevěné hole, šedivé a rozsedané, od častého máčení. A Dan už se mnou letí napříč jídelnou. Trošku mu to podkluzuje na vyleštěné podlaze, stoly a židle jsou narovnané na sobě podél stěn. Musím se smát při představě, co by tomu řekl můj šéf a kolegové z práce, kdyby mě takhle viděli. Vážená novinářka se nechává vozit na pastovacím kartáči. Je mi bláze. AŤ ŽIJÍ BLÁZNI!!!

Cítím jak se mi nový příliv energie vlévá do každé sebemenší cévky vyčerpaného těla. Všechna okna tu jsou dokořán a v tom průvanu mi vlají vlasy, mám strašlivou chuť se smát, jen tak, jako už nikdy dlouho před tím.

Je jaro a venku se udělalo konečně hezky. Slunce pohladilo první pampelišky. Žlutá sluníčka kvetou všude kolem žlutých pavilonů v celé léčebně. „Co kdybychom si večer udělali karneval? Jste pro..?“ navrhně u oběda Marta, je hravá, jako všechny učitelky jejího věku. Všichni jsou příjemně unaveni velkým úklidem a s chutí se ládují rajskou s knedlíkama. „Tak, jo, každej si během dnešní vycházky vymyslí a připraví nějakou originální masku“. Září nadšením Jarka „

Co kdybychom šly za víly.“ Nahlédne Ivuška se šťastným dětským úsměvem ke mně do pokoje. Za chvíli už sedíme na pampeliškami poseté louce, kousek od pavilonu 6A, pavilonu nejtěžších případů-nesvéprávných vrahů. Jejich hlavy vykukují za mřížemi a pozorují nás, možná nám i trochu závidí, protože všichni pacienti ze šestky mají vycházky zakázané. Trháme mlčky duté stonky, co možná nejdelsí, přikládá je za sebou a věneček neustále měříme jedna druhé na obvod hlavy.

Připomíná mi to dětství, kdy jsem si se svojí nejlepší kamarádkou, dnes úspěšnou manažerkou zahraničního podniku, také pletly pampeliškové věnečky. Tváře nám při tom ovívá horký vánek s vůní úrodné Moravy.

Večer na chodbách oddělení není ani živáčka. Každý se zavřel do svého pokoje, aby utajil svou masku. Pavel s Jardu si od holek napůjčovali sukně, halenky a šminky. Jarda si dokonce na odpolední vycházce koupil nalepovací nehty a řasy a teď v pokoji na nočním stolku provádí alchymii. „Ty ženský to maj stejně složitý, nechtěl bych bejt ženskou“ Prohlásil Pavel, když se před zrcadlem snažil narvat do vyžebraných dívčích letních šatů.

S Ivuškou jsme na můj pokoj přinesly umělé květiny ze všech dostupných místností. Na hlavách pampeliškové věnečky, umělé ibišky a popínavé břechťany si všelijak věšime po oblečení, když se ozve zaklepání. Otevřít zaznamená prozradit svoji masku předem. „Kdo je tam?“ ptá se diplomaticky Ivuška. „Holky, nemáte nějaký hadry?“ ozve se za dveřmi huhlavý hlas sedláckého ňoumy Mirka

„Jaký hadry?“ nechápavě na sebe hledíme. „No, ňáký, já nemám žádnou masku...“ Jeho hlas zní zoufalecky a zdrceně. Ivuška otočí oči v sloup a naráz otevře dveře. „Tak pojď...“ Jeho neforemná postava se vkolébá dovnitř. „No jo, ale co mu voblečem?“ Dívá se Ivuška zoufale na mě. Pokrčím rameny, nemám absolutně páru. Za chvíli už na jeho humpolácké postavě praskají švy mé sváteční halenky.

„No, tak to bychom měli, ale, co k tomu?“ Mirek stojí v halence uprostřed místnosti, jako ve svěrací kazajce. Nezačnu se smát, protože jde o mou zničenou halenku, můj vytrhaný

knoflíčky. To už Ivuška stahuje přehoz z neobydlené postele. Uvázala přehoz Mirkovi kolem pasu tak tak, že to Mirkovi musí být nepříjemné, ale neřekne ani slovo, jenom má pořád ten samý trpný výraz a nechá s sebou manipulovat jako dřevěný panák. Ivuška je gardedáma k pohledání, snaží se Mirkovi pod oči se namalovat linky černou tužkou. „Uvidíš, jaká budeš kočka!“ Mirkovy oči ale nepřičetně slzí a černá tužka mu stéká po tvářích na kraječku halenky, která mu lemují silný krk.

Na klubovně se ozve hudba. „Pojďte, už to začíná“ Zavelí Ivuška a hravě vyskotačí na chodbu, až ji pampeliškový věneček na hlavě poskočí. Na chodbě už se to hemží různými improvizacemi karnevalových masek. Na některých není vůbec poznat, co jsou zač. Mezi takové patří Jana, která má na sobě černý hedvábný plášť a obličej pomalovaný jako členové skupiny Kiss.

„Za depku, né“. Odpovídá na všetečné otázky, za co, že to vlastně jde.

Na klubovně už se tančí, nebo spíše řadí. Obzvlášť šerif Roman předvádí složité taneční kreace. Ten chlap má tanec a hudbu v krvi. A já už nechci být mladou úspěšnou ženou. Kariéra je zcela bezcenná a já se vracím někam do puberty. Cítím obrovský příval lechtivého štěstí kolem žaludku. Zapomínám při tom i na zničenou halenku. Dlouhá květovaná sukně mi najednou vlaje v bláznivém rytmu písničky z filmu Rebelové. Nahlas puštěný kazeťák přiláká i noční službu. Když vidí, jak jsou všichni vymóděni, začne se nahlas smát.

„Vy jste ale krásné masky“ Čísi ruka ji vtáhne do zběsilého víru mezi ostatní. Kazeta dohrála, všichni se udýchaně zastaví, ve tvářích jim buší horká krev. Sedají si na koberec, odněkud z rohu místnosti vyloví Roman kytaru a divoký rytmus střídá vybrnkávaná teskná melodie, při které nikdo ani nedutá.

Dlouho do noci pak nemůžu usnout. Převracím se na posteli ze strany na stranu, zdá se mi, že venku řadí nepříčetná vichřice a lomcuje hlasitě sádrokartonovými stěnami, kterými jsou mezi sebou odděleny jednotlivé pokoje. Usnu až těsně k ránu a ve snu vidím, jak se procházím po rozkvetlém parku u našeho pavilonu, nejdu ale sama, po mé pravici jde se mnou doktor Přemysl. V tom snu je mi s tím člověkem ohromně dobře, uvědomím si, že už dlouho mi tak dobře nebylo.

Z ráje mě ale najednou vytrhne prudké zabušení na dveře. Sestřička mi přeje dobré ráno. Snažím se zadržet v sobě prchající pocit toho snu. Z dětství vím, že se nesmím podívat do okna. Nesmím! Jakmile se člověk podívá do okna, všechny sny naráz zmizí. A já si chci pocit toho snu uchovat na celý den. Doktor Přemysl přijde ale až zítra. Dnes je neděle. Stejně jako v sobotu neprobíhají terapie. Už teď se na něho začínám těšit. Ani vlastně pořádně nevím proč, snad díky tomu snu.

Chodbou se plouží mátožné postavy na rozcvičku. Jana má ještě rozdrbané vlasy po včerejším karnevalu. Nečesala se, akorát si vlasy stáhla do načepýřeného culíku. Jako vždy se při rozcvičce fláká, cvičí se zapálenou cigaretou v koutku. „Neflákej se“ volá na ní dívka z okna pavilonu psychotiků. „Depka má depku“! Prohlásí Jana a potáhne z cigarety. Je mlhavé ráno, ještě dosti chladné a všem jde pára od úst.

Po snídani mi volá Petr na mobil. Zajímá ho, jak se mám. Můj svěží hlas prý svědčí o tom, že dobře. Řekne, že mě už dlouho neslyšel tak vesele štěbetat. Bláhová radost z toho, že unavený hlas jeho lásky se za těch pár dnů v Paříži o tolik změnil. „Co tam děláš celý den?“ „Nic válim si

šunky, balim chlapy“ Chci ho naschvál popíchnout „Máte tam aspoň nějaký, co za to stojíte?“ Zdá se, že její zrovna tohle téma začalo zajímat. „Jo, zvlášť jeden, má krásný hluboký voči...“ chvílku pauza a pak se Petr rychle loučí. Asi vzal moje poslední slova vážně. Začínám se cítit provinile.

Sedím pak dlouhé minuty nad deníkem a mozek totálně prázdný. Okusuju mimoděk propisku, to mi vždycky pomáhalo lépe se soustředit, ale vždyť stejně nemůžu napsat to, že zítra už přijde doktor Přemysl, že se mi o něm v noci zdálo a že se na něho hrozně těším. Je to tak absurdní, tak ráda bych to někomu řekla, ale tuším, že by z toho nevzešlo nic dobrého.

Nakonec jdu deník odevzdat prázdný. „Mám úplně vypnutý mozek, nic mě nenapadá“ říkám terapeutce Soně, když jí jej dávám do ruky... „Je to ale dobrý pocit... mít po dlouhý době zase úplně vyčištěný mozek.“ Terapeutka se na mě vlídně usměje. „Tak napiš o tom a do budoucna si pamatuj, jak se ti tady podařilo vypnout.“ „Možná je to tím, že už jsem dlouho potřebovala nějaké rozptýlení, práce už mě začínala pohlcovat, tak, že jsem ráno vstávala stejně unavená, jako jsem šla večer spát... ale bojím se, že tam venku nebudu mít sílu vypnout, tak jako tady, dát si na hlavu věnec z pampelišek a jít blbnout...“

Terapeutka se rozesměje a pak řekne. „Možná bys měla změnit zaměstnání, víš, hodně jsem přemýšlela o tom, co jsi říkala o vztazích u vás na pracovišti. S kolegy se možná nemáš ráda proto, že mají tendenci ti vládnout, ale ty se nechceš nechat, protože máš také takové sklony. Proto to mezi vámi tak jiskří.“ „Já si nemyslím, že mám sklony vládnout“ řeknu překvapeně. Terapeutka se ale jen usměje. „Přemýšlej o tom“ řekne a zmizí ve vyšetřovně.

Mirkovi v pátek přišel od maminky obrovský balík jídla a Jarda s Pavlem se odmítli zúčastnit nemocničního oběda ještě v neděli. Prohlašovali, že už těch blafů mají plný zuby a pak se s Mirkem zavřeli na pokoj.

Šůrujeme s Květuškou klubovnu. Máme k tomu puštěnou televizi, hodně nahlas, aby přeřvala zvuk vysavače. Najednou se Květuška zastaví ve svém pohybu. „Chytří muži by si měli brát obvykle hloupé ženy...“ „Zní názor mohutné moderátorky v obří trvalé. V nějakém klubu pro ženy tam zase řeší veledůležité otázky přežití této planety...“ „To ten muj je vlastně šťastnej člověk“ Prohlásí Květuška trochu nalomeným hlasem jen tak pro sebe a pokračuje v luxování.

Vejde Mírek, rozpačitě se kolébá ze strany na stranu, oči zabořené v zemi. „Hele nenapsala bys mi ten životopis“. Všichni máme totiž odevzdat vlastní životopis. „Já totiž neumím... neumím psát na stroji“. Zahuhlá si pod vousy a mírně zčervená.

Dívám se na něj svrchu, stojím na štaflích, právě oprašuju poličky s výrobky pacientů. Všimnu si, že Mírek už začíná plešatět. Nadzvednu abstraktní vyhotoveninu z velkého mýdla na praní, na kterém je volánkovitě našpendlena růžová stuha do tvaru košíčku. (ani nedovedu představit co to je - zkusit výrobek popsat jasněji). Abych ukončila Mirkovi i svoje rozpaky, řeknu „Jo, klidně... přijď po večeri“. „Hm... tak dík“. Zahuhlá a zase se odkolébá pryč, aniž by odlepil oči od země.

„To bych tě taky mohla poprosit... seš tu asi jediná, kdo umí psát na stroji jakž takž slušně...“ Usměje se na mě Květuška a vypne feministickou debatu. „Jestli ti nebudou vadit překlepy...“ odpovím, zatímco oprašuju sádrového Budhu. Květuška vypne i vysavač. „To musí bejt strašně zajímavá práce, to co děláš“... „Ani né, mám na prach alergii. Klidně si to s tebou

vyměním.“ „Ale né, myslím v novinách..., že máš zajímavou práci.“ „Jo to říká hodně lidí, ale většinou je to stres a honba za senzací...za úspěchem za každou cenu...i za cenu podrazů...“ „To já bych zase chtěla chodit někam do práce...“ Květuška se skoro zasní ..."alespoň na čtyři hodiny, ale nemůžu, nedojdu sama ani nakoupit, sem na to v podstatě stejně jako Stáňa, jenže ta je aspoň mladá...Manžel to nechápe, nadává mi do hypochondrů, jednou mi dokonce řekl, že příživníky a hypochondry jako já by měli střílet..". Co na to odpovědět ? Vzpomenu si na vlastní neuspřádaný hektický život a raději mlčím. Květuška se dá se znovu do vysávání. Snad ani žádnou odpověď neočekávala.

"Dr Karen Horneyová je v USA jedním z nejznámějších stoupců teorie, podle níž neurózy jsou plodem kultury."

Po obědě je vycházka. Vyrazím nazdařbůh směrem k náměstí .Když bloumám kolem kašny, zaujme mě při tom upoutávka místní galerie Výstava obrazů malíře Jemelky . Kus umění je to pravé na mou bolavou dušičku .Před Jemelkovými obrazy kolébá Mirek, je tu i s Ivuškou. Měli na vycházce zřejmě stejný nápad.

Vidím v těch obrazech najednou ústřížky vlastního dětství. Zasněžená pumpa na dvorku.

Vždyť takovou jsme měli, než se naši přestěhovali z vesnice do města. Kapky spouštějící se dolů po zaroseném okně. Jako, když maminka vařila a kuchyně byla plná páry. Zapomínám na svět kolem. Do všedního světa se vracím, když mi Mirek poklepe na rameno, s rozpaky jemu vlastními

„Já už bych šel“ „Nech toho, ještě máme chvíli“ Okřikne ho zostra Ivuška, takže už si nedovolí nic říct.

Vycházku samozřejmě přetáhnem. a s přehnaně provinilými obličejí nastoupíme před sestru na vyšetřovně. Ta nervózně klepe prsty o stůl a významně se mračící. Přijde mi to strašně legrační .Ivušce už také cukají koutky. „Já se s vámi rozčilovat nebudu, zítra si to vyřídíte na malé komunitě“

Pozdní příchod zapíše do bloku s tvrdýma deskama. "Jestli se to bude opakovat, vyloučíme vás z léčení a zaplatíte celou částku, kterou vám normálně hradí pojišťovna, což činí asi dvacet tisíc."

"No, vidíte“ Vzteká se Mirek, hned co vyjdem ze dveří, který v tom vlastně jede jen kvůli nám.

Při večeři-rybí pomazánka a rohlíky- nám terapeutka rozdává deníky, v kterých všichni začínají listovat. Jen Jarda s Pavlem demonstrativně pojídají klobásky od Mirkovy maminky. Mirek ovšem nejí nic. Tváří se zdrceně. Je zvyklý být vzorný a najednou má průšvih. Já ale na incident už vůbec nemyslím. Mezi sousty namazaného rohlíku si všimnu, že doktor Přemysl, který jediný po přečtení podepisuje deník celým jménem, dává nezvyklý důraz na písmenko P. P ve slově Přemysl vypadá jako pěkně naložená okurka a mám jej protlačeno na dalších pěti stránkách.

Po večeři vládne oddělením lenivá atmosféra, kdy se všichni pacienti, až na pár výjimek, shromáždí na klubovně kolem televize. Mirek se po večeři přišourá za mnou, aby mi připomněl odpolední slib.

Z každé věty jeho životopisu čiší zoufalá touha vymanit se z toho, v čem byl vychovaný. Z poměrů malého města. Chce rozepnout křídla. Teď je mu pětadvacet, ve škole se mu posmívali, na

vojně ho šikanovali, stejně jako v práci, kde se proto popral a tak ho vyhodili. Od té doby je nezaměstnaný.

Holku nikdy žádnou neměl. Zvlášť v paměti a hlavně na dlouho mi utkví jedna věta: „S jednou dívkou jsem chodil rok a půl, ale když mělo dojít na pohlavní styk, byl jsem impotentní...“ Snažím se větu naukat do stroje bez jediného mrknutí oka, ale dá to hodně zabrat. Udělám v ní deset překlepů, úplně mě vykoledí. Mirek ale není hloupý, to vím určitě, čte a má spoustu vědomostí, všechno ale jakoby hltal bez jediného vlastního zamyšlení, bez jediného vlastního názoru na věc a tudíž se jeho vědomosti smrskávají na cosi povrchního, na vědomosti školáka, který se cosi nabífluje před permou zkouškou, aby to poté jak kolovrátek odvrčel u tabule a zase zapomněl.

Znám to, tuším, že nechybělo mnoho a mohla jsem skončit také takhle, jako Mirek, na malém městě s maloměstským myšlením, proto jsem se vždycky učila, po nocích i při práci, abych tomu unikla a výsledek? Mám práci o který jsem snila a strašně mě štve. Nikdy v ní nebudu nejlepší, a co hůř ani průměrná. Ať mi nikdo neříká, že ve třiceti život nekončí.

Na chodbě se najednou rozvibruje gong. Zastavím naráz prsty na klapkách. Na večerní program, který začíná o půl osmé si hravá učitelka Marta, ještě s několika dívkami ze druhé skupiny, připravila maňáskové divadlo. Maňásky nemají a tak si fixkami pomalují latexové chirurgické rukavice, kterých se na oddělení obvykle používá při úklidu. Žížalka dělá vypravěčku. „...a Karkulka, která se právě vrátila z psychiatrické léčebny jde lesem...“ Na malém pódiu z krabic, vykukne čísi ruka s navlečenou červenou latexovou rukavicí, s namalovanými očima a kdesi pod krabicí se ozývá Martin zpitvořený hlásek: „Jsem hezká, přitažlivá a úspěšná Karkulka“ a žížalka pokračuje: „Ta pak dorazila k babičce, které místo bábovky přinesla marihuanové cigarety... a kudy pak jsi přišla Karkulko, ptala se babička. Samozřejmě přes les babičko a karkulka zvolna potáhne z joynta. A ty ses nebála karkulko, vždyť víš, že v lese řadí zlý vlk? Babička si samou hrůzou musí taky dát šluka. Ale babičko, mávne rukou Karkulka na psychině mě naučili asertivitu. V tom se na dveře chaloupky ozve zaklepání...“ Na podiu se objeví čísi ruka s latexovým vlkem, Karkulka k němu přijde a dělá, že mu foukla do obličeje kouř „...tak ty si ten obávané vlk co. Vlk přikývne a celej see zakucká z kouře. Tak abys věděl, tak já jsem karkulka a jsem mladá krásná a úspěšná. A vlk se když to slyšel tak se tak strašlivě polekal a okamžitě vzal nohy na ramena a už ho potom v lese nikdo nikdy neviděl. A to je konec pohádky...“

Celá klubovna včetně terapeutů se válí smíchy a tleská. Když se všichni konečně uklidní, povstane terapeutka Zdeňka, ještě celá zruřovělá smíchem a vloží do CD přehrávače kompaktní disk. Melodie vážné hudby naráz všechny zklidní. „Chvilí poslouvejte a pak mi řekněte, co se vám vybaví, když slyšíte tuto hudbu.“ Vyzývá pacienty.

Když melodie dozní dlouho nikdo nic neříká. „Mě se vybavil můj pohřeb...“ řekne najednou Marta, ruce má bezvládně složené v klíně, na jedné stále ještě navlečenu Karkulku a na druhé vlka. „Ale nebyl to nepříjemný pocit“. Dodává s hořkým úsměvem.

„Já jsem zase stála na ledě a ten pode mnou praskal... měla jsem strach...“ popisuje svůj zážitek šerifka Simona. Veronika, když při té hudbě zavřela oči, byla najednou dámou třicátých let a jezdila v dlážděných ulicích Paříže kočárem taženým koňmi.

Dnes večer jsem definitivně vypnula mobil. Po večerce se mi vůbec nechce spát. Pak se posadím na postel a otevřu deník.

„Teď často přemýšlím o své práci“ napíšu, „Možná víc než tam venku. Chtěla jsem být v práci úspěšná za každou cenu, ale nedařilo se mi to. Má uječená kolegyně, která je o pět let mladší a nemá ani novinařinu, jen nějakou hnojárnu a ostré lokty byla vždycky úspěšnější. Měla jsem stejný pocit, jako v dětství, když mi dávali někoho za příklad. Postupem času jsem jí začala nesnášet a vymýšlet na ní různé podrazy. Před rokem jsem dělala reportáž o lidech, kteří protestují proti zavírání Mateřských školek v malých městech. Byla vcelku úspěšná a druhý den to vyšlo i v celorepublikovém zpravodajství. Jenomže tam to dodala konkurence. Šéf se vztekal a poskakoval po své kanceláři. Kolegyně mi pak řekla: „Proč si neřekla, že je to tak dobrý téma, já bych to napsala pro nějakou celorepublikovou plátek, ty bys za to měla prachy, jako za návrh tématu a šéf by byl v klidu... Tenkrát jsem to ale už nevydržela a dala své žárlivosti hlasitý průběh...“ To víš, že jo, bod k dobru by jsi měla akorát ty! Když nemůžeme do celorepublikovek nabízet obě, tak já si svoje témata nechám pro sebe...!“ Chvilí jsem se cítila jako hrdinka, ale pak jsem zjistila, že ani trochu se mi neulevilo. Cítila jsem jen zklamání. Vždycky jsem si myslela, že musím být šťastná, když se mi podaří dosáhnout to, co jsem vždycky chtěla, ale teď, čím víc se nad tím zamýšlím.....chci tu zůstat! Venku bych si nikdy takhle silně neuvědomila, že nezáleží jen na jedné dobré reportáži. Ne, nechci se vrátit do dravého světa, kde nezáleží na ceně, kterou zaplatíme za chvilkový úspěch.

Rozechvěje mě prudká zimnice, jako by do pokoje prolétl ledový závan zvenčí a ten pocit je tak silný, že se musím na chvíli podívat k oknu, je-li zavřeno. Obě tabulky však zapadají těsně do sebe. Uvidím jak mříže ozařuje z venkovní strany měsíc úplněk, spolu z lampou ze dvora. Je ticho, ohlušující pichlavé ticho. Občas někde venku za plotem zašteká pes, dosti daleko a tento jediný zvuk mě v ten večer spojuje s vnější civilizací, tam, ve světě „normálních“ lidí. Do pokoje nahlédne sestřička „Janko!! Zhasni už.“ Kývnu a z úložného prostoru pod postelí si na prostěradlo vyhodím polštář a přikrývku.

Při ranní rozcvičce nás z balkónu svého pavilonu dlouze pozorovala psychotička. Kdyby neměla výrazné náušnice, snad by nikdo ani netypoval, že je to žena. Je hladce ostříhaná a pod očima tmavé kruhy. Hledí upřeně na oblohu, která se pomalu začíná vyjasňovat. Vypadá jako z docela jiného světa. Z pavilonu vyjdou další dvě. Snažím si je zapamatovat. Nevím přesně jak se psychóza projevuje, až se vrátím, budu si o tom muset něco přečíst. Jedna z psychotiček intenzívně zívá, je jí vidět až do krku „Špatně jsem spala“ Otočí se na druhou „Usnula jsem až po injekci“. A zase si mohutně zívne „To já už bez injekce nespím dávno“ odpoví jí druhá.

Před malou komunitou, která následuje hned po rozcvičce, se snažím do bloku letmo zachytit psychotičky, které jsem před chvílí viděla. A hlavně bezútěšnost, jakou jsem vycítila z jejich rozhovoru. Nejsem si ale jistá, jestli tenhle zážitek umím přenést na papír. Nikdy si tím nejsem jistá. Jde vůbec psát o pocitech? Reportérka to už asi neumí.

Na komunitu přijdu na poslední chvíli. Na chodbě přede dveřmi do klubovny potkám Ivušku, ta se před vstupem významně pokřičuje. Terapeutka Soňa už má veliký bonzblok rozložený na kolenou. Zbytek terapeutů se tváří jako popravčí tribunál. Šerif Roman hned na

začátku významně chrastí dětskou pokladničkou s Micky Mousem. „Mirku, Ivuško a Janko, byla vám každému udělena pokuta pět korun za včerejší přetažení vycházky. To od vás nebylo příliš dospělé. Každý si musíte uvědomovat své povinnosti.....!Tak, a teď nám řekněte, kde jste byli“ Vyzve nás terapeutka Soňa. Nastává chvíle pauzy a pak se slova chopí Ivuška. „Byli jsme v galerii, ale Mirek je v tom nevině a jestli Janka souhlasí, zaplatíme pokutu i za něj...“ „To si dohodněte jak chcete. Jestliže se to bude opakovat,... Víte, co vás čeká. ...Chce k tomu někdo něco dodat?“

Nastane rázem hrobové ticho, které přeruší až zvonivé cinknutí mincí do plechové pokladničky. Mám za sebou první pokutu, incident je tím vyřešen, ani to nebolelo, komunita se začíná zvolna rozcházet. Na chodbě mi zastoupí cestu Mirek. „Děkuju...děkuju, že jste to zaplatily i za mě.“ Zase se dívá do země a rozpačitě přešlapuje. „To nic, dyť je to fakt, ty za to nemůžeš, ty jsi nám pořád říkal, aby už jsme šli...“ Najednou lituju toho, že jsem na komunitě nepromluvila. Ivuška si tím vyslouží reputaci dospělého a já...

Na psychodrama už si každý rovnou nosí balíček papírových kapesníků. Na pódium vystoupila tentokrát v dínech s roztrhanými koleny sama šerifka Simona. Vybírá si mezi přítomnými postavy za svého manžela a dvouletého synka Jáchyma. Toho představuje divoška Jana a manžela černovlasý, vytáhlý Dan. „Chci se s manželem rozejít, už mě nepřitahuje a sex s ním se mi hnusí. On s tím souhlasí, jenomže oba chceme syna přetáhnout na svojí stranu.“

„Předved' nám, jak to u vás doma vypadá“ Vyzývá je terapeutka Zdeňka. Simona s Danem se začnou přetahovat o Jáchyma-Janu, která ječí: „Já vás ale chci oba!“ „Ale houby, sou ti dva roky, nevíš co chceš...“ okřikne jí přihlížející vrchní sestra. „...ty chceš přece nanejvýš tak kokokodák...“

Není to výsměch, myslí to vážně. Začne Janě cpát gumovou pískací slepici, kterou našla kdesi v krabici s hračkami. a těm dvěma ještě pomáhá při jejich snaze utrhnout jí obě ruce. „Já už nechci“

vykřikne bolestí Jana.

„Vidíš, jaké peklo děláš svému synovi.“ řekne nakonec Simoně terapeutka. Ta pustí Janinu ruku, schoulí se na pódiu do klubíčka a rozvzlyká se. „Měla by jsi to s tím manželem zkusit, alespoň kvůli dítěti.“ Ozve se žížalka Evička „Je to Simčo těžký, já vim, nebude to trvat tejdén, ani měsíc, možná ani rok, ale nakonec to půjde, to mi věř...“ Simona se rozbřečí ještě víc a Jana jí obejmě.

Venku už je krásný jarní den. I pacienti z dalších pavilonů vyšli před ně na terasy a nastavují pobledlé tváře slunci. Někteří krmí tlusté vypasené kočky, které se přiživují na zbytcích z centrální kuchyně. Odpolední sport se odehrává pod tou krásnou modrou oblohou.

Těhotná Stáňa, v rámci tohoto sportu, dostala za úkol „SAMA“ obejít náš pavilon, i pavilon psychotiků a také nedalekou kotelnu a garáže se zaparkovanými sanitkami. Než vyrazí, loučí se se všemi, jako by šla na popravu. „A né, že půjde někdo s ní, budu se dívat!“ Volá ještě z okna vrchní sestra. Všichni hledíme za Stáňou, jak se vzdaluje a přitom se na nás neustále otáčí a plaše vykračuje po šterkem vysypané pěšince. Je jako dítě, které se pokouší o své první krůčky bez mámy. Když zmizí za rohem pavilonu, zbytek skupiny dopije na terase kávu, uhasí cigarety a jde si půjčit na klubovnu petangové koule.

S Ivuškou najdeme ve skříni tenisové rakety a zelený míček. Stojíme naproti sobě na asfaltové příjezdové pěšině, která odděluje náš pavilon a skleníky zahrady pracovní terapie.

Míček nám létá na všechny strany, ale obě se tomu smějem nevázaným bezstarostným smíchem, který zvoní po celém areálu tak, že k nám i několik pacientů z ostatních oddělení otočí hlavy a pozoruje nás.

Ivuška dává neúměrně velké rány a míček mě pak přeletuje vysokým obloukem. Když se však po jedné takové ráně otočím, srazím se skoro tvář v tvář s doktorem Přemyslem, který právě odchází po té pěšině, z práce domů. Má na sobě jarní šustákovou bundu a hnědou aktovku naditou papíry. Podává mi zelený míček, který přistál přímo před ním. Míček si vezmu jako v transu, doktor nás obejde a bezeslova pokračuje po pěšině kamsi do centra léčebny.

Z vytržení mě probere až Ivuščíno zavolání. „Tak hraješ, nebo co...?“ Jen nerada se vracím zpět na zem. Kývnu, odpálím podaný míček. Ten jde tentokrát úplně šejdrem a pak velkým obloukem přeletí dosti vysoký plot pavilonu pracovní terapie. To je průšvih. Ivuška nejprve navrhne přelézt plot a hned se má k činu. „Jenomže nezapomeň, že už máme podmínku a teď už stačí málo a vyhodí nás odtud a hlavně, zaplatíš nějaký hrozný prachy, já bych to teda nedělala“. A taky hlavně můžou přijít na to odkud doopravdy jsem, pomyslím si. Ivuška se na chvíli zarazí. „Tak to zkusíme někde obejít.“ Jdeme dlouho podél plotu. Konečně uvidíme železná vrata, před nimi zbytek uhelné hromady a plastové popelnice. „Hernajs, je zamčino“ Zakleje hlasitě Ivuška, když vezme za kliku.

„Sestra má třeba klíče a nebo ví o někom, kdo je má“. Napadne mě „Já bych to radši přelezla“. Začne zase Ivuška. Chvilí váhá, pak si zhluboka vydechne, jakoby vyřešila obrovské dilema. „Tak teda dem.“ Jenomže sestra, která má službu, neví o klíčích ani o nikom, kdo by je mohl mít. Zato si nechá dlouze vysvětlovat kde, co a proč... „Jak by ste to chtěly vyřešit?“ Ptá se nás nakonec.

Já bych přelezla plot“ řekne bez zaváhání Ivuška „A.. proč to teda neuděláš.“ Kulatý obličej sestry vypadá překvapeně. „Protože Janka řekla, že budu mít malér...my už totiž vobě máme podmínku“. Sestra pokývá hlavou, jako, že je s věcí dokonale seznámena. Místní tamtamy tu průšvihy druhých roznášely stejnou rychlostí jako venku. „Víte co, nadněte to zítra na malý komunitě, vrchní sestra snad bude vědět, kdo má klíče.“

Na klubovnu se vhrne se vhrne těhotná Stáňa. Je celá udýchná, jak cestu samoty chtěla mít co nejdříve za sebou, ale teď celá šťastná a zrůžovělá hlásí, že to zvládla... „úplně sama...no vidíš a takový strach si měla...“ Usmívá se na ní sestřička. „Jsem, ale ráda, že to mám za sebou, neměla jsem z toho moc dobrý pocit, ještě, že je dneska venku tolik lidí...“ Sestra na ni spiklenecky zamrká, jako, že to bude dobré.

Na malé komunitě všichni propukají v hlasitý smích, když slyší o tom, jak malý zelený míček dvěma nešikům přelétl přes plot. „Tak jsme myslely, jestli někdo neví, kdo by měl klíče od těch velkých zelených vrat, protože jsou pořád zamčený“. Ale vrchní sestra jenom kroutí hlavou: „Proč jste jednoduše nepřelezly plot?“ Ozve se nová salva smíchu. „Já jsem chtěla, ale už mám od minule podmínku a... A navíc jsem se rozhodla, že se budu chovat dospěle“ Smích naráz ustal a koutky úst vrchní sestry sjely dolů. To je něco! Rozhodnout se chovat dospěle.

„Ale už to dělat nebudeme, tedy já alespoň se nechci dál chovat dospěle, dospělí dělají všechno složitější, kdyby mi tu pořád všichni neříkali, že se chovám jako malá a, že mě vyloučí z léčení, tak bych ten plot klidně přelezla a hned jsme mohly hrát dál, ale protože jsem se rozhodla chovat dospěle, akorát vo tom kecáme. Dospělost rovná se složitost. Nikdy a nikde už se nechci chovat dospěle.“ Ivuška, která vypadá jako křehká panenka na hraní, si neústupně založí ruce.

„Máš samozřejmě pravdu, ale řády dospělých tu nejsou jen pro zmatky, ale hlavně proto, aby společnost přežila a teď se zkuste zeptat na vrátnici, jestli vám dá někdo klíče ... No, nekoukejte na mě, já vám tam nepolezu.“ Vrchní sestru Ivuščina reakce zjevně trochu naštvála. Asi se jí výroky o dospělém chování nějak osobně dotýkají.

Tak se na komunitě nakonec nic nevyřešilo, zato až do konce má každý o čem přemýšlet.

Jdu ven, před pavilonem mě do očí udeří prudké slunce, do nosu svěží vzduch a najednou uvidím malý zahradní traktor projíždět zelenými vraty zahrady. Rychle se tam rozeběhnu, čekám až traktor zmizí za jedním ze žlutých pavilonů a pak se rychle proplížím dovnitř. Na zahradě voní něco, co důvěrně znám z dětství. Náš dům na vsi totiž obklopovala také velká zahrada. Z větší části byla pokryta travou a jen na malém kousku pěstovala matka zeleninu a květiny. V rohu zahrady pak byl kompost, který vydával stejné vůně, jaké se nesou po této zahradě. Je to vůně půdy smíšené s pachem shnilé zeleniny a nad tím vším slunce, které už pořádně pálí. V trávě za mnou zůstávají zřetelné stopy.

Zelený míček se v čerstvé trávě hledá dost špatně. Odhaduji místo, kam mohl včera dopadnout. Za plotem jukne Roman. Má zrovna službu a tak po vyasfaltovaném chodníku kráčí vyhodit do popelnice velký modrý pytel, do kterého právě sesypal odpadky z celého oddělení. Postaví pytel na chvíli na zem a kouká na mě.

„Nemůžu najít v trávě míček, protože je celý zelený.“ Usmějeme se na sebe. „Ty seš taky zelená a seš vidět“ řekne mi. Podívám se směrem dolů na svoje nohy a opravdu mám na sobě své oblíbené seprané zelené džínsy, které jsem koupila kdysi v sekáči a které mají na zadku nápis Big Star, čili velká hvězda. Znovu se na Romana usměju. „Nevidíš ho někde?“ zeptám se, ale Roman jenom vrtí hlavou a zase vezme za úvazek ten velký pytel a pokračuje dál v cestě k popelnici.

Semknu rty a pokračuju v hledání. Špičkou černé plátěnky rozhrnuju trsy trávy. Najednou míček přece jen uvidím. Leží docela blízko u plotu. Přiskočím k němu, vítězoslavně si míček vyhodím nad hlavou a jednou rukou ho s vrchu chytím. Tenhle frajerský kousek se mi povede málokdy. Rozhlížím se kolem sebe, jestli mě nikdo neobdivuje, ale už jsem zase sama. Už tu není ani Roman, a jen hlasy z oddělení sem tlumeně doléhají.

Pacientům není po dobu léčby dovoleno na čemkoliv jezdit. Tak jdeme s Ivuškou na vycházku pěšky. Po cestičkách se na kolech prohání pouze pracovníci léčebny. Za některými vlají široké cípy bílých plášťů. Ty bedlivě sleduji, jestli mezi nimi není Přemysl, ale bez valného výsledku. Procházíme vrátnicí. Jdeme podél vysoké léčebenské zdi. Za ní, u předního pavilonu vlaje na dvou tyčích v mírném vánku modré erární prádlo.

Zacházíme hned do první drogerie při cestě, protože Ivuška tvrdí, že si potřebuje koupit pořádnou mycí žínku, aby se mohla konečně pořádně umejt. Stěžuje si při tom na společný sprchy, protože tam věčně stojí fronty a člověk si to nemůže pořádně užít. Jak už to tak bývá, když dvě ženské zapadnou do drogerie, nikdy nezůstane jenom při drobnosti, kterou si původně chtěly koupit. Prodavač s knírem a šalamounským úsměvem nám zcela bezostyšně začíná nutit laciné spreje nevábných vůní. „To jsou pravé kopie Chanelu a tohle zase Versáčiho“ Vykládá. Ochotně čicháme k uzávěrům, abychom si pak mohly sdělit své dojmy. „Tenhle je docela pěkný.“ Lahvička s nakreslenými rozepjatými šaty a s nápisem STITCH se zdá, že voní a tak jej

podám Ivušce, aby si taky čichla „Kolik stojí?“Ptám se prodavače.„Třicet, všechny jsou za třicet“Říká s gestem pouťového jarmarečníka, div nedodá: Jen přistupte blíže a kupujte, prvotřídní zboží, všechno za třicet.

Tyhle podbízivé typy jsou mi vždycky protivný, ale nechám se ukecat a mezi drobnými v peněžence lovím třicet korun. Prodavač se zdá být blahem bez sebe, že prodal další levný šmejd, který možná neměl cenu ani desetikoruny. Aby jsme na tom přece jen nebyly škodné, přidá nám ještě k nákupu balíček papírových kapesníků . „Ty se budou hodit“ podotknu maličko hořce.

Nácvik sociálních dovedností si tentokrát vzal na starosti Roman, který si do léčebny přišel řešit svoje časté nevěry manželce, se kterou ale má čtyři dospívající dcery. Roman ač plešatý a padesátiletý měl v sobě jakési charisma . Ženy po něm doslova šilely a on toho elegantně využíval. Jenže tady v léčebně ho za těch několik týdnů přesvědčili, že nevěra nikam nevede. Na základě tohoto poznání se rozhodl, že si na tomto nácviku vyzkouší, jak se omluví za všechno své ženě, až se vrátí domů a budou spolu šťastni až do smrti. Jeho fiktivní manželku představuje Jarka.

„Koupím nějaký křoupalíky, víno, v klidu si sednem a já jí vysvětlím, že těch pět fotek, pod kterými marně hledala svojí, už jsem dávno vyhodil. Jenom budu trvat na tom, aby už se mi v peněženke nikdy nehrabala...“Doprostřed klubovny postavil velkou krabici, která vždycky představovala stůl a sedl si do tureckého sedu naproti Jarce. Pozoruju jak na ni hledí tím svým spalujícím pohledem. Jarka za chvíli uhýbá očima a mně je náhle jasné, že až Roman vyjde ven, možná vyhodí těch pět fotek svých milenek, ale vzápětí se na něj nabalí další.

Veronice se na něj dívá vyhládlým pohledem ženy, která už dlouho nezakusila od muže žádné něžnosti S Romanem by to jistě bylo jiný kafe. Připadá jí, že umí být něžný a vášnivý zároveň, takový, jaký její manžel nikdy nebude

Její touha se o své poznání podělit jí po skončení nácviku přivede do mého pokoje.„Ten Roman, to je ale chlap, co ?!“ Zaskočí mě , zrovna jsem psala nějaké poznámky a tak rychle zastrkávám sešit pod přehoz postele , ale kývnu. Veronika se široce usměje, spiklenecky na mě zamrká a posunkem naznačí, abych šla blíž.„Strašně mě vzrušuje“ Pošeptá mi.. Jeho nevěry by jí nevadily, občas nějakou tu Itálii by taky přežila. Roman se jí především líbí tím, že je gentleman. Že se svojí ženou nikdy o svých milenkách nemluví. Né, jako to její hovado.

Dívá se na mě, jako by čekala požeňání a tak v žertu namítnu.„Víš, že jim tady pěkně kazíš léčbu, z jedny milenky ho vyléčili a hned se mu nabídne druhá...“Veronika se zasměje svým křečovitým smíchem.„Já ho nekazím, oni mu tu akorát chtějí vzít jeho přirozenost, von nemůže bejt s jednou ženskou.“

Na chodbě se ozve hlas gongu svolávajícího na další terapeutickou proceduru, tentokrát na pracovní terapii. V jídelně už všichni sedí kolem žížalky, která umně odrátkovává malé křemínky, kterými jsou vysypány cestičky v parku. Taký si vezmu jeden. Práce mě natolik zaujme, že zůstávám v jídelně drátkovat i po skončení terapie, ačkoli se mi o drátek roztřepily všechny nehty.

Veronika nevydrží drátkovat dlouho. Ruce se jí najednou zastaví, protáhne se jako kočka a pak se zvedne od stolu, na kterém nechá napolo odrátkovaný křemínek „Jdu kouřit“ prohlásí stručně a jde ven. Roman u vedlejšího stolu poněkud znejistí , ale drátkuje dál „Romane, uvař mi prosím tě kafe.“Požádá jej žížalka „...držím zrovna očko“ a zvedne výmluvně svůj kamínek.

Roman se na ní usměje, poslušně vstane od stolu a odkráčí do kuchyně. Za chvíli před ní postaví skleničku s černou tekutinou a vedle růžový pytlík cukru. „Ty sis neuvařil?“ žížalka k němu od drátků zvedne tázavě oči. „Ne“ odpoví a odejde. Žížalka ho pronásleduje pohledem, ze kterého srší blesky.

4: Světlo naděje

Dnes je slavnost loučení. Je to bolestné. Už jsme si na sebe všichni zvykli. Uprostřed klubovny stojí potažený čistým bílým plátnem náš obvyklý krabicostůl. Na něm stojí několik nezapálených svíček. Uprostřed ve velkém skleněném svícnu hoří masivní mléčně bílá vosková svíce s vyrytým srdcem a nápisem Světlo naděje, která vydává sladce medovou vůni. Terapeutka Zdeňka zhasla světlo a mihotavý plamen ozářil celou místnost.

Vchází šerifové Roman a Simona, žížalka Evička, Marta, Dan a Jarka. Ti budou zítra propuštěni. Každý z nich nese vlastnoručně uplácený keramický svícen a v něm zapálenou svíci, či spíš jen zvolna hasnoucí oharek. Některým se na tvářích lesknou slzy. Mít tak s sebou foťák. Tuhle atmosféru nikdy nedokážu přenést na papír. Všechno je najednou moc rychlé na zapamatování.

Simona, které dal Roman gentlemansky přednost, vystupuje jako první na nízké pódium. Má na sobě dlouhé zelené šaty a je nalíčená. Ve sporém světle svíčky i přes své jizvy po uhrech působí krásně a žensky. Tak jí nikdo z nás dosud neznal. „Naše skupina se tímto loučí s touto léčebnou...“ Hlas se jí zlomí. „Nikdy na vás nezapomenu přátelé, protože, jak praví jeden citát: Můžeš zapomenout na ty, se kterými ses smál. Nikdy ale nezapomeneš na ty, se kterými jsi plakal...“ Sestoupí pak z pódia jakoby v transu, hledíc do plamene. „Toto je symbol mé neurotické cesty, kterou tímto opouštím...“ Sfoukne svíčku a odloží ji stranou, poté dojde až ke stolku z krabice. Ukáže prstem na jednu ze svíček na stole a terapeutka zapálí její knot od Světla naděje. „Toto je světlo naděje pro novou Simonu.“. terapeutka podá zapálenou svíčku Simoně a ta usedá na jedno s připravených sedátek. Po ní na stupínek vystupuje šerif Roman. I ten má na krajíčku. Veronika, která sedí vedle mě, mi v té chvíli stiskne pevně ruku. Brečí. Postupně ten obřad absolvují všichni.

Po ceremoniálu se svíčkami nastává objímání odcházejících. Žížalka mi vtiskne do dlaně několik kamínků různých tvarů i velikostí, zvláště obroušených dohladka, abych prý se tu nenudila a měla co oplétat. Ty kameny jsem dodnes neopletla. I ona má obličej vlhký a šeptá. Popřeju jí, aby se tam venku měla dobře. Její dojetí mě překvapuje. Měla jsem od začátku dojem, že mě nemá ráda. Roman s Veronikou se poněmhu někam vytratili a do konce večera se neobjevili.

Ještě tu noc otvírám dveře do Danova pokoje. Naštěstí spokojeně oddechuje v hlubokém spánku. Medvěda , kterého mi půjčil , pokládám potichu na jeho lůžko k ostatním plyšákům. Hodně štěstí ,plyšácci. Hodně štěstí ,Dane je napsáno na malém papírku, který má medvěd připevněn k levé tlapce. Potichu zavírám a odcházím .

Hlavně si musím zapsat ten citát, co říkala Simona. Líbí se mi a možná, že ho použiju, až budu odcházet. Usnu se sešitem v ruce, který mi ve spánku spadne na zem. Když ho ráno zvednu a znovu otevřu své poznámky ze včerejška, zjistím, že jsou jen plné čar a zmatených škrťů, ve kterých už se nikdy nevyznám.

Když vyjdu z pokoje, potkám Veroniku .Vtáhne mě k sobě na pokoj, aby mi nadšeně sdělila, jak Roman, vyléčený ze všech milenek, skvěle líbá .Připomíná to pokoje školních internátů a tajemství pubertáček sdělované na pokoji školního internátu .Podlehnu důvěrné atmosféře a sdělím jí svoje tajemství. „Mě zase strašně přitahuje doktor Přemysl.“ .

Veroničina reakce mě naprosto vyvede z míry. „Von je takovej nedostupnej, co, to mě na něm taky láká...“ Veronika má přivřené štěrbiny očí v kostnatém obličejí a já si velice silně uvědomím, že mě na něm možná přitahuje to samé...

Hned po rozcvičce volíme nové šerify. Všichni se dohodli, že by to měli být Mirek a Ivuška. Mirkovi funkce možná trochu zvedne sebevědomí. Bude ale potřebovat podporu někoho energičtějšího. A na to se Ivuška hodí dokonale. Hned následuje slavnostní potvrzení naší volby vrchní sestrou. Mirek má oči jako obvykle zaryty v zemi a červená se jako ředkvička. Zatímco Ivuška se nadšeně rozhlíží na všechny strany.

Prošedivělá vrchní sestra drží v ruce pasovací žezlo -vyřezávanou hůlku z tmavého dřeva s prsty do V na konci. Nejprve pokládá žezlo na rameno Mirkovi. Ten zrudne ještě o stupeň víc. Nejraději by se propadl do země.„Mirku, pasuji tě na nového šerifa tohoto oddělení a tebe Ivuško na jeho pravou ruku, šerifku...Bylí jste vybráni svou skupinou, panujte tedy moudře a spravedlivě...“Tuto větu vrchní sestra pronesla s největším patosem jako oddávající kněz. Ivuška s Mirkem stáli vedle sebe jako nevěsta se ženichem.

Po malé ranní komunitě přišla Květuška, jestli bych jí, stejně jako Mirkovi, nenapsala ten životopis.... Kývnu, že napíšu. Mezi jednotlivými terapiemi je času žalostně málo a tak sedím u stroje při každé volné minutě. Navíc dělám jeden překlep za druhým, protože se nedokážu soustředit. Ohlídím se při každém zavržení dveří. Chtěla bych v nich vidět Přemysla. Přece jen nejsem tak chladná, jak tvrdí Petr. Přepisuju úhledný Květuščin rukopis.„Už mě nebaví žít, ale na sebevraždu nemám odvalu, chtěla bych sejít z tohoto světa nějakou zákeřnou nemocí, nebo něčím podobným...“

Tato poslední věta, stejně jako věta o Mirkově impotenci, se mi vryje na dlouhou dobu do mozku. Cítím v ní tolik neštěstí a zároveň je tak prostě napsána, až mě mrazí v zádech

Na lavici si vedle mě přisedne Ivuška s kytarou v ruce a rovnou se zeptá, jestli nebude rušit. Lhostejně zavrtím hlavou. Přejede palcem struny a začne zpívat „,Víc lásky...víc moci...víc pravdy.... v životě méééém. Budu tě uctííívat celou duší svou. Ty si můj

páááán...“Píseň se rozléhá jídelnou i celým oddělením. Ivuščin zpěv přiláká i další pacienty, kteří si posedají k okolním stolům.

Ve dveřích se záhy objeví vrchní sestra, která zvýšeným hlasem požádá Ivušku „Mohla by ses kapku ztišit .Doktor Přemysl nemůže v klidu pracovat ."Nasupeně odejde. Ivuška ubere o půl oktávy a já se zasním - Přemysl...!

Večer je na klubu arteterapie, od slova Arte jako umění. Všichni fasujeme povinně plastové podložky a čtvrtky. Pavel přinesl velkou dřevěnou krabici pastelek a postavil ji doprostřed místnosti.

Kolem nich se okamžitě shromáždí hlouček pacientů. Přehrabujeme se v pastelkách. Jeden si vybírá oblíbenou barvu. Dalšímu záleží na tom, jak je pastelka ořezaná. Jarda ukořistí dokonce kulaté duhové vodovky v plastové krabičce, s průhledným víčkem. Když zjistí, že jsou vypatlané, odloží je stranou a hrabe v krabici dál. Mírek zvolí červenou fixu. V umění se přece meze nekladou a každý podle svého naturelu ať ukáže, co v něm je...

Vybírám si hnědou a zelenou. Když už je držím v ruce, uvědomím si, že je to docela smutná kombinace a, že by chtěla něčím oživit. Podaří se mi ještě zmocnit červené pastelky. Všichni jsou dokonale zabráněni do přehrabování. Ani si nevšimnou, že už vešla terapeutka Zdeňka ve sněhobílém rozepjatém plášti, ostře kontrastujícím s její opálenou pleť. Stojí se shovívavým úsměvem. Z její pozice to musí být zábavný pohled, jak se živitelé rodin přetahují o dřevěné pastelky. Pak zavelí, aby si sedl každý zvlášť a v žádném případě nikdo od nikoho „neopisoval“

Sedám si na stupínek provizorního pódia. Terapeutka se rozloží do křesla v rohu místnosti a jednu dlouhou opálenou nohu si přehodí přes druhou. „Dneska si něco hezkého nakreslíme“ žoviálně zamrká do placu. „Budeme kreslit naši primární rodinu, tedy rodinu ve které jsme se narodili, tak jak si ji pamatujeme z dětství. Takže se do toho dejte“ Sama z veliké kapsy svého sněhobílého pláště vyloví knihu vázanou v papírových deskách , nalistuje stránku, kde má vloženu záložku - útržek kostičkovaného papíru a začne si číst.

Dlouho přemýšlím . Všichni už začali kreslit. Nakonec se rozhodnu pro abstraktní obrázek. Aspoň se nikdo nedoví, že neumím malovat a ještě budu vypadat zajímavě. Nejprve nakreslím hnědou pastelkou ovál. Ten rozdělím na čtyři nepravidelné části, které pečlivě vybarvuju. Moje primární rodina začíná vypadat jako řez nahnílým rajčetem. Když všichni domalujeme, sklopne terapeutka svou knihu . "Sedněte si do kruhu uprostřed místnosti"

Svoje neumělé výtvary pokládáme před sebe. Některé obrázky jsou jako od malých dětí - postavičky mají ruce rovnou u krku a dlouhé čapí končetiny v strnulých pózách. Jediná Veronika umí trochu líp kreslit. Její obrázek je ale jedna velká deprese. Nakreslila černé mraky a blesky mezi kterými prosvítá nesmělé slunce a taky ruku, která se po vzdáleném slunci natahuje. „To je nejen moje rodina, ale celý můj život.“ řekne Veronika trochu zasmušile a pak dodá. „Sahám po sluníčku, ale kolem mě zuří pořád bouřka.“ Dlouhé duhové šaty má přetaženy přes kostnatá kolena, které objímá hubenýma rukama. Po jejím výroku nastane hrobové ticho.

Mírek je jedním z těch kteří kreslí konkrétní postavičky z rukama od krku. Obrázku dominuje veliký stůl, u kterého sedí čtyři postavičky. Vše je namalováno na malém stísněném prostoru, ze kterého jakoby nebylo úniku. Nahoru nad hlavičky postav nakreslil poličku s malovanými talíři, která ho asi zajímala z obrázku nejvíc, protože si na nich dal opravdu záležet. Jeho maminka je totiž sbírá Lustr nad stolem pak vypadá jako hubice vysavače. Na vše použil agresivní barvu rudého fixu.

„Zkoušel jsi někdy odejít z rodiny „ ? zeptá se terapeutka. „Jak odejít?“ nechápe, a oči má zase zaryté v zemi, rudý až na zadku. „No, osamostatnit se, najít si třeba vlastní byt.“ Mirek jen zavrtí hlavou, , aniž by se na někoho podíval. „Připadá ti to moc těžké..?“ Mirek ztěžka pokývá hlavou.

Pak přichází na přetřes Jardův obrázek. Všechny zaujal, protože na něm není nakreslen domov, ale křivá budova s nápisem Škola. Tam byl umístěn ve třech letech a měli ho tam odnaučit koktavosti, zjevně bezúčelně. „TTTTo byl... byl..byla moje rodina ve třech lllletech, bylo to ssssttttrašně tttraumatizující, jezdil sem domů je...je..jednou za měsíc a rrrrodiče, vždycky kkkkdyž mě sem vvvezli, tak brečeli...“ Bolestná vzpomínka způsobí naše rozpacité mlčení

„Jak jsi tam byl dlouho?“? přeruší ticho chvíli terapeutka, „Tříři roky...pak byli rádi, žžžže ooo..odd ..chchcházím...“ Na jeho obličej se najednou objeví lišácky záludný úsměv. „Proč, měl jsi nějaký průšvih?“ Zajímá se terapeutka. Všichni ožijí v očekávání nějaké humorné historky. „Je jednou jsem měl takovou myšku na klíček, rrozjel jsem jí, po chodbě zrovna šla naše třídní, ttaková fon z Prahy...“ udělá výmluvné gesto, ohrne ret aby všichni věděli, že fon z Prahy je jeho název pro filenu.

„...zzzrovna byla v oooo..osmým měsíci, lll ...lekla se a předččč..časně to na ní přišlo..“ Vypráví už se zajímavým smíchem Jarda. I ostatní vybuchli smíchy. Nikdo by něco takového do tichého a uhlazeného Jardy neřekl. „Ty jsi takovej skrytej čertík“ Směje se na celé kolo terapeutka Zdeňka a všem ukazuje dvě řady perfektních bílých, dosti širokých zubů

Jsem na řadě. Ostatní se dohadují, co můj obrázek znamená. Docela se tím bavím. „Ta zelená bude určitě otec, zelená je barva chlapa...“ soudí Veronika. Je vedle jak ta jedle, ostatně jako všichni. Co můj obrázek vlastně znamená? Sama nevím a tak si začnu vymýšlet. „Největší díl patří matce, která mě vždycky připadala dominantní. Je vybarvená zeleně, snad proto, že mám milou vzpomínku na matku, ve vypasovaných zelených šatech, ve kterých mi tenkrát připadala krásná. V dospělosti jsem pak ty šaty jednou našla na půdě, na dně jakési lepenkové krabice plné hadrů, co už nikdo nenosil a byly celé prožrané od molů. Otcovi patří díl hnědý a daleko menší. Vedle něj jsem pak nakreslila sebe, samozřejmě červenou a na opačné straně než otce ještě babičku, kterou si pamatuju z dětství pouze útržkovitě. Spíše jen jako slova písniček, které mi před spaním zpívala ...Já jsem z Kutné Hory, z Kutné Hory, koudelníka syn...Babička je jako milá teplá dlaň...“ „Babička...“ Opakuje terapeutka, „Jak to, že jsi o ní nikdy nemluvila..?“ jenom pokrčím rameny. Dělán hloupou. Nic nevím a nic neumím. To mi ostatně tvrdili celé dětství.

Ráno si jdu zaběhat hned po rozsviče, potřebuju se trochu probrat z noční kocoviny. Cítím silnou nevyspalost, oči mě pálí a mám je rudé jako králík. Přes noc trochu sprchlo a vzduch je průzračně čistý. V celém areálu zatím ani noha. Jen celou jednu pěšinku tarasí veliký kamión s bílou plachtou pomalovanou kosočtverci, s velkým černým nápisem, který za mřížemi léčebny působí ironicky: PLOTY NA CELÝ ŽIVOT - montáž a servis. Oběhnu ho po trávníku plném sedmikrásek.

Doběhnu až k plotu, který nás odděluje od divokého pulsujícího života tam venku . Chvilí se skrze mříž dívám ven . V jednu chvíli se můj pohled střetne pohledem kolemjdoucího. Okamžitě se ode mě odvrátí . Jako já, když na ulici spatřím mrzáka. Rozeběhnu se zase rychle zpátky. Otáčím se. Mám strach, že ten život běží za mnou , aby mě zavalil

Po snídani je velký úklid. Vyfasovala jsem pro tentokrát šatnu sestřiček, která je až na samé půdě. Do nosu mě udeří pach nevětrané místnosti s pachem nedávné cigarety. Zkosený strop je značně zažloutlý, na stole plný popelník, u stolu dvě malá křesílka. Stěně dominuje loňský kalendář s motivem horské přírody a na jediné skřínce kytky barvených bodláků, už celá zaprášená. Jdu vysypat popelník a na filtrech jsou rtěnky různých odstínů - noční tu musí být příšerně dlouhé...

U malého střešního okénka bzučí velká vosy, možná sršeň. Vztekla se chce dostat ven a já si uvědomím, že na rozdíl od vosy, tu já chci mermomocí zůstat. Už mě nezajímají kolegyně, reportáže ani Petr. Mám tu i lásku-Přemysla...Jsem tu šťastná jako nikdy a nikde. S tou myšlenou utírám staletý prach na skříni. Zezdola zní veselý cvrkot hlasů i hudba z rádia - „Čo bolí to prebolí“ tvrdí v písničce Miro Žbirka.

Po nedělním obědě je volno až do večerky. Venku je hnusně a nikomu se na vycházku nechce. Jdu odnést špinavý talíř do jídelny, kde mají službu noví šerifové. Ivuška uklízí v kuchyňce čerstvě umyté talíře. Z některých ještě crčí voda, jak je Mirek špatně utřel. Ivuška to přechází shovívavým úsměvem. Utěrku si přehodí přes rameno a zálibně se zahledí na úhledně vyrovnané hrnečky v polici. Mirek rozpačité postává u velkého hlubokého dřezu. Domácí práce zjevně nepatří k jeho největším hobby. Ivuška ho pošle pryč. Už zbývá jenom vytrít podlahu a to zvládne. Mirek by jí se svou humpoláckou postavou maximálně překážel.

Když v kuchyni zůstane sama, nespíchá. Na vycházku se jít nedá a v neděli po obědě není nikdy co dělat. Otevře okno, do kuchyně okamžitě vletne ostrý průvan. „Mám ráda to napětí, které venku vzniká mezi oblohou a přírodou, těsně před bouřkou.“ řekne mi. Zdá se, že celé oddělení náhle usnulo, jen z vyšetřovny zní veselý hovor sestry, která právě někam telefonuje. Ivuška točí vodu do konvice a připraví pytlík s kávou. Ve skřínce nad lednicí si vezme hrnek. Má vlastní s rudým srdcem a nápisem BÚH TĚ MILUJE. Chvilí na něj hledí a pak vrazí hrneček znechuceně zpátky a vezme si raději ten vedle, erární červeně puntičkovaný.

Na pokoji si otevřu knihu Skořicové krámky, knihu bez příběhu plnou pocitových obrazů - i já bych jednou chtěla takovou napsat, představuju si na deskách své jméno. Přečtu ale sotva několik stránek, když mi do pokoje příběhne Veronika. Vtrhne tam bez zaklepání a ukazuje mi display svého mobilu, na kterém bliká zpráva od čerstvě propuštěného Romana. Oslovuje jí „Moje zlatá puso“ a Veronika má ve tváři zase ten křečovitý výraz. Píše jí, že se rozvádí se svojí ženou, se kterou si tu donekonečna nacvičoval usmiřování. „To je prdel co, a já ti to říkala, pamatuješ? Myslíš, že bych to měla říct terapeutům, jak je jejich léčba úspěšná...“?Zachechtá se.

Po jejím odchodu si otevřu psychodeník. Začnu datem

21. 4."Dnes se snažím opět uzavřít sama do sebe. Poslouchala jsem svůj vnitřní hlas, četla, poslouchala hudbu a bylo mi opravdu dobře. Potřebovala jsem už vypnout a věnovat se sama sobě, nic neřešit, připomínalo mi to volný víkend, kdy nemusím do práce - takový mám jednu za pět měsíců. Vybavuju si některé události posledních dnů, jsem hloupá - blbá, že spouště lidí dělám vola. Tento pocit se trochu zlepšil, když jsem několika lidem pomohla napsat jejich životopis a to mi dodalo trochu radosti i sebevědomí. Také jsem ve svých vnitřních úvahách došla k názoru, že jsem možná potkala někoho, kdo rozumí a chápe mé problémy, aniž by mě soudil, někoho takového jsem už dlouho nepotkala. Ten někdo je doktor Přemysl. Co řekne je trefa přímo do černého a já mám tak šanci uvědomit

si spoustu věcí. Jenom přemýšlím čím to je a proč právě on. Chtěla bych mu to říct, ale mám pocit, že to bude znít blbě a neupřímně, jsem ale ráda, že někdo takový ještě existuje.“ Tak, to jsem ti Přemečku hezky nasadila brouka do hlavy. Počkej, až si to přečteš. Zaklapnu modrý sešit.

Večer se v pyžamu, s kartáčkem a pastou na zuby loudám na umývárku. Před sesternou stojí zase fronta na prášky. Ještě, že žádný neberu. Venku se zvedá vítr, Ivuška na kuchyňce zapomněla zavřít okno a meluzína teď hvízdá po chodbě oddělení, jako ve strašidelném hradě. Potmě pak ještě chvíli sedím na posteli, škvírou v okně mi nepříjemně táhne na nohy. I dnes je měsíc v úplňku a osvětlená mříž se rýsuje proti temné obloze. Ze silnice sem doléhají zvuky aut a v rozhlase nadedveřmi začíná večerní relaxace v podobě medově sladkého mužského hlasu. „Lehněte si pohodlně na lůžko, tak aby vás nic netlačilo, ani netísnilo...“ Poslušně si lehnu na záda a přikryju se erární dekou „Jsem krásná, mladá, úspěšná.“ Opakuji si dokola se zavřenýma očima. Místnost už vibruje průvanem, až v tenkých papundeklových stěnách praští. „Jsem krásná, mladá, úspěšná. Jsem...“

Veronika truchlila po odjíždějícím Romanovi. Dlouho stála na pěšince před pavilonem a hleděla směrem, kterým odešel. Slíbil jí sice, že bude psát a, že se znovu setkají, ale kdo ví, co se zatím stane venku a tak se rozhodla, že zkusí prolomit nepřístupnost doktora Přemysla.

Na odpolední skupinu si proto vzala dlouhé letní šaty, které nechávaly vyniknout těm ženským rysům, které jí ještě zbývaly. Pak po posteli rozsypala krabičku se šminkama a začala si vybírat rtěnku a oční stíny, tak aby jí přesně ladily k šatům. Uvidím ji pootevřenými dveřmi jejího pokoje, jak sedí na posteli a maluje se. V její anorektické vyhublé postavice, které kluci z oddělení psychotiků dali přezdívkou kapesní přátčko, začínám vidět nebezpečnou sokyni.

Květuška oznámí na pondělní komunitě, že jí lezou na nervy a nemůže je ani vidět. Začínám to cítit také. Obzvlášť při pohledu na Veroniku s jejími křečovitými úsměvy. Na doktora Přemysla, který si ani nepřečetl, co jsem mu včera napsala do deníku. Pod textem jsem našla snad podpisy celého oddělení, kromě jeho.

Pondělní snídaně-tradiční vánočka. V kožené bundě a džínách, v jedné ruce diplomatku a v druhé červenobílou igelitku s nápisem ENAPO - ekonomicky výhodný nákup potravin. proběhne jídelnou Přemysl. Při pohledu na můj ideál mi zaskočí kousek vánočky, pravidelná pondělní snídaně která je pravidelně k pondělní snídani. Jarda mě musí vysvobodit pořádnou herdou do zad.

Začíná týden rodinné terapie. Hned ráno přijel na oddělení manžel těhotné Stáni. Spěchá po schodech s velkou kyticí chryzantém v celofánu. Osmahlé čelo, začínající pleš, na první pohled žádný myslitel, spíš tak hospodský bavič. Přijel v bouchané zrezivělé Škodovce, která má zřejmě menší cenu než kytice, kterou koupil svojí ženě. Zvědavě si mě prohlíží, jsem asi první blázen, kterého vidí.

Venku začíná být slušně teplo. Jdu parkem a poslouchám dunivé melodie jedné kapely o které jsem nedávno dělala reportáž. „Po krajině slepí ptáci jdou, nevidí neslyší druhých volání...“

Jsem natolik ponořena do hudby, že narazím do Ivušky a neznámé ženy. Přes sluchátka nic neslyším, ale dojde mi, že mi jí chce představit. Sundám si sluchátka a neznámá žena ke mě přátelsky napřáhne pravici. „To je moje mamka, bude bydlet s tebou na pokoji, když tobě nikdo nepřijede.“ Přijmu nabídnutou pravici. „Mně tady říkají Janka.“

Dlouhou prázdnou chodbou se nese dívčí zpěv a hlas kytary. Chvilí nejistě postávám před svým pokojem, pak opatrně pootevřu. Ivuščina matka spí tvrdě ve druhé posteli, utmácená po dlouhé cestě a tak zase rychle zavřu. Až teď si uvědomím, že jsem si svého soukromí a samoty dostatečně nevážíla. Loudám se chodbou. Skoro každému někdo přijel.

V jídelně se Pavel živě baví se svou ženou. Poslušná husička, pomyslí si. Nehezka, nápadně vykulené oči, v poslušném posedu jako dívky školačky na fotografiích do školních kroniky. Celá v usedlém šedém kostýmku, na první pohled bez špetky temperamentu.

Zase vyjdu před pavilon. Pořádně připaluje. Vyrážím do parku. Najednou se za mnou ozve povědomé „Jano!“ Ale tady mi všichni říkají Janko. Ne jen to ne, snad to nebude... Prudce se otočím. Petr. To se mi snad zdá. Pro Petra jsem přece v Paříži. „Jak si mě tu našel?“ „Našel jsem u tebe zvací dopis.“ „Jsem v šoku.“ „To, že mi máš krmít kočku, neznámá, že se mi budeš hrabat ve věcech.“ „Proč jsi neřekla, alespoň mě, že máš problémy.“ „pomohl bych ti je řešit, dyť ty sem vlastně nepatříš, nemáš tady co dělat.“ „Já si myslím pravý opak, je mi tu dobře a patřím sem.“

Otočím se a pokusím se zmizet do bezpečí léčebny. Petr- sportovec- mě snadno dožene. Chytí mě za loket. Tráví volné chvíle ve fitcentru-těžko se mu vzpírat. Klid, který jsem poslední dobou cítila je pryč. „Pojedeš se mnou okamžitě domů, protože ty tady nemáš, co dělat, děláš akorát ostudu celý rodině. Maminka plakala, když se to dověděla.“ „Pocítím k Petrovi hnus.“

„Ty jsi to mamince řekl.“ „? To už je vrchol!“ Jak to řekl Sartre? Peklo jsou ti druzí. Mám chuť mu rozkopat koule. „Aby bylo jasno, nikam s tebou nepojedu, zůstanu tady.“ A to ti ani nebudu říkat že jsem se tu zamilovala, pitomečku. „Viš, co jsem všechno riskoval, abych mohl přijet, teď mám záznam, že jsem byl v blázinci a potáhne se to se mnou celý život. Dali mi tu podepsat nějaký papíry a nikoho už v budoucnu nebude zajímat, že jsem se tu neléčil... i s tebou se to potáhne, to už máš na celý život.“ „...něco ti řeknu, je lepší mít někoho na hřbitově než v blázinci...“

Sedím v jídelně a tupě zírám. Tak mě najde Veronika. Automaticky se posadí vedle mě. V tom šoku jsem úplně zapoměla, že s ní mám službu. Trochu se vzpamatuju a začnu uklízet erární talíře s modrým proužkem. Při práci se spolu bavíme. Veronice nikdo nepřijel. Její manžel nemá ani ponětí, kde vlastně je. Myslí si, že na podnikovém školení. Naštěstí není čmouchací pes jako ten bonzák Petr. „... fakt ti řekl, že je lepší mít někoho na hřbitově než v blázinci...? To je vod nej fakt hnusný.“ Pokývá Veronika účastně hlavou.

Stáňa a její manžel Jirka jsou na rozdíl od Petra a mě doopravdy zamilováni. Sedí v parku a prohlíží si fotografie jejich starší dcery Karolínky, které Jirka pilně pořizoval ty tři

neděle, co Stáňa nebyla doma. Koupající se Karolínka, Karolínka na houpacím koníkoví, spící Karolínka...snad stovky fotek rozesmátého šťastného dítěte. Stáňa se dojatě rozpláče už při první fotografii a nepřestane ani u poslední. Stáňa brečí skoro pořád, ale tentokrát je to mimořádně vydatný slzopád. Jirka má přehozenou ruku kolem jejích ramen a něžně se na ni dívá

Ivuščina matka dlouho spala. Po probuzení měla energie na rozdávání. Nechala si od dcery uvařit a přinést kávu na prosluněnou terásku před pavilonem. „Měla bys být vděčná Ivunko za tento krásný den“ Ivuška po těch slovech obrátí oči v sloup, ale tak aby to matka neviděla. „Ale já přece jsem vděčná... a neříkej mi Ivunko“ Matka její výtku ignoruje. „Ano, Ano, buď vděčná, vděčná Pánu Bohu“ a zbožně se zahledí ke šmolkově modré obloze bez jediného mráčku.

Jardovi a Veronice nepřijel nikdo a tak si vyšli k Ivušce a její mamince na terásku dát partičku žolíků, které jim ze stolu náhlý poryv větru odnesl až za plot pavilonu pracovní terapie. Poté co pracně sesbírali všechny karty, ještě chvíli hráli. Další výroky Ivuščiny maminky je zahnal do bezpečí jejich pokojů, kde ji překřtily na matku představenou

Na nácviku sociálních dovedností sedím naproti Pavlově manželce, která zase sedí jako u fotografa. Kolínka u strany, paže přesně vmáčklé do klína. Vedle mě sedí kdysi milovaný a teď nenáviděný Petr. Přes něj vidím na energickou Ivuščinu matku, která ještě ke všemu spí v mém pokoji. Začínám vnímat příjezd rodinných příslušníků jako nepřátelskou invazi

„Já bych se chtěla zeptat Jančina přítele, jestli my, co se tu léčíme mu připadáme méněcenní“ zeptá se nečekaně Veronika. Všichni zbystří, já spíš ztuhnu Petra otázka očividně zaskočila. Na chvíli ztratil řeč. „Je fakt... že ty lidi... co tu... jako to.. jsou... bych... tu nikdy.. jako.. nečekal... nikdy bych neřekl, že jsou nemocní.“ „To je šok, co!! Nehoupeme se tu na lustrech, nelezeme ve svěracích kazajkách po nábytku... My máme odvahu si přiznat, že nemocní jsme, ale venku chodí lidi, co jsou na tom hůř než my tady, ale přiznat si to nedovedou... a je jich daleko víc.“ Veronika tu větu neřekne útočně, spíš tiše, ale nese se to prostorem, jako nadčasové universální moudro, které dlouho doznívá ve vzduchu a má vlastně pravdu.

Ležím na posteli a z rozhlasu se ozývá večerní relaxace. „Celé vaše tělo je těžké, cítíte obrovskou tíhu v celém těle... představte si, že ležíte na rozkvetlé louce zalité poledním sluncem...“ Prostoupí mě teplo, jako bych najednou skutečně ležela na slunci ve voňavé trávě.. a nade mnou.. a nade mnou by se skláněl Přemysl, jen tak v džínech a košili. Přestávám vnímat slova relaxace z rozhlasu. Je mi příjemně až k nesnesení. Ta představa je tak skutečná, že se mi nechce ani otevřít oči, chce se mi setrvat na té louce až do smrti... „...kdo má svou individuální formulku, nyní má prostor pro její zopakování.“ Přeruší mou představu opět hlas z rozhlasu. V duchu si říkám: „Jsem krásná, mladá, úspěšná a Přemysl je jenom doktor... **JENOM DOKTOR!!!**“

Ivuščina milá a energická matka se brzy ukázala jako náboženská fanatička, která své dceři neustále vtlučí do hlavy, aby seděla s rukama v klíně a Bůh, že se postará. Na druhé straně si zase stěžovala, že Ivuška neumí práť ani vařit a to, že už je jí šestadvacet. Všem to cpala tak

usilovně, až to nevydržela vrchní sestra a řekla jí: "Jak to má chudák holka umět, když jí to nikdo nenaučil."

Rozpoutal se urputný boj „Ona už nechce slyšet nic o Bohu, ona chce slyšet, jak se dělají buchy...“ Křičela na chodbě vrchní, až se to neslo celým oddělením. Jenomže Ivuščina matka se ani trochu nevylekala a tak když se vrchní sestra uklidnila, začala jí krmit zase od začátku, že její dcera nevěří a kdesi cosi a vrchní sestra obrátila oči v sloup, že jako, komu není rady... a pak rychlými kroky odkráčela přes jídelnu někam pryč. I na ni už to asi bylo moc a všem se brzy začalo zdát, že tady na oddělení měla skončit matka místo dcery.

„Jenže to ještě není všechno, to budete ještě koukat.“ říkala nám Ivuška...počkejte, až vám tu začne cpát nejrůznější výstřižky z novin, vodebírá takový speciální katolický a vždycky když přijdu večer domu, tak mám nějaký výstřižek v pokoji na stole, už jsem jí říkala stokrát, aby to nedělala a ona místo toho mi na mém rádiu pořád ladí nějaký křesťanský stanice a když si to přeladím zpátky, tak mi říká, že jsem Antikrist..“. Mě výstřižky v pokoji sice nenechávala, ale na posteli jsem našla knihu v červeném koženkovém obalu, na čelní straně s hranatou samolepkou - bílou ovečkou a nápisem „Hospodin je můj pastýř“.

Při rozebírání vztahu Stáni a jejího manžela jsme si všimli, že Ivuščina matka se vytrvale hlásí. "No, prosím...?" Přemysl nemůže tušit, co spustí, tím, že jí dá slovo. Z příruční malé kabelky vymotala dlouhý článek. „To vás bude určitě zajímat...“ na Ivušce je poznat, jak by její počínání ráda zarazila, ale netroufá si dělat scénu před ostatními.

„A, co když ne..!“ Všichni se otočí na chrabrou vrchní sestru v očekávání dalšího incidentu.

„Já jsem si myslela..., že by to mohlo být přínosné.....myslela jsem přínosné tady pro skupinu...“

Koktá, zřejmě se vrchní sestry začíná bát. „Ne, takhle to nejde, musíš říct, že necháš na těch ostatních, jestli to chtějí slyšet“ Poučí jí vrchní sestra. „Tak, tedy jo“.souhlasíme. Přemysl se pobaveně usměje. Že by oceňoval naši toleranci.?

Ivuščina matka spustí: „Ve zlých časech můžete vytvářet skutečné okamžiky tím, že se své bolesti poddáte, místo, aby jste jí vzdorovali. Naučíte se tančit se svou bolestí...“ Poslední slova křičí tak hlasitě, že sebou všichni trhnou, kromě Ivušky, která je už asi zvyklá...znamená to radost z každé věci...“ Volá dál v transu, jak na divadle,..na kterou byste nejraději zapomněli...“ Představení, celkem obdivuhodné, přijala skupina chladně.

„Tak dobře a teď hodnocení nových šerifů, máte něco proti nim.“ Protne hustou atmosféru chraplavý hlas vrchní sestry. Po skupině obchází Ivuščina matka celé oddělení a každému se snaží vecpat nějaký výstřižek.. Na pokoji si už ve tři hodiny rozestýlá postel a když vejdu, svěří se mi bez okolků, že někteří vedoucí zdejšího oddělení jí neskutečně dráždí...Nahodím chápavý úsměv.

Po čtyřech týdnech pobytu nás čeká první a jediná dovolenka -na dva víkendové dny. Většina pacientů se domů moc netěší. Až na Jardu, který poslední týden mluví jen o tom, jak mu doma nakládají králíka. Kdyby to bylo možné,raději bych zůstala tady. Představím si maminku, jak na mě bude hledět po tom, co jí Petr všechno řekl. Nikdy nepochopí, že jsem se nechala zavít do blázince kvůli reportáži.

„Slyšela jsem Janko, že se ti nechce domu... mně taky ne...co kdybychom tady zůstaly, ...spolu...?“Květuška sedí na posteli na proti mě a má prosebný výraz.„Ale tady na oddělení nás nenechají a penzióny dole ve městě už jsou obsazený...“Květuška semkne rty s pohledem zabořeným do země.„To je blbý... můj manžel strašně nesnáší hypochondry a...a flákače...“Odchází, jakoby v transu.

Otevírám dokořán obě poloviny okna. Slunce zvolna klesá za obzor, blíží se večer. Vyhoupnu se na parapet, abych mohla pozorovat ten všední nevšední zážitek. Nehtem rýpu do emajlu mříží. Sedím tak až do setmění, kdy se na chodníku objeví spěchající postava doktora Přemysla. Nechápu, co tu může chtít, takhle pozdě. Na chodbě slyším nezvyklý hluk. Ze všech dveří vykukují vyděšení pacienti. Přibíhá ke mě Veronika, oči na vrch hlavy.„Ty nic nevíš, jo?“Důvěrně se ke mě nakloní. „Květuška je mrtvá...“Nechápavě na ni hledím.„Před chvílí ji přinesli do vyšetřovny, našli ji v parku s podpidlanejma žílama...“To už se k nám přidruží Ivuška, i ona vypadá vyděšeně. Nikdo neví nic konkrétního. Dveře vyšetřovny jsou zavřené a je na nich nápis NEVSTUPOVAT.

„Proč tto uuuudělala...“Kroucí hlavou Jarda. „Protože je blbá...“Odpoví mu okamžitě na jeho otázku rázný Pavel. „Nechtělo se jí domů, proto to udělala...“navrhuji možnou variantu, která způsobí rychlé dohady a soudy ostatních. Za chvíli se venku ozve houkání sanitky. Vrchní sestra vyjde z vyšetřovny a požádá nás, abychom se rozešli do svých pokojů.„Co je s Květuškou...?“Těhotná Stáňa má obličej mokrý pláčem.„Zatím nikdo neví...“Na tváři sestry se objeví chabý pokus o úsměv.

Jarda semkne rty a zajde do svého pokoje. I Mirek se vydá kolíbatým krokem pryč, přičemž se úkosem podívá na mě. Stojím neschopna pohybu ve dveřích pokoje. Cítím mrazivou blízkost smrti.Jako tenkrát, když umírala babička. Bylo mi pět a ona umírala doma. Pečovala o ni moje matka se svou sestrou . Od té doby jsem nikdy blízkost smrti nepocítila tak silně. Až teď.„Janko, pro tebe to platí taky“Přeruší mé vzpomínky hlas sestry. Všimnu si, že stojím na chodbě už úplně sama.„Je opravdu mrtvá...?“Ptám se, protože tomu nemohu stále uvěřit.„Není, ale nevím,.... ztratila strašně krve...“Než zajdu do svého pokoje, zaregistruju chabý pokus o úsměv na její tváři.

Odmítla jsem jet autem s Petrem . Dříve jsem běžně a bez odporu podléhala jeho přáním,a tak ho můj odpor tak zmátl, že neprotestoval a se zmatkem v hlavě odjel sám .Teď stojím až na schodech přečpaného autobusu, ale nelituju. Cestou často myslím na Květušku Mohla bych jet do pražského bytu, ale mám pocit, že matce dlužím vysvětlení .

Matka se nevyptává .Snažím se jí všechno vysvětlit a ona mlčky točí vodu do dřezu na nádobí. Docela chápu, že se mnou nemluví. Možná je to tak lepší. Odšourám se raději do svého dětského pokoje. V oknech tu kvetou svěží muškáty. Těší mě, že se matka pořád stará o můj pokojík, jako bych tu bydlela. Projdu kolem velikých koulí růžových květů.Najednou prudce zatoužím znovu přespát ve svém pokoji.

Tolik bych si chtěla s matkou popovídat. Říci jí úplně všechno, třeba o Přemyslovi, jenomže to nejde. Bere Petra jako mého snoubence a tak se podle ní nesmím na jiné chlapy ani podívat. Den trávím přepisováním svých poznámek do počítače. Přemýšlím nad kostrou reportáže, abych ze svých zkušeností vytěžila do článku úplné maximum.

Druhý den ráno matka přichází do mého pokoje zalévat květiny. Zůstávám dlouho v posteli. V nadýchaných domácích duchoch to je jiný kafe, než pod erární dekou.„Mami, ty brečíš?“ Vysoukám se z postele.„Je mi tu smutno, když za mnou nechodíš...“vzlykne matka.

Mlčím. Mně v léčebně smutno není, po ničem a po nikom, ale to jí přece říct nemůžu.. Uklízím, abych zaplašila našeho setkání, nenávisť k Petrovi a lásku k Přemyslovi. Ještě, že ten víkend utekl tak rychle. V neděli večer stojím už zase na zastávce, naproti řadě zavřených obchodů. Vypadají mrtvě, jen jeden žije, ten měla pronajatý, než zkrachovala, moje nejlepší kamarádka. Jeho fialovou cedulí, s nápisem „Malá hospůdka“, přetírají teď úplně cizí lidé na cihlově tmavo. Bolí mě hlava a cítím se velmi vyčerpaná. Opět si vzpomenu na Květušku.

Po příjezdu se potkávám na chodbách s dalšími spolupacienty. Nikdo se do hovorů o domově nehme. Po příjezdu hned potěšila zpráva, že Květuška nezemřela a leží na šestce na uzavřeném oddělení pro sebevrahy. Bez možnosti vycházek a komunikace s okolím. Dlouho do noci nemohu usnout.

Probdělá noc je na mně znát. Ráno mě Přemysl zahlédne ploužit se chodbou. Zkoumavě se na mě snad a celou vteřinu pozorně zahledí. Teď jsem pro něho zajímavým objektem bohužel jen z vědeckého hlediska. První o dovolence začne Ivuška. U snídani se svěřuje s tím, že jí doma matka řekla, že je Antikrist „A tak jsem jí vlepila facku“. Všichni zkoprní. Něco takového od milé, dětsky vypadající Ivušky nikdo nečekal.

Veronika si přivezla z domova krásné ručně pletené ponožky, nepřehlédnutelně zelené barvy a prochází se po oddělení jako vítěz, protože se konečně dokázala odstěhovat od svého despotického manžela. „Když jsem odcházela, tak brečel“.

Jarda si na dovolence našel vesměs to pozitivní, prý se konečně pořádně najedl. „Ty nemocniční blafy jsem nemohl poslední dobou ani vidět.“ Ostatní o dovolence nemluví a tiše přežvykují chléb s pomazánkou, který zapíjejí čajem.

Přišel den D- mají dorazit noví pacienti. Hned po snídani přinese do jídelny Pavel velkou dřevěnou krabici s ostře ořezanými pastelkami. Všichni se zapojí do kreslení kartiček pro nové pacienty. Já nakreslím půlsluníčko s modrými očima. Mirek dřepne vedle mě a agresivně červenou fixu a nakreslí zjednodušené autíčko. Zálibně si obrázek prohlíží a usmívá se. Nejhezčí jsou jako obvykle obrázky od Veroniky-čtyřlístek,parník. No jo, Veronička je prostě nejlepší. Přisunu si k sobě další. Dám si záležet a obrázek zelené žáby s vykulenými očima se mi opravdu povede.

Ivuška nekreslí. Posílá Danovi knihu Moudra na každý den. Právě teď ji balí do zvláštního navoněného voskového papíru. „Ten jsem dostala od jedny Japonky, se kterou jsem studovala v Londýně“ vysvětluje Stáně, která se zmocnila jednoho ústřížku a úžasem ho začala očichávat. „Můžu si to nechat na památku?“ „Klidně, ale myslím, že to stejně za chvíli vyčichne“ zrazuje jí Ivuška.

Vejde asi čtyřicetiletá, vyjukaná černovláska v doprovodu manžela a dvou hezkých dcer. „Kte... která s těch dvou koček tu myslíš zůstane?“ Šeptá mi Jarda. „Myslím, že ta nejstarší“ zničím s úsměvem jeho iluze. Šerifové -Ivuška a Mirek jdou novou pacientku přivítat. Stejně jako nás vítal Roman se Simonou. Ivuška s Mirkem se tváří jako zkušený mazáci. Nově přichází se jmenuje Eva a vybere si zelený čtyřlístek od naší Veroniky. Její obrázky -není divu- jdou na dračku. I další nováček-plešatý Slovák Zdeno si vybere její obrázek parníku.

A pak vešla Laura. V černých brýlích připomíná ženu vampa ze starých filmů. Něco d'ábelského v ní ostatní vyděsí. Nevybere si nic z předložených kartiček a požádá o speciální kartičku podle momentální nálady. „Dnes se cítím jako půlnoční luna, přes kterou táhnou mraky" Veronika uchopí černou pastelku a během chvilky její námět ztvární.

Mezitím Ivuška dohaduje, komu přijde Laura na pokoj. "Ke mně prosím tě ne" Řekne rovnou Stáňa. Ostatní rozpačitě mlčí. „Janky pokoj je ještě volný“ vzpomene si kdosi. „Janko, můžu jí dát k tobě? Nikde už není volno.“ Zaprosí Ivuška. Ach jo, jak jen dál budu psát „Tak dobře“

Obrovský koženkový kufr leží na protější posteli v mém pokoji. Laura mlčky vybaluje svou garderobu -šaty jak na na módní přehlídku, ne na pobyt v blázinci. "Tohle je moje poslední pozemská zastávka.“ Řekne z ničeho nic. A dál větší věci do skříně. „Víš, já už žiju jenom tam nahoře.“ ukáže směrem ke stropu“...tady už žije jenom moje tělo. Už jsem tady na zemi zkusila úplně všechno a už tu nechci žít.“ Zní to tak lhostejně asi jako" už nikdy nebudu píct buchty, už se mi zase nepovedly." Nevím, co na to říct. . Ještě, že už je oběd.

Jdu nakoupit pro ostatní oddělení. Mám všechno na lístečku, na uších Volkmana, slunce venku příjemně pálí, touhle dobou Přemysl obvykle chodí z oběda a já bych ho mohla potkat. To mi značně zvedne náladu, začnu se nepřítomně usmívat. Zástup pacientů v teplákách s igelitkami v ruce končí nebo začíná několik metrů před prahem kantýny. Jako za komunistů. Mně je to jedno. Třeba si šel Přemysl koupit ...a..a nebo teprve přijde.

Za půl hodiny čtu svůj lísteček prodavače pětkrát smetana do kafe, patnáct jogurtů, půl kila pomerančů a nějaký banány...., vše napsáno úhledným Ivuščiným rukopisem. Když se vracím, u jednoho pavilonu potkám zvláštní ženu. Je dokonale krásná v obličeji, skoro jako černovlasá Marilyn, může jí být ale už přes čtyřicet. Na sobě má nepadnoucí černé sako a kalhoty z mladších let, pod nimi se jí rýsují špeky. Dívám se na ni s údivem . Jak je možné, že tak dokonalá tvář může patřit k tak nedokonalému tělu . O tomhle přemítám na zpáteční cestě a s nákupem se vracím až těsně před terapií. „Kde ses prosím tě s tím tak flákala“ Říká Veronika , když mi platí smetany do kafe papírovou padesátikorunou.

V otevřených oknech vlají záclony a proudí jimi příjemně teplý provoněný vzduch. „Já mám aktualitu“ hlásí se Mirek. „Janko ,chtěl bych ti poděkovat , žes mi napsala životopis.“ Málokdy mě chválí a tak nevím, jak se tvářit. „Vždyť sis to určitě ani nepřečet!! Vrchní sestra se na mě káravě podívá. „Janko, takhle se přijímá pochvala.?.“ Maličko se zastydím.

Mirek pak první rozhovoří o své dovolence. Jeho matka se nedokázala zbavit pocitu, že její syn je v blázinci a ostuda celé vesnice. Navíc svojí dívku Zuzanu načapal s nejlepším kamarádem. Neradostný a neutěšený víkend jako u většiny spolupacientů..

Nově příchozí nemají ještě vycházky a tak si na klubovně pustí hudbu. Laura se chystá jako žey celebrit na zahájení plesové sezony. Požádá mě, abych ji dozadu na vlasy připjala velikou umělohmotnou sponu. Není ani blond ani tmavá, ta barva nejvíc připomíná nahnilé hrušky. „Jaký máš vlastně svoje vlasy“ „Víš, že ani nevím, než jsem přišla sem, chodila jsem se

dvěma kluky najednou a jeden chtěl, abych byla blond a druhý černá a já chtěla vyhovět oběma a tohle z toho vzniklo. Usměje se na mě přes rameno, když kontroluje připevnění spony.

S Ivuškou se zastavíme pod okny šestky a dvojhlasně zaječíme, „Květuškóóóó“!
Za mříží se objeví akorát vrásčitý mužik a zašklebí se na nás. „Přivezli jí k vám v pátek... nevíš co je s ní...“? Houknu na něho. Mužik jenom pokývá vrásčitou tváří, jako scvrklý brambor a pak bezeslova zmizí. Pak se objeví v tom samém okně na ježka vyholený hromotluk, typ, který by mohl hrát ve filmech zločince. „Vy hledáte tu ženskou, co si podřezala žíly kamenem.“ S Ivuškou se na sebe podíváme. „Leží pod práškama, nemůže s váma mluvit...“ Řekne stručně hromotluk a než stačíme poděkovat za informaci, zase zmizí v nevábném přítmí za mřížemi.

Večer je vyhrazen vítání nováčků za teskných tónů Smetanovy Vltavy. Slovák Zdeno si bez ptaní sedl naproti mě, nejspíš kvůli mé černé minisukni. Jedna z těch nových celou dobu dušeně vzlyká. „TTTTa je vvyk... vyklepaná jak startka, co?“ Šeptá mi do ucha, Jarda. Při ceremoniálu si každý jdeme pro někoho nového, abychom je usadili mezi nás do symbolického kruhu. Dojdu pro neduživého bledého klučinu jménem Honza. Na kartičce Mirkovo nepovedené auto. Závidím mu, kéž by všechno teprve začínalo a já nemusela nikdy odejít. Laura opět v jiných šatech a jiném účesu, obrací při ceremoniálu významně oči v sloup a při otázce terapeutky Soni, jestli chce zdejší léčení absolvovat celé a dobrovolně, odpoví, že vlastně ještě neví.

Možná to pramení z toho, že se mě těsně před tím na pokoji ptala, jak to tu vlastně chodí a já se jí snažila vysvětlit tajemství rajónů a velkého víkendového úklidu a, že když něco odflákne má za to bůra pokuty. Laura jen zvedala oči v sloup a vzdychala „Ach, Bože!“ a „já to nepřežiju!“ a pak šla svou hrůzu předat dál mezi ostatní vyplašené nováčky.

Fronta na prášky už je zase dlouhá přes celou chodbu. Z jídelny se ozývá veselé cinkání příborů. „Tttak co, jaká je ta tvoje nová?“ vyptává se u jídlu škodolibý Jarda. „Eště nevím, jediný co mi zatím řekla, bylo, že chce spáchat sebevraždu.“ „Jenom aby to na ní nepřišlo třeba v noci a nechtěla tě vzít s sebou“ Zatváří se hrůzostrašně Jarda. „No, když s ní přežiješ tu dnešní noc na jednom pokoji, tak už máš vyhráno, neboj...“ Přidá se s plnými ústy Pavel, který to všechno poslouchá na protější židli.

Po večerce sedíme s Laurou na pokoji. Když se odličí, objeví se nezvykle tvrdé rysy jejího obličejí, které přes den dovedně zakryl makeup. Má čelo ovázané šátkem. „Aby mi nenastydly dutiny“ Vysvětlí mi, že dutiny má tak náchylné, protože se jí zborčila nosní přepážka a jí museli dát umělej nos. Má nos menší než ostatní, ale tohle?? „Byla jsem sedm let na koks, šňupala víš a vod toho se mi ta přepážka zborčila, mám nos totálně zničenej koksem.“ potáhne. Nemám s drogami valné zkušenosti, jen párkrát jsem kouřila marihuanu.

Lauře se očividně nechce spát a já si bůhví proč vybavím Pavlova slova „jestli se ráno probudíš, budeš mít vyhráno. Laura si na holé paže nalije kokosové tělové mléko, které provoní celý pokoj. „Já strašně nenávidím svoje tělo a víš proč..?“ Zavrtím hlavou. „Protože to je jenom iluze“ „Jak iluze?“ „Chceš to slyšet, vážně to chceš slyšet.. a nebudeš se mě pak bát?“ Zkoumavě

se na mě zahledí. Nerozhodně pokrčím rameny. Najednou mi v tom tmavém pokoji se mřížemi naskočí husí kůže po celém těle.

„Celá lidská společnost mě kvůli tomu vyloučila ze svých řad a vlastní rodina se mě zřekla“

Přitlačí Laura na pilu a já si přitáhnu peřinu až k očím. Připomíná mi to večery v podkroví malé horské chaty, kde jsme si coby děvčata školou povinná vyprávěla horory. Mrazení v zádech je ale daleko silnější, než při Čechtické paní tenkrát. Navíc tma v pokoji a ticho na celém oddělení. Z rozhlasu se náhle ozvou slova večerní relaxace. „Lehněte si pohodlně na lůžko, tak, aby vás nic netlačilo, ani netísnilo...“Dnes nejsem schopna to vnímat.

„Tak já ti to řeknu.“Laura si posune šátek chránící její dutiny z očí zpět na čelo. „Když se to tak vezme, já jsem vlastně mrzák, zrůda.“Začne opatrně,„...jako se někdo narodí třeba bez ruky, nebo, bez nohy, tak já jsem se narodila bez pohlaví, nemám penis ani vagínu“. dlouze mě pozoruje. Tvářím se neutrálně,během své novinářské praxe jsem se naštěstí naučila dost ovládat. Cítím obrovský zmatek. To snad není ani možný. Takové věci si přece vymýšlí jen vyčůraní spisovatelé, aby byly jejich smyšlené horůrky působivější.

Laura si vezme hrst prášků. Nemá halucinace? Až po chvíli se vzdám na otázku . „Jak to?“Vypadá to, jako by moje otázka příjemně překvapila. „Já ti to teda řeknu, ale nebudeš si myslet, že se vytažu...“Zavrtím hlavou.přesto ještě chvíli zkoumá moji tvář.

„Můj pradědeček pochází z Ruska. Šlechta po revoluci utíkala sem do Čech a já se vlastně nejmenuju Solovská, jak se podepisuju, ale Solowskych. Celým jménem komtesa Anna, Marie, Laura, Helena Solowskych.... Můj strýček se taky narodil bez pohlaví, ale brzy po narození zemřel.Mě se pokoušeli vytvořit umělou vagínu, ale nepovedlo se to, zbotila se a tak teď víš, proč nemám chlapa, nemám děti a nenávidím své tělo... Chci odejít z tohoto světa, protože jsem tu vždycky byla sama a vždycky už budu sama. Všichni, kdo to ví, se mě štítí a posmívají se mi. U nás na malém městě mi říkají : Náš buzerant“

Když dovypráví, trochu hořce se usměje. Moje problémy jsou najednou banální a nepodstatné.„Nechtějí mě ani homouši, ani heteráci, prostě nikdo, i když jsem se dvěma homoušema žila...“řekne ještě. „Nemůžeš se k nim vrátit..?“Zeptám se opatrně a komteska Laura zavrtí hlavou.„Ten jeden by mě snad přijal, ale ten druhý mě nesnáší.“semkne rty a na chvíli se odmlčí.„Taky proto, že jsem takhle postižená jsem se celej život věnovala modelingu, lidi jako já tam většinou mají úspěch - namalujou se a můžou jít na molo v ženské šatech a pak se odlíčí a jdou v pánském kvádru a nikdo nepozná, že to není chlap. „

Konec večerní rozhlasové relace jsem ani nezaregistrovala. Dlouho do noci nemůžu usnout. Srovnávám si v hlavě, jak tohle napíšu.Vždyť to je na samostatný článek. Zaregistruji i noční sestru, která k ránu neslyšně otevře dveře našeho pokoje, aby nás zkontrolovala.

Mlha a hlava těžká jako po dlouhém flámu. Komteska si zpívá, vesele poletuje po pokoji, stele peřiny. Já jen nehybně ležím v posteli a vzpomínám na včerejší rozhovor. „Včera jsem toho zase namluvila, co?“řekne z ničeho nic, když zjistí, že jsem vzhůru. „No jo, když jsem pod práškama, tak takhle melu.ale je to pravda". Dodá ,když vidí na mé tváři zase pochybnosti a usměje se. To už se ztěžka posadím a snažím se oblékat, abych nezmeškala rozsvičku.Přetáhnu si rychle tričko přes hlavu. „Myslíš, že si můžu vzít tohle“? Komteska drží v ruce botky na jehlových podpatcích. „To jsou moje nejsportovnější boty."

Po rozsvícení zaklepe na náš pokoj zvědavý Jarda, aby nám předal vysavač k rannímu úklidu. Za ním se tlačí plešatý Zdeno. Je podobný francouzskému herci Funesovi. „Můžem si ho po vás tiež požičat“ ukáže na vysavač „Já ti ho dovezu, na kolikátce že bydlíš“ rozplývá se z něčeho nic komteska. Když zmizí, zazubí se na mě a pak řekne „Nádhernej chlap, co, vypadá tak francouzsky...“

Ranní Psychodrama má dnes Veronika. Na pódiu spolu s ní stojí snad všichni z naší skupiny, hrají její vlastnosti - zlost, soucit, úzkost... Začnou se o Veroniku přetahovat, přetrhnou jí řetízkový náramek, ten vlétne mezi přihlížející. Od stěny se ležérně odlepí MUDr. Přemysl, dojde k hemžícímu se chumlu postav, snaží se přes něj dostat k Veronice, což je v dané situaci zhora nemožné. „Ty se divíš, že okolí ti nepomáhá, ale on se k tobě zvenčí nikdo ani nedostane. Řekne jí terapeutka Zdeňka. Přetlačování ustane a Veronika si své vlastnosti začíná pomalu uspořádat.

„Strach tolik nepotřebuju“ zastrčí těhotnou Stáňu, do pozadí a tak to postupně udělá i s těmi ostatními, až se k ní Přemysl dostane a uchopí ji za obě ruce. Já jí v tu chvíli nesmírně závidím.

„Jak na vás toto představení působilo“? ptá se terapeutka. Diváci mlčí, jsou to převážně nováčci a netuší, co se tu od nich očekává. „No tak... jak to třeba působilo na tebe Janko“ vyzve mě přímo jmenovitě, protože jsem jediná ze staré skupiny, která zůstala sedět. Momentálně nedokážu říct jak to na mě působilo... protože jsem zelená žárlivostí...

Odpolední sport vede Veronika. Vyhnala nás všechny ven do nádherného, skoro letního počasí. Ivuška doběhla hodně pozdě, skoro na konci, celá udýchaná a Veronika na ní spustila vysokým ječákem své odpovědnosti. „Co kdyby se ti něco stalo, to není legrace, kdybys někde zkolabovala... Ivuška na to významně obrátila oči v sloup, což se tu zřejmě začalo šířit s příchodem komtesky.

Přehodila jsem si ručník přes rameno a vydala se na umývárku. Za průhlednou plentou sprchy tam na mě vykukne Ivuška. „Prosím tě, dojde říct do kuchyně, že hned přijdu, já tam mám službu...“ Usmívá se a ďáblíci jí poskočí v očích. Nahlédnu do kuchyně, kde čile kmitá Veronika. „Ivuška přijde hned“ oznámím stručně. „Ivuška chodí všude hned...“ procedí mezi zuby nakvašeně.

Čekám, až se Ivuška dosprchuje. „Tak co“? Ptá se a pilně si drhne záda osuškou. „Ani se neptej.“ Vyhlédnu přes mříže z okna na prázdný dvorek. „Ježíš, Verča to je moje černý svědomí“ Rozřehťá se Ivuška a zrychlí utírání svého těla.

Když stojím za průhlednou plentou, ještě slyším klapot jejích chvatných kroků. Veronika to za ní odře v kuchyni, ale to není můj problém.

Komteska dorazí na pokoj až před večeří v podezřele dobrém rozmaru a oznámí mi, že se sice na začátku rozhodovala, že odjede, ale nyní ví zcela bezpečně, že zůstává, protože se beznadějně zamilovala. Chvilí dělá tajnosti, ale nakonec mi důvěrně oznámí, že její láska zcela patří Zdenovi, co vypadá jak Funés a pleš mu svítí, jak namrzlá brambora. Prý je to tak báječný chlap, že si to vůbec ani neumím představit a na skupině prý se o něm dokonce dověděla, že je svobodný...

Po večeři se Laura bezprostředně posadí ke Zdenovi, na prst si natáčí jakoby mimoděk pramínek vlasů a předvádí mu své znalosti z vážné hudby. Jo, tak takhle se balí chlapi ..., Nejlepší

je Mozartovo Requiem, i když Verdiho Traviata taky není špatná“Perlí Laura a Zdeno znalecky pokyvuje hlavou. „A Lauruška poznáš takého Liszta...“ Lauruška se tak zakecala, že zapomněla i na svůj večerní rajón-úklid umývárky. Čistím si tam zuby ,komteska vytírá, ale najednou vtrhne Ivuška, v roli nového šerifa, a řekne Lauře dosti drsně „Co tu ještě děláš?“ Laura jí ozpačitě odpoví „Vytírám“, „Ty nevíš, že v půl musí bejt všichni na pokojích“?a pokračuje velitelsky: „Zítřka dostaneš napomenutí!“Lauřin hadr na podlaze se na chvíli dramaticky zastaví, ale pak pokračuje dál po kávově hnědých dlaždicích. Přehodím si ručník přes rameno a rychle odcházím, protože bych musela Ivušce připomenout, jak ona chodí všude včas, ale nechci s ní vyvolávat konflikt. Pak dlouho sedím sama na své posteli z výčitkami, že jsem se měla Laury přece jenom zastat.

Přes mříže hledím z okna do tmy. Tato noc je zvláštní tím, že je nocí Filipojakubskou, nocí pálení čarodějnic...Vzpomenu si na to, jak za malým městečkem, kam jsme se přestěhovali, také zapalovali hromadu chrastí a taky starých pneumatik a hadrů. Sešlo se tu celé městečko a v kouři tu vyhrávala místní kutálka a nedaleko stálo pro všechny případy hasičské auto. Chodili jsme tam za tmy s tátou a rozbahněné cesty, vedoucí k ohni, voněly jarem. Seděli jsme pak s tátou mlčky v mladých kopřivách na mezi a hleděli směrem k ohni, kde všechny postavy zoranžověly. Místní pobuda v roztrhaném kabátě zašťoural v ohni tlustou ohořelou tyčí a k tmavému jarnímu nebi vylétl sloupec jisker .

Za mřížemi není vidět ohně, jen řada jabloní svými obrovskými květy září do tmy. Ten večer komteska polkne hrst prášků a pak se rozhovoří o svém snu, který se jí zdál kdysi dávno. Jednou se jí prý zdálo, jak je ukřižována na kříži, hned vedle Krista. Viděla do detailních podrobností, jak jí vtlučkali hřeby ne do dlaní, ale do zápěstí....

Druhý den ráno vidím komtesu poprvé nahou. Žádná prsa a mezi nohama úzký proužek chlupů bez stydkých pysků. Když zjistí, že ji pozoruji, rychle si obleče noční košili.
Mlčí

Dnes máme celý den volno. Zamířím rovnou k náměstí přitahována hudbou, kterou slyším už od brány léčebny. Na narychlo postaveném pódiu, uprostřed náměstí, bujaře skotačí školní dívčí kapela, v rudých vestičkách a bílých košilkách pod nimi. Sedím na okraj kašny a hledím na výklady zavřených obchodů, ve kterých se slunce odráží jako v zrcadle. Je mi blaze. Už dlouho jsem takový pocit nezakusila.

V tom šťastném rozmaru mě čísi ruka praští prudkou ranou do zad, až se předkloním. „Zdar jak sviňa, seš to ty, nebo ne?“Otočím se, za mnou stojí divoká Jana a mrká svýma živýma očkama . „Du se na vás podívat, jak válčíte“, zahlásí.„Všichni jsou na vycházce, tuším, že říkali něco o zámecký zahradě..“ „Tak jdem, ať je dohoníme.“Po chvílce ostré chůze dostihneme u východu ze zahrady naši skupinu. „Zdar jak sviňa“, zamrká na ně Jana.

Na zpáteční cestě zapadnem do putyky jménem Athéna. Řeckého na ní ale nic není, jen to jméno.Jarda si odvážně objedná pivo, třebaže ví, že za něco podobného by mu mohlo hrozit vyloučení. Ostatní zůstávají při cole a džusu. Jana je už venku ,pije džus s vodkou.

„Tak jak?“Otočí se na divokou Janu Veronika. „Mám novýho chlapa, s mámou a tátou v pohodě..“Oznámí ve stručnosti a srká džus s vodkou. „Takže s tím tvým jsi se rozešla?...“Nevydrží se nezeptat Stáňa. Jana prudce zamrká „Ale né, já mám voba“usměje se na

všechny, když vidí, jaký tím vyvolala úžas a pak dodá.,,Teď jsem ho tři dny neviděla a pařila s tím novým, představte si, tři dny jsme chlastali a pak jsme si šlehlí. No byla jsem úplně hotová“ zase zamrká „Ty si zase pícháš???“ Užasne Veronika. Jana pohodí hlavou „Jo, koukej, jakou mi to tentokrát udělalo modřinu...“ a hrdě ukáže přítomným modré znaménko na ohybu levé ruky.

Nad jejich hlavami v náhlých poryvech větru vibruje obrovský žlutý slunečník. Všichni se po sobě vzájemně podívají. Nastane dlouhé mlčení. U vedlejšího stolu sedí mladý pár s asi pětiletým klučinou, který se vehementně dožaduje, aby mu koupili stejný šlehačkový pohár, jaký vidí vedle na stole. Po chvíli přesvědčování mu jeho mladá ale obtloustlá maminka věk řekne. "Jestli to nesníš, tak to do tebe nacpu !!"

Napadne mě že traumata si do života přinášíme především z dětství. V dospělosti už je jen rozvíjíme. Dospělí, vědomi si své převahy a autority, neustále nutí dětem něco, co sami nedělají. Pro ně je normální nechávat zbytky jídla, lhát jen děti musí dojídat a mluvit doma pravdu, i když se jim nechce, protože rodiče to s nimi myslí přece dobře. Poznamenám si na pivní tácek. Takové moudra mě nenapadají každý den.

Vracíme se do léčebny se vracíme už bez Jany. Ta bezhlavě přeběhla silnici těsně před houkající sanitkou a ještě nám bujaře zamávala. Náš hovor se pochopitelně točí kolem naší bývalé kolegyně „Taková hezká holka a takhle se ničí, alespoň, že mám jistotu, že já do toho nikdy nespádnou...“ povzdechne si Veronika

Komteska je celá rozzářená. „Rozhodla jsem se, že ho dneska políbím a to pod rozkvetlým stromem, když je ten první Máj, že jo“ hned se zas otočí a odejde, jako by mi přišla oznámit jen tuto jedinou prostou větu.

Sedím na své posteli téměř až do večere a intenzívně myslím na Přemysla. Koho pak on dneska líbá a kdo políbí mě pod rozkvetlým stromem, když je ten první Máj... Po mém pokoji nervozně chodí Jarda a stěžuje si na prsatou Terezku, která nastoupila teprve před nedávnem ale už stačila zblbnout všechny chlapy na oddělení. O Jardu přestala jevit patřičný zájem, když se ve druhé skupině objevil Džorž.,,Jak se jiji může líbit tasktaktaková stará kreatura, vlasy jako šššš-tětka.“

„Víš, ženám se často víc líbí kreatury... Jako třeba mě, líbí se mi Přemysl a některá by si vo něj ani kolo nevopřela...“ A je to venku, mé nejniternější tajemství, se kterým jsem se už dlouho potřebovala někomu svěřit. Jarda se naráz zastaví ve svém pochodování. „Jijjo, vovovon máhehe hezký voči, co.“ řekne, když se probere ze šoku. „Nádherný, úplně jsem se v nich utopila.“ „Mě se jijiho voči taky lí-líběj...“ „Takže až budeme vodjízďet, tak si každej vyloupnem jedno na památku...“ Jarda z mého nápadu dostane záchvat smíchu a hned celou věc začne komicky předvádět: jak mu uchopí hlavu, jako zubař, když se chystá trhat zub moudrosti, řekne „VVVVydrž Přemku“ a vyloupne mu oko. Najednou z toho máme oba záchvat smíchu.

Z deníku: 90% lidí v týhle republice trpí neurózou, 50% lidí je ochotno si to připustit a jen 1% je ochotno se s tím léčit. To jedno procento jsou tihle lidé. Měli by být na sebe pyšní.

Ráno má komteska velmi špatnou náladu. „Dneska mám chuť se zabít“ hází vztekle věci do skříně. „Jak to?“ ptám se. Prudké nárazy na chvíli ustanou. „Všichni už to o mě vědí a já nevím, jak se budou tvářit, až vylezu z tohoto pokoje...“

Na ranní komunitě sedí i Přemysl s nezbytnou rekvizitou bonzblokem. Tázavě se podívá na naše šerify. Ivuška s plastovou postříbřenou hvězdou na hrudi se zvedne: „Navrhuji pokárání pro Lauru, protože po večerce nebyla ve svém pokoji...“ „Lauro, můžeš nám to vysvětlit...?“ Vyzývá ji vrchní sestra. „Vytírala jsem, omlouvám se“ brání se rozpačitě komteska. „Bude to za pětikorunu?“ otočí se vrchní sestra na Ivušku. „Já bych, jelikož to bylo poprvé, zůstala u pokárání...“ řekne milostivě šerifka

„V tom případě by měla Ivuška dostat pokárání za pozdní příchod na sport a pokutu za pozdní příchod na službu do kuchyně“ Veroničin hlas zní přísně a ona sama se tváří jako bůh pomsty. Ivuška zčervená. „Je to pravda?“ zvedne obočí vrchní sestra. Ivuška zvolna pokývá hlavou. „Na sport jsem přišla pozdě, protože mi volala kamarádka a do kuchyně proto, že jsem si dávala sprchu“ „Takže bys měla zaplatit bura, jako všichni vostatní.“ trvá na svém sveřepě Veronika.

„Co si o tom myslí ostatní?“ zeptá se přítomných vrchní sestra. „Asi jo, aby to bylo spravedlivý“ Podpoří Veroniku Pavel. „Takže Ivuško, uděluji ti pět korun pokuty s tím, že už se to nebude opakovat, jako šerifka bys měla jít příkladem...“ popíchne jí vrchní sestra a rázem nato cinkne kovový zvuk v plechové dětské pokladničce s Mickeym Mousem.

Komteska si pečlivě stříká deodorant do podpaždí. Do podprsenky si pak cpe vnější silikon. „Můžu?“ přistoupím zvědavě k ní a komteska mi jeden vnější silikon ochotně vloží do ruky.

Mám náhle pocit, jako bych držela něco před nedávnem ještě živého a teplého, ale teď už jen mrtvého, těžkého a studeného.

Do našeho pokoje vlétne bez zaklepání prsatá Terka. Jde za komteskou a důvěrně se s ní začne bavit. Nevadí jí, že je poslouchám, že Laura není oblečená... Nakonec si jejich rozhovor začnu zapisovat. Navenek to vypadá tak, že si píšu psychodeník a vůbec je nevnímám. „Úplně mě odkop!“

Rozfňuká se komteska. „Jak?“ zeptá se Terka

„Odsedl si ode mě, chtěla jsem si s ním o tom promluvit, ale nemluví se mnou... nechci to rozpatlávat, ale nebude žádný společný víkend, jak jsme si tu plánovali místo dovolenky...“

„Nebudem se na něj vázat, ten víkend si uděláme samy“ Terka se jí snaží povzbudit. „Stejně mi to od něj připadá takový dětinský“ dodá potom.

„Víš co mě vzalo nejvíc, když říkal, že mu byl příjemný dotek tvých vlasů...“ Komteska se podívá vyčítavě na Terčiny dlouhé vlnité vlasy a semkne rty. „...a já jsem zase mimo hru...“ Začínám tomu pomalu rozumět, plešouna Zdena zřejmě taky oslnily bujné Terčiny tvary. „Nejseš mimo hru, to ani omylem...“ řekne komtesce Terka, jakoby na omluvu.

Do pokoje nahlédne sestřička, zřejmě se jí hluk u nás nezdá. Terka nám rychle vlepí pusku na tvář a protáhne se kolem sestřičky ven. Když jsme zase samy, komteska oznámí, že se chce okamžitě zabít. „Ale čím? Leda se voběsit na mřížích“ usměju se. „Vykradu ve vyšetřovně lékárnu“

prohlásí komteska s noblesou a grácií. „Tak jo, já ti pomůžu“ Snažím se celou věc držet v rovině humoru.

Na umývárce se potkám s Veronikou. Zamžiká na mě svýma myšíma očkama. „Nepřipadá ti, že se na mě Přemysl při skupině dívá?“ Hlavně na sobě nedat nic znát. „Hmm. Já nevím.“ Veronika zaregistruje moje rozpaky a snad právě proto dodá: „Stáňa mi říkala, že se na mě při skupině pořád dívá a já nevím, jestli ho jenom zajímá, jak se na některý věci tvářím a nebo se na mě dívá úplně jinak...“ Vykulí oči a zvedne významně ukazováček.

Mám chuť její nadšení maličko utlumit... Mě přijde, že se na tebe dívá, jako na každého jiného. „Veronika se zamračí, její očka se výrazně zmenší. Zřejmě jsem neodpověděla podle očekávání.“ To se na něj teda budu muset na příští skupině víc soustředit. „Proč by se díval zrovna na tebe, ty....“

Druhý den na skupině sedí Veronika naproti mě a nenápadně ukazuje modřinu na levém předloktí, kam jsem jí včera trefila mýdlem. Já mám škrábanec přes celou tvář, který nejde zakryt makeupem. Ještě večer jsme se navzájem omluvily. Došlo nám, jak je nesmyslné prát se o chlapa, o kterém ani nevíme, jestli některou z nás chce. Terapeutka Soňa oznamuje, že doktor Přemysl dnes nepříjde, protože má příliš práce. Veronika zřejmě prožívá stejné zklamání jako já.

Na pokoji si vychutnávám vzácnou chvilku samoty. Laura se fláká bůhví kde. V okně vlaje záclona až kdesi u stropu a pod ní sem také proletěla včela a teď nervózně létá a bzučí u stropu. Dlouze bzučilku pozoruju, schválně jestli najde zase cestu ven. Vyruší mě zaklepaní. Ivuška ani nepočká na pozvání a už je uvnitř. „Co se ti stalo?“ Mrkne na mou tvář. „Nic, v noci jsem se ze spaní škrábla prstýnkem. Ukážu jí levou ruku s prstýnkem. Snad to zní věrohodně. Ivuška má ale úplně jinou starost.

„Hele Janko, nemáš nějakou krátkou sukni, venku je strašný vedro... a v džínách se upeču.“

Vstanu a najdu jí ve skříni své letní šaty. Ivuška si je dá před sebe, chvíli se na ně dívá, ale pak je odloží na křeslo a zatváří se nerozhodně. „Jsou takový moc krátký, já bych si v nich asi připadala blbě“. Řekne skoro omluvně a sklopí oči. „Proč blbě?“ Nechápu. „Bezvadně by ti padly, na to bílý tričko, co už máš...“ Ivuška chvíli hledí v rozpacích do země, ale pak naši diskuzi rozhodně ukončí. „Viš pro mě jako pro křesťanku jsou příliš krátké a styděla bych se v nich chodit venku.“

Na chodbě stojí Zdeno. Vypadá jako by před chvílí ještě brečel. Venku je opravdu vedro na květen až skoro nezvyklé. S Ivuškou prolézáme pod nízkými smrky ústavního parku, kde na lavičkách posedávají lidé a vyhřívají se na žhavém slunci. Někteří se bezděky kývají ze strany na stranu, jiní se rovněž bezděky smějí. Ivuška trpí ve svých dlouhých džínách.

Chci se někomu svěřit a tak Ivušce vyklopím vše o Přemyslovi. Ivuška se nestačí divit. Valí oči, ale do řeči mi neskáče. Až poté, co domluví, řekne opatrně. „Ale, von je přece ženatej, všimla jsem si prstýnku... A ty ho jako miluješ?“ „To ještě nevím, ale rozhodně mě přitahuje“. To je zřejmě vůbec nad Ivuščino chápání. „To jako, že se sním chceš... vyspat...?“ Ivuška na mě jen zmateně hledí. „Ne... vlastně jo“.

„Myslíš, že mu to mám říct?“ Zeptám se prostoduše. „Né!!!!“ Vyhrkne celá červená. „Proč ne? Neustále nás tu přece nabádají k tomu, abychom s ostatními jednali na rovinu a nedusili věci v sobě... když mu to neřeknu, budu mít doma deprese z toho, že nevím na čem jsem.. Je na čase začít říkat lidem, co si myslím, protože jsem si uvědomila, že jsem to ještě nikdy nedělala. Tuhle, když se Laura opozdila s tím vytíráním, jsem se jí chtěla proti tobě zastat,

ale bála jsem se, že už nebudeme kamarádky... Co když se lidé urazí, když budu říkat, co si myslím?"

Ivuška nezvykle vážně pokývá hlavou. „Podle toho strachu možná právě poznáš, o koho stojíš a o koho né... Ale Přemyslovi řekni jenom, že je ti sympatickejší...“ Kousek za námi jde Jarďa a mhouří oči proti slunci. Na rozdíl od většiny pacientů nemá volno ani vycházku, přesto se usmívá.

Chystá se na hypnózu doktora Kauckého. Naše hloupé tlachání se nedá srovnat s jeho nadějí. Jestli bude hypnóza úspěšná, bude zítra nebo pozítří mluvit, normálně mluvit, jako všichni ostatní. A už se těší, až sám sebe uslyší.

Večer na psychogymnastice se zády opírám o Ivušku a Jarďu. Snažíme se na něm vyzvídat, jaká byla hypnóza a jak to vůbec probíhá, než nás terapeutka upozorní na to, že při tomto cvičení bychom měli mlčet a jen si do hloubky uvědomovat své pocity a to, co prožíváme, když se o sebe vzájemně opíráme zády. Některé trojice nevydrží a do ticha se začnou smát, až nakonec samovolně spadnou na zem a v křečích se pak válí po podlaze.

Jen Zdeno se do hry nezapořil a sedí sklíčeně v rohu místnosti. „Nechceš nám říci, co se s tebou děje?“ Ptá se ho mírně terapeutka Soňa a všichni se okamžitě na Zdena zahledíme. Mně připadal divný už odpoledne, kdy co jsem ho potkala na chodbě viděla. Naráz ustane i bujarý smích, nastane hrobové ticho. Jenomže Zdeno jen zavrtí hlavou a že vši silou potlačuje pláč.

Večer Laura ještě kouří na terase a tak se snažím ještě něco napsat do psychodeníku 3.5. Dobře se mi opíralo o Jarďu, vím, že bych se o něj mohla opírat pořád. Máme toho hodně společného, je mi s ním dobře, ale jako partnera bych ho nechtěla, ani omylem. Jsme oba rozmazlení jedináčkové a umím si živě představit, jak by to dopadlo. Jinak je fajn. Stejně to píšu, abych odvedla pozornost od Přemysla. Co když něco tuší. Ohlodávám konec tužky. Napadá mě, že v poslední době píšu jen do psychodeníku, zatímco poznámky k reportáži leží nepovšimnuté v šuplíku mého nočního stolku. Dívám se na hodinky za chvíli je večerka, oknem vane svěží voňavý vzduch.

„Ty jsi taková symfonická“ řekne mi rozespale komteska, když jí ráno automaticky připravím kávu. Protírá si oči, zívá.

Trochu sprchlo a vzduch se nádherně vyčistil. Dnes vede rozcvičku Laura. Má problém pojmenovat jednotlivé části těla a tak třeba říká "Teď budeme zvedat to..tohle" a zvedne ruku. Všichni bouří smíchy a na malé komunitě je jí udělena pochvala-dva bonbóny- za nejveselejší rozcvičku. „Hele, nechceš bonbón, já to nejím...“ řekne mi na pokoji a položí obě cukrleta na můj noční stolek.

Deset minut poté čekáme s Jarďou a Ivuškou, až přivezou snídani z centrální kuchyně. „Včera se mi o tebe dobře opíralo“ řeknu jen tak z vrozené koketérie Jarďovi a on mi znovu ochotně nabídne svoje záda, Ivuška se k nám přidá.

Dopolední psychodrama si vzala těhotná Stáňa. Řeší svůj vztah s rodiči. Matka-Veronika- chce jít s otcem- Jarďou- do hospody. ale Stáňa je nechce pustit a tak se chvíli přetahují. Rodiče jsou ale silnější. Stáňa se rozbrečí, nemá kapesník a slzy padají rovnou na zelené tričko s obrázkem obrovské mouchy. Přemysl celou dobu scénu pozoruje velmi zblízka, má hlavu téměř vedle Stáňi, jako by chtěl nahlédnout až hluboko pod povrch téhle situace.

5: Poznání skrze mříže

Před obědem slunce už zase pálí , jdu s velikou tašku přes celý areál na nákup pro naše oddělení. Cestu si schválně prodlužuju , abych si mohla déle užívat krásného dne. S požitkem vychutnávám svěží jarní vzduch .Kráčím sama kolem žlutých brisolitových budov.V dětském oddělení okna vyzdobili papírovými květy a motýly. Z balkónků zní veselý smích. Dojdu parkem až ke mřížím, které oddělují „Nás“ od normálního světa .

Na jednu příčku mříže položím dlaň, cítím chlad kovu, hledím do světa za mříží. Na poli vyrůstají domky pro horních deset tisíc, se střešními zahradami a satelity u oken. Najednou už necítím mříže jako prostředek, který od nás bláznů má ochránit okolní svět. Mříže nás ochraňují od agresivního světa za nimi .Jedna příčka je v tom místě vytržená. K tomu místu vede z vnější strany pěšinka, která pokračuje areálem léčebny dál. Běželi touhle pěšinkou blázni, kteří chtěli ven, nebo normální lidé ,kteří chtěli dovnitř????.

Na zpáteční cestě HO potkám.Taška je najednou tak těžká,že ji musím položit a odpočinout si. Teď nebo nikdy. Nejlepší jsou činy neplánované a zcela spontánní, které vyplynou ze situace. Pozdravím. „Přemku,mohla bych s tebou někdy mluvit... soukromě?“ zeptám se nesměle. „Víš, že soukromé hovory s terapeuty a lékaři nejsou vhodné, nechceš to raději řešit před celou skupinou“zamračí se. Zavrtím hlavou a vím, že jeho tmavé oči mě teď pečlivě zkoumají.

„Tak dobře, tak se někdy objednej, až budeš chtít...“řekne po vteřinovém mlčení a pokračuje dál ve své cestě a rozepjatý bílý plášť za ním elegantně vlaje. A je to zase odloženo, zase odloženo do neurčita, buhví kdy se ještě naskytne příležitost. Jak v sobě seberu tolik odvahy? Měla jsem mu to říct hned. No,budu s ním sama v jeho ordinaci. Ale co mu sakra řeknu?

Komteska ,dnes pro změnu veselá, se chystá sbalit Džordže, který má podle Jardy vlasy jak štětku. Nechala si s ním na dnešek napsat společnou vycházku a před zrcadlem v pokoji si teď dlouze tvaruje účes dámy třicátých let. „Dneska to všechno nechám na něm, nebudu ho brát za ruku, jako poprvé...ať začne on...Bože to budou muka....holky říkaly, že je možná ještě panic...“

Obrátila se ke mě a ústa má nalíčena upírsky rudou rtěnkou. Zahledím se z okna. Vysoké komíny protějšího domu se ztrácí v šedavém kouři těch menších pod nimi.

Z deníku :Do novin se už nevrátím, život je příliš krátký na to, aby ho člověk strávil někde kde není šťastný. Abych na tuhle prostou pravdu přišla, musela jsem dojít až sem, do Psychiatrické léčebny.

Slunce pálí a na náměstí zase hraje živá kapela. Vycházka končí a já se vracím. „Prosím vás nevíte, kde je tady psychiatrická léčebna?“ ptá se mě drobná dívka s velkou krosnou. Dostanu málem záchvat smíchu. Copak mám napsáno na čele pozor blázen?, „Jasně, zrovna tam jdu taky“

Dívka, celá šťastná se mnou odchází. Utahané melodie z náměstí zvolna slábnou za našimi zády. „Vy tam pracujete...?“ Osmělí se dívka, shrbená pod svým těžkým zavazadlem. Z jejích světle fialových stínů vytvořil stékající pot zajímavé surrealistické obrazce. Ne, léčím se tam“ řeknu skoro hrdě.

Dívka zůstane stát, s otevřenými ústy „A s čím?“ ptá se užasle. „S psychosomatickou neurózou“ vysvětlím jí zcela klidně. „A pomáhá to?“ Zeptá se zamyšleně po chvíli chůze. Pokrčím lhostejně rameny „Hlavně jsem si tu hodně odpočinula a načerpala energii.“ Dívka se na chvíli odmlčí. Procházíme kolem mříží léčebny, když znovu řekne. „To mě naši vždycky doma říkají, že když nebudu poslouchat, že skončím takhle, za mřížema v léčebně.“

Procházíme bránou. Vrátný přežvykuje něco z hliníkového ešusu. „Není to tak zlý...“ usměju se a vzpomenu si na první den, kdy jsem prošla touhle bránou a všechno mi tu připadalo hnusné... ani domů se mi pomalu nechce“ „To já jdu za bráchou, von je na šesce, přeřezával si žíly, blbec...kvůli holce.“ Vysvětlí mi „Kdybyste tam potkala někoho jménem Květuška, tak jí pozdravujte.“ Poprosím, než se na pešince mezi pavily rozloučíme.

Srdce mi divoce buší, když mě do své ordinace volá doktor Přemysl. V puse mám sucho, nemohu ani polknout, natož mu říct, proč sem s ním chtěla včera mluvit soukromě. Jeho ordinace je celá bílá, s bílou skříní na léky, bílým stolem, bílým vyšetřovacím lůžkem a s vyhlídkou na ústavní dvůr.

Pokyne mi, abych se posadila do bílého křesla naproti němu. Pod sklem si všimnu fotografie asi pětiletého chlapce - má Přemyslovy oči. Nevím jak začít a studený pot mi stéká po dlaních. Takové pocity jsem zažila naposledy v sedmnácti a už dávno jsem si myslela, že jich nejsem ani schopná. „Chtěla jsi se mnou o něčem mluvit?“ usměje se povzbudivě, po chvíli marného čekání.

Mám vůbec právo říkat otci od rodiny takové věci, jako, že ho miluji a strašně chci, já cizí ženská, která ho náhodou potkala...?, „Víš, já bych chtěla, ...byla bych ráda,“ Jak začnu takhle koktat už vím, že to nedokážu, zase to nedokážu, teď to nějak elegantně ukončit. „...chtěla bych, kdybys byl můj...takový...anděl strážný.“ V duchu se za tuhle větu fackuju. Na to už asi těžko navážu, že s ním vlastně chci spát.

Anděl strážný je moc i na tak ostříleného psychiatra. Přemysl na mě vytřeští mě své černé hluboké oči. Zjevně nepochopil, co jsem tím chtěla říct, protože se zeptá: „Jestli chceš ještě předepsat nějakou další terapii...?“ „Ne, potřebuju někoho, kdo mi občas poradí s mými problémama“ Snažím se z toho vybruslit jak se dá a přitom ho úplně neztratit.

Přemysl se začíná mračit. „Takže spíš kamaráda, než terapeuta...?“ Kývnu hlavou, jsem ráda, že si to vysvětlil alespoň takhle. „Já nikdy nebudu tvůj kamarád“ Řekne ledově. „Teď jsem tvůj terapeut a až tady skončíš léčení, rozejdeme se a už mezi námi nebude nic...rozumíš“

Chce se mi brečet. Chci ho nějak zaujmout. Ukázat mu, že nejsem jako ostatní. Jako ta trapná vychrtlá Veronika. „Víš, měla bych ti asi něco říct. Já nejsem pacient jako ostatní. Jsem tady, protože jsem dostala za úkol napsat reportáž o současných poměrech pacientů na psychiatrii. Než se stačím rozpovídat o tom, že jsem se do něj zamilovala, že tu chci zůstat navěky, Přemysl mě neobvykle ledovým hlasem přeručí

„Janko, jestli je to tak, pak už vůbec nemohu být tvůj kamarád. Měla by sis uvědomit, že jsi okradla o prostor nějakého dalšího pacienta, který to potřeboval. Zítřka ti vypíšeme papíry a okamžitě opustíš naši léčebnu.“ Dívá se na mě svými hlubokými očima, pevně a nesmlouvavě. Semknu rty a pokývám hlavou, jako, že rozumím. Těsně u dveří se naše pohledy ještě jednou setkají. Najednou to je situace, kdy mám pocit, že musí něco říct. „Dík, že sis na mě udělal čas...“

Vyjdu ven z jeho ordinace a jdu chodbou do svého pokoje jako omráčená. Komteska ještě pracuje v kuchyni. Cítím se provinile a ...vyndám ze skřípě nočního stolku své poznámky. Roztrhám a vyhodím všechno. Přemysl je nejčestnější člověk, jakého jsem kdy potkala. Řekl mi to, co cítil. Nikdo se mnou nejednal takhle na rovinu. Těžko se s tím ale smířit. Uvědomím si, že svému známému psychiatrovi jsem zadělala na pěkný průser. Před odjezdem mi kladl na srdce, že se nesmím prozradit ani kdyby mě mučili. A oni nemuseli ani to...

Zdrcenou a apatickou mě najde pozdě odpoledne komteska. „Co je“? Jenom pohodím hlavou jako že nic. „Mno...“ „Ona protáhne obličej „Jestli to chceš skončit...řeknu ti, to chce fén...ale hlavně, nesmíš mít na hlavě nic gumovýho, to se v tý vaně pak třepeš hodinu, nejlepší je ještě něco kovovýho přidat na srdce!!!“

Před večerkou Ivuška sedí v jídelně, na kolenou kytaru, pokouší se o jakousi píseň, kterou našla ve zdejší kronice a jejímž autorem je bývalá pacientka, jakási Blanka.

Na psychině léčím si duši hravě Nerváci, nerváci, tací jsme my nerváci.

Relaxace naše spása, po ní tělo jasně jásá.

Asertivitě se učíme, s ostatními hovoříme

Dýchatí se musí umět, adrenalin bude čumět

Psychogymnastika léčí, při hrách ale každý mlčí

Ve skupině vyřešíme, to co doma neumíme

Ivuška vše podbarvila melodií písně „Co jsem měl dnes k obědu“ v kombinaci s „Pec nám spadla“ a jídelnou vládne všeobecné veselí.

Ráno se ještě zúčastním rozcvičky. Dívky jako každé ráno probírají svoje sny. Téměř všem se zdá o sexu, Pravidlo č.6.-žádný sex-porušujeme všichni alespoň ve svých snech, kde neplatí žádná pravidla. Na vedlejší verandu vyjde malá a obtloustlá dívka z pavilonu psychotiků. "Cch, to mě se zdálo o koních." Zapojí se mimoděk do debaty. „Jezdila jsem na nich a byla jsem Marie Terezie, jenomže jsem to řekla sestřičce a dostala jsem pokutu... pět korun...“ zachechtá se ošklivými zubama. Holky vzadu ztichnou a až do konce rozcvičky už nemá nikdo chuť vyprávět.

Nečekaně přijíždí Stánin manžel. Potkám ho u brány s velikou kytkou chryzantém. To jsou přece kytky na hřbitov, napadne mě. Bledá závist. Můj Petr přijel bez kytky, ale zato se sbírkou výčitek. Asi za půl hodiny vidím šťastný pár pohromadě. Stáňa zrovna dostává malou krabičku zabalenou v tuhém papíru, převázanou stuhou. Vyzařuje z toho tolik lásky. Tolik lásky bych i já chtěla prožít. Zmocní se mě neskonale smutek

Jinak všední den. Po rozcvičce následuje malá komunita. Přemysl sedí uprostřed řady terapeutů a mluví hlubokým hlasem k Veronice. „Jsem rád, že můžu mít na skupině někoho jako

Veroniku, která se mimořádně dobře zapojuje a výtečně spolupracuje, snaží se pomoci nejen sobě, ale i ostatním. Jsem rád Veroniko, že teď už nejseš ta malá ukřičená holčička, co si na všechno stěžovala, ale, že je z tebe žena, která ví co chce...“

Po komunitě si mě vrchní sestra zavolá do vyšetřovny. Musím podepsat pár papírů a...konec. „**Léčba předčasně ukončena.**“ „Je to na osobní Přemyslovu žádost“ zdá se, že vrchní sestra neví žádné podrobnosti. Přemysl si náš včerejší rozhovor nechal pro sebe a o to víc u mě stoupl v ceně. Možná z toho nebude mít můj známý žádný průšvih. Asi to dopadlo jak nejlíp mohlo. Rozhodnu se vše utajit i před svými kamarády ze skupiny.

Ostatní jsou na odpolední-velké- komunitě. Já s velkým báglem nechávám náš žlutě nahozený pavilon se mřížema v oknech za sebou. Slunce vylákalo ven před oddělení nejen děti, ale i množství ostatních pacientů a ti tu teď posedávají na lavičkách a nebo jen tak na trávě. Před pavilonem číslo 15 sedí na trávě scvrklá stařenka a cosi štrikuje. Jehlice se jí lesknou na slunci a vypadá to, jako by pletla samotnými a čistými slunečními paprsky. Opodál ní na lavičce další dvě starouškové sedí nad otevřenými novinami a jeden druhému předčítá. Další človiček v rádiovce krmí dva vypasené kocoury na dvorku před dalším oddělením. Pacienti z oddělení č. 6, kteří nemají vycházky, alespoň mžourají do toho nádherného slunečního dne přes mříže svých oken. Na těch se suší mokré ručníky i značně zaprané slipy a další svršky nevábneho vzezření. Poetika běžného dne v blázinci.

Rychle pryč. Nechci nikoho potkat. Vím, že bych se neubránila pláči. Hlavně Přemysl mi bude chybět. Ale... Všichni mi budou chybět. Procházím kolem správní budovy. Nad vchodem vlaje obrovský nápis KONFERENCE KBT. Lékaři spěchají dovnitř a parkoviště je plné aut zahraničních značek. U některých postávají pánové v oblecích, někteří s mobilem u ucha a připomínají tak manažery obřích koncernů.

Ale ne. Přemysl. Kráčí spolu se psycholožkou Markétou, z našeho oddělení a oba jsou zabráněni v živém hovoru. Chce se mi někam utéct, ale setkání je nevyhnutelné. Když je mímím, rozbuší se mi srdce. Po několika krocích se otočím. Zrovna vchází do správní budovy

Alespoň jsem byla tvá pacientka. Léčba skončila a mezi námi už není nic... Prdlajs, mezi námi zůstane jako ostatně vždycky spousta nevyřčeného.

Doslov:

Vrátila jsem se v květnu. V červnu šéfredaktor přestal zvládat mé asertivní chování a vyhodil mě. V prosinci definitivně zkrachoval můj vztah s Petrem a já rázem neměla kde bydlet. Za poslední peníze jsem si pronajala malý pokoj se střešním oknem. Začala jsem opravovat u firmy s čisticími prostředky co nejdál od novinářiny. S matkou jsem se začala vídat jen velmi zřídka a tak jsme si začaly docela rozumět. Bez valného uspokojení jsem vystřídala několik partnerů a nikdy neztratila naději, že potkám svého prince... který bude možná trochu podobný nesympatickému doktoru Přemyslovi. S tím jsem se už nikdy nesešla i když se mi pak o něm ještě dlouho zdálo.

Ve snech jsem ho vídala stát v bílém plášti, na štěrkem dlážděné pěšince léčebenského parku, jak se na mne usmívá. Vždycky jsem pak měla nutkavou potřebu za ním jet, třeba i stopem. Jednou, když jsem měla zase svou bláznivou náladu, rozjela se s prvním kdo zastavil na

dálnici za Prahou, rovnou na úrodnou Moravu a srdce mi bušilo až v krku. Zbytečně, opět zasáhla ironie osudu, jako obvykle . Na oddělení, kde právě probíhala rodinná terapie a, kde si na mě po roce ještě všichni živě pamatovali, jsem se dověděla, že dnes, v rámci celostátní stávky lékařů, kvůli neutěšené platové situaci, má Přemysl také volno. Chtělo se mi zůstat do zítřka v tom městě, které mi ještě před rokem připadalo tolik cizí. Nechala jsem ho tedy pozdravovat a ještě týž večer se vrátila vlakem do Prahy...

Rok po návratu z léčebny jsem také dokončila svůj první román, který bez valného povšimnutí prošel knihkupectvími.

Ivuška: Se definitivně rozešla se svou nábožensky fanatickou matkou. Odstěhovala se bez toho, aby jí na sebe dala jakékoli spojení. Odstěhovala se ke spolupacientovi Mirkovi se kterým pak začala žít ve vlastním bytě. Našla si práce poradce ohledně zdravé výživy. Koupila si žlutého kanárka a vedle dětsky nedospělého Mirka se jí podařilo stát se zralou, dospělou ženou.

Jarda: Jeho vztah k Terce zvolna skomíral, až docela zanikl. Zůstal se svou přítelkyní z mládí. Dnes se věnuje své práci a s bývalými spolupacienty z Psychiatrické léčebny zpretrhal veškeré kontakty, snad aby mu neustále nepřipomínaly temné období jeho života.

Veronika: Rozvedla se se svým despotickým manželem a se svým synovcem se odstěhovala do podnájmu. S Romanem se už nikdy nesečkala a začala se svým synovcem žít jako muž a žena.

Stáňa: Té se narodila krásná holčička Kristýnka, ale její neurotické obtíže se po porodu značně zhoršily. V současné době je ve svých 30 letech zcela odkázána na pomoc druhých.

Komteska Laura: Z léčebny si přivezla spolupacienta Džordže se který pak žila necelé dva měsíce, když jí opustil, pokusila se opět několikrát neúspěšně o sebevraždu. Všichni, kdo ji později potkali o ni hovořili jako o lidské trosce beznadějně bloudící světem, čekající na novou příležitost, kdy už se jí sebevražda konečně podaří.

Simona: Odešla i se synem od svého manžela, začala znovu fotografovat

Žížalka Evička: Brzy po návratu z léčebny se svým spířarským manželem znovu otěhotněla a narodilo se jí třetí dítě. Nechala se ostříhat na ježka a prý je konečně šťastná.

